محل اداره
مجلس شورای ملی
شماره تلفن : ۳۳۷۴۸
روزنامه یومیه — تکشماره ۴ ریال

بهای اشتراك
مذاکرات مجلس شورای ملی سالیانه ۳۰۰ ریال
آگهی ها « ۶۰۰ «
مذاکرات مجلس و آگهی ها « ۸۰۰ «

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی‌های رسمی وقانونی

شماره ۳۸۲۳ — ۲ شنبه ۱۱ فروردین ماه ۱۳۳۷ — سال چهاردهم

شماره مسلسل ۱۸۱

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸۱

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز یك شنبه ۲۵ اسفند ماه ۱۳۳۶

فهرست مطالب :

۱ - تصویب صورت مجلس ۲۲ اسفند ماه
۲- قرائت گزارش کمیسیون تحقیق راجع به تمدید مدت رسیدگی بسؤال آقای عمیدی نوری درباره شیلات
۳- تقدیم یك فقره طرح درباره تمدید مدت رسیدگی کمیسیون تحقیق و تصویب دو فوریت آن
٤ - معرفی آقای دکتر اهری بمعاونت وزارت بازرگانی بوسیله آقای وزیر بازرگانی
٥- طرح گزارش کمیسیون بودجه راجع به بودجه ۱۳۳۷ کل کشور و خاتمه مذاکره وارسال بمجلس سنا
٦- طرح وتصویب فوریت گزارش کمیسیون دارائی راجع به چند تبصره ضمیمه بودجه ۱۳۳۷ کل کشور
۷- طرح گزارش کمیسیون دارائی راجع به تبصره‌های ضمیمه بودجه ۱۳۳۷ کل کشور وارسال بمجلس سنا
۸ - تعیین موقع ودستور جلسه بعد - ختم جلسه

❀❀❀

مجلس دوساعت وپنجاه دقیقه پیش ازظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

غائبین با اجازه- آقایان : ابتهاج • بهبهانی • کاظم شیبانی • توماج • خزیمه علم • کدیور • امیدسالار • مرتضی حکمت دولتشاهی • دکتر امین • جلیلوند • صارمی اکبر • برومند • عامری • صفاری • غضنفری • ذوالفقاری • افخمی • اورنك سنندجی • مهندس جفرودی • تیمورتاش • فرود • دکتر فریدون افشار • دکتر سعید حکمت • اخوان • مهندس ظفر • مهندس فروغی • دکتر اصلان افشار • مهندس فیروز • بوربور • اعظم زنگنه • قراگزلو دکتر حسن افشار • رامبد • پردلی • فضائلی •

غائبین بی‌اجازه- آقایان : دکتر طاهری • اریه • کیکاوسی

دیر آمدگان وزود رفتگان بااجازه- آقایان : ساکینیان • محمودی • جلیلی • فولادوند • اسکندری • طباطبائی قمی • عرب‌شیبانی • امامی‌خوئی • دکتر امیر حکمت • علامه وحیدی • ارباب • عبدالحمید بختیار •

رئیس- نسبت بصورت مجلس روز پنجشنبه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد •

۱- تصویب صورت مجلس ۲۲ اسفند

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

۲- قرائت گزارش کمیسیون تحقیق راجع به تمدید مدت رسیدگی سؤال آقای عمیدی نوری دربارهٔ شیلات

رئیس- قبل ازاینکه واردبحث در بودجه بشویم یك گزارشی از کمیسیون تحقیق رسیده ویك طرحی هم آقایان داده‌اند که قرائت میشود

گزارش کمیسیون تحقیق بشرح زیر قرائت گردید)

گزارش از کمیسیون تحقیق سؤالات بمجلس شورایملی

درموضوع سؤال جناب آقای عمیدی نوری نماینده محترم مجلس راجع بشیلات که برحسب تصویب مجلس شورای‌ملی به کمیسیون تحقیق سؤالات ارجاع گردید کمیسیون طی جلسات عدیده باحضور جناب آقای وزیر دارائی ومتصدیان شیلات موضوع را مورد دقت و رسیدگی قرار داد وسو کمیسیونی انتخاب نمود که به وظیفه تحقیق ورسیدگی کامل بپردازدسو کمیسیون پرونده‌ها وسوابق امر راخواست که بعضی ازآنها در تاریخ ۲۲ اسفند ماه جاری واصل گردید که درحقیقت بیش ازشش روز به پایان استمهال یك ماهه دوم باقی نبود وبا رسیدگی بودجه در مجلس وطرح آن در این مدت اخیر دیگرمجالی برای کار کمیسیون تحقیق باقی نمی‌ماند

ازطرفی موضوع شیلات ازنظرطرز اداره وکار و فروش محصولات آن در گذشته وروبه آینده که مستلزم تأمین منافع مملکت وآسایش مردم باشد شایان اهمیت وقابل توجه میباشد اصولا هم درعمل مشاهده شد که مدت یکماه اختیار کمیسیون تحقیق ویکماه تمدید آن مندرج در ماده واحده مصوب ٤ تیرماه ۱۳۳٦ کافی برای رسیدگی وانجام وظیفه کمیسیون تحقیق سؤالات نمیباشد لذا با جلب توجه مجلس باهمیت موضوع شیلات وانجام وظیفه کمیسیون تحقیق سؤالات این گزارش را تقدیم و لزوم تعقیب رسیدگی بکارشیلات راتأکیداً باستحضار مجلس رسانیده وپیشنهادمینماید مهلت کافی برای این موضوع داده شود •

چنانچه طی طرح قانونی دو فوریتی جداگانه استدعا شده است مهلت رسیدگی برای کمیسیون تحقیق بمورد است که از دوماه بچهار ماه اصلاح ودرصورت لزوم بازهم بتصویب مجلس درمواردمهم ولازم تمدید گردد •

ازطرف مخبر کمیسیون تحقیق سؤالات- دولت آبادی

۳- تقدیم یك فقره طرح دربارهٔ تمدید مدت رسیدگی کمیسیون تحقیق وتصویب دو فوریت آن

رئیس- طرحی هم که رسیده بادو فوریت است وقرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

عین مذاکرات مشروح یکصدوهشتادویکمین جلسه از دوره نوزدهم قانونگذاری

اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

مقام محترم ریاست مجلس شورایملی

نظر باینکه مدت یکماه برای رسیدگی بکارهائی که به کمیسیون تحقیق سؤالات وهمچنین یکماه تمدید که با تصویب مقام ریاست داده می‌شود مصرح درقانون مصوب ٤ تیرماه ۱۳۳٦ کافی برای جمع آوری سوابق ورسیدگی دقیق نیست لذا امضاء کنندگان تقاضادارند مدتهای مذکوردر ماده واحده فوق الذکر بشرح زیر اصلاح گردد :

« هریك از مدتهای مقرر درماده واحده مصوب ٤ تیرماه ۱۳۳٦ راجع به سؤال آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی از آقایان وزیران بجای یکماه دوماه تعیین میگردد ودرموارد ضرورت هم با تصویب مجلس شورای ملی قابل تمدید میباشد »

دولت آبادی • عمیدی نوری • استخر مشار • خرازی • دکتر هاشم وکیل • مجیدابراهیمی • بزرك نیا • فیلیکس آقایان وچند امضای دیگر

رئیس- طرح با دوفوریت است و فوریت اول مطرح است مخالفی بافوریت اول نیست؟ (اظهاری نشد) بنابراین باید رأی گرفت آقایانی که بافوریت اول موافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است مخالفی نیست ؟ (اظهاری نشد) رأی بفوریت دوم گرفته می‌شود آقایانی که موافقند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) فوریت دوم تصویب شد چون دو فوریتی است باید چاپ بشود و بیاید بمجلس •

۴- معرفی آقای دکتر اهری بسمت معاونت وزارت بازرگانی توسط آقای وزیر بازرگانی

رئیس- آقای وزیر بازرگانی

وزیر بازرگانی (نیساری)- بنده خیلی خوشوقتم که امروز آقای دکتر اهری را که یکی از صاحبمنصبان بسیارقدیمی و تحصیل کردهٔ بانکملی هستند بسمت معاون پارلمانی وزارت بازرگانی به‌مجلس شورای ملی معرفی میکنم (احسنت، احسنت، بسیار مبارك است)

نورالدین امامی- بسیار انتخاب خوبی است

۵- طرح و مذاکره در بودجهٔ کل کشور

رئیس- بودجه مطرح است وچاپ شده وبدست آقایان رسیده ومطالعه کرده‌اند حالا ماده واحده قرائت میشود

(ماده واحده بشرح زیرقرائت شد)

ماده واحده - بودجه سال ۱۳۳۷ کل کشور که ازحیث درآمد اعم ازعمومی و اختصاصی وبنگاهها وشرکت‌ها وسازمان های دولتی درپنج فصل ضمیمه بالغ بر پنجاه وهفت میلیارد وهشتصدوهشتادوشش میلیون وچهارصدو چهل وپنج هزارودویست وهفت ریال (۵۷۸۸٦٤٤۵۲۰۷)واز حیث هزینه بالغ برپنجاه و نه میلیارد و یکصدد سی‌و پنج میلیون و نهصد وچهل و ششهزار و پانصد و شصت‌و پنج ریال (۵۹۱۲۲۹٤٦۵٦۵) می گرددتصویب و اجازه‌داده‌میشود:

الف- وزارت دارائی درآمد های پیش‌بینی شده برای سال ۱۳۳۷ منظور در فصل اول را وصول و کلیه حقوق و مزایای قانونی کارمندان و خدمتگزاران جزء وهزینه‌های مستمروغیر مستمر وزارت خانه‌ها و ادارات و بنگاههای دولتی و سایر مصارف منظوره درفصل دوم را در حدود درآمد های وصولی مذکور در فصل اول با رعایت کامل‌مقررات ومفاد تبصره‌های منظوره دراین قانون پرداخت نماید •

ب - بودجه بنگاهها وشرکت‌ها و سازمانهای دولتی طبق مقررات و قوانین مربوط بهرکدام‌قابل اجرا میباشدهمچنین آنچه وزارتخانه ها وادارات کل‌ازمحل درآمد های اختصاصی استفاده می‌نمایند تابع مقررات و قوانین مخصوصه بدرآمدهای‌مزبور می‌باشد • ضمناً سازمان برنامه می‌تواند بقیه وجوه مورد احتیاج خود را برای اجرای‌برنامه های‌مصوب که در فصل چهارم همین‌بودجه ذکر شده است از محل وام بعدازتصویب‌مجلس تأمین نماید •

رئیس- کلیات مطرح است آقای خلعتبری بفرمائید

ارسلان‌خلعتبری- اساس بودجه دخل‌و خرج مملکت است بعقیده بنده بودجه‌ای که بشود برای همیشه یك بودجه قابل اطمینانی دانست که متکی باشد به مالیاتهای مستقیم چون‌بحث زیادی راجع بفوائد مالیات مستقیم شده است‌و بودجه مابیشتر متکی بمالیات غیرمستقیم است‌بنده لازم میدانم دراینموقع که بودجه مملکت درمجلس مطرح‌است برای همیشه‌و برای آینده یك‌موضوعی رادراینجابعرض‌میرسانم درمملکت ماخیلی مدو مرسوم شده‌است که اشخاص مسئول‌یا متصدیان مقامات مختلف اداری مطالبی‌را اظهار کنند که یك‌عده‌از مردم خوششان بیاید اما بنده غیر از آن دسته‌هستم‌وفکر میکنم که‌مملکت‌چه‌احتیاجی دارد واگر میخواستم آن‌رویهٔ کسب‌وجهه وتظاهر راانتخاب کنم بقدری برای‌اینکار مناسب بودم‌که آقایان نمیتوانند میزانش راتعیین کنند(صحیح است)ولی درست در موقعیکه میبایستی‌برای خودم‌کسب‌وجهه بکنم درهمانموقع برخلاف انتظاراشخاص که فکرمیکردند که من ممکن است رویهٔ منفی اتخاذ کنم ایران‌را ازنظر خودم در درجه‌اول گرفتم وبعدیك‌دوربین بچشم‌زدم دیدم ایران‌یك همسایه هائی دارد غیر از همسایه‌هایك ممالك‌دورتر دارد وبایدبرای ترقی‌ایران‌فکر کردممالك‌دیگرچه کرده‌اند وچه‌میکنندواگر آن‌رویه‌ای که‌بموجب‌ترقی وپیشرفت درممالك دیگرشده است بنظرم رسید آن‌را دراینجا عرض میکنم‌البته‌این مطالب هم‌موافق داردو هم‌مخالف‌درایران موافقین طبعاً ساکتندیا خیال میکنند که ممکن‌است بازروزی برای کسب و جهه و تظاهر پیش‌بیاید ولی‌بنده این‌پل راخراب کرده‌ام که دیگر بعقب نتوانم بروم چرا؟ برای اینکه فکرم بجلواست‌برای خاطر ایران بنابراین‌هیچوقت بخودم‌اجازه‌نمیدهم که بعقب برگردم • مدتی است که در این مملکت‌چه‌مینویسند چه‌میگویند که‌مالیاتهای غیرمستقیم نباید وصول شود ،مضراست بد است‌چرا؟ بدلیل احصائیه‌هائیکه‌از آمریکا واز انگلستان وازممالك‌دیگردر جلو آدم میگذارند که آقابه‌بینید در امریکا ۸٦ در صدمالیات مستقیم و ۱٤ درصد عوارض غیر مستقیم است‌اما هیچ فکر نمیکنند که امریکا، امریکای ۱۹۵٦ و ۵۷ و ۵۸ است این امریکای ۱۹۵۸ یك امریکای ۱۹۰۰ داشته‌باید‌دید که‌در ۱۹۰۰ و ۱۹۱۰ و ۱۹۲۰ امریکاچه‌کار کرده که امریکائی شد که ۷۰ هزار میلیون دلار بودجه‌اش است و ۸٦ درصد این‌بودجه ازمالیات مستقیم‌است حالا بنده دونوع فکردارم یك‌فکر اینستکه میگویم آقاباید مالیات مستقیم‌باشدومالیات غیرمستقیم حذف شود بنده‌خودم‌هم‌طرفدار این‌فکر هستم‌اما بیك‌شرط که‌فرمولش‌را هم‌نشان بدهند راهش‌را هم نشان بدهند مادام که فرمول وراه‌نشان داده‌نشده‌حرف منفی‌زدیم وهمه خوششان می آیدپس‌بنظر بنده‌باید ماحرف مثبت بزنیم‌و دولت‌هم‌باید طرفدار حرف مثبت باشدو عمل‌مثبت‌انجام دهد برای‌چه ؟ برای تأمین‌درآمد مملکت که‌باید ازمالیات مستقیم باشدمالیات‌مستقیم بایداز چه‌تامین شود؟ ازدرآمد اشخاص درآمد اشخاص‌از چه‌باید تامین شود ؟ از ثروت (صحیح است) یعنی‌باید اول ثروت رازیاد کرد (احسنت) آقایان بایدخودمان راگول نزنیم دونوع ودو سیستم الان در دنیاهست یك‌سیستم سیستمی استکه تولید ثروت‌را دولت بادستگاههای خودش‌میکند وحوائج مردم راهم خودش تامین‌میکندو تمام وسائل تولید دراختیار دولت است چهل سال‌است اشخاصیکه طرفدار این فکربوده‌اندیعنی‌روسهاتازه پارسال‌سیاست اقتصادیشان را تغییر دادند حالا سیاست کلخوز وزراعت اشتراکی را دادند تغییر میدهند این آلمان غربی و آلمان شرقی‌دو تجربه است آلمان غربی‌و آلمان‌شرقی‌بعد ازجنك شروع بکار کردند درآلمان‌غربی یك آقائی بنام لودویك‌ارهات پیداشد گفت آقادر آلمان اول بایستی‌کارخانه‌ها تکمیل بشوند تأسیس بشوند بکار بیفتند فعالیت باید فعالیت تمام مردم باشد گفت اگر دستگاه دولت خواست فعالیت کندچند صد هزار نفرباید اینکار هاراانجام بدهند ولی‌اگر تمام مردم فعالیت بکنند تمام انرژی ۵۰ میلیون جمعیت آلمان‌صرف فعالیت فردی‌خواهدشد ونتیجه‌کار وفعالیت ۵۰ میلیون‌نفر بیشتر ازچندهزارنفرمیشود ونتیجه این‌شد که‌آلمان‌غربی‌با اتخاذیك سیستم بموقع وسیستم ایجادثروت‌وتقویت وتشویق‌تولید وفعالیت در کارهای‌خصوصی را پیش گرفت و درظرف‌چند سال‌مارك آلمان‌غربی قدرت‌خریدش ۷ برابربوده‌برابر آلمان شرقی‌شدوالان آلمان‌غربی‌دراقتصاد مملکت‌و بدنیااست‌پولش‌حتی‌ازپول‌امریکام قوی‌تر است کارخانه‌هاساخته‌شدکارخانه‌های بزرك کروپ‌وکاووتمام اینهاساخته شد برای اینکه یك‌سیاست مثبت‌تشویق کننده‌ای‌بود که بمردم‌مجال کار وفعالیت دادو مردم آمدندثروتشان‌را زیادکردند ودرهرکشوریکه این‌سیاست اتخاذبشود همین‌نتیجه‌رادارد‌مثل‌تجربه‌خودامریکا‌که‌از سال ۱۹۰۰ ببعد دولت امریکا تولید برای ایجادثروت را تشویق کردوقتی تشویق‌و حمایت کرد ثروت‌زیادشدثروت کزیادشد ازثروت‌زیادمالیات گرفت نه ازمردم لات وگدا ومنفعت‌مردم‌را تحریك کردومردم این کارخانه‌های عظیم‌را ساختندو امروز باآن‌کارخانه‌ها تسلط اقتصادی بردنیا بدست آورده‌اندابنهارا تصورمی فرمائید که‌برای‌خاطر کلیسای‌مسیح‌وحضرت مسیح کردند ،درانگلستان‌خیال‌میکنند این‌کار خانه‌های عظیم که‌از ۱۹۰۰ ببعد درست شده این‌هارا برای خاطر کلیسای‌انجیلی کردنددرآلمان‌برای خاطریاب کردند؟ نه آقامنفعت مردم‌را تحریك کردندوتشویق کردند وقتیکه آن‌منفعت‌تحریك‌وتشویق شدومحیط‌رابرای‌ایجادثروت آماده کردند وفحش‌ندادند بهر کس که یك‌مقداری‌مال وثروت ازراه کارو فعالیت بدست آورده آنوقت ثروت ایجاد ثروت کرد(صحیح - است) آن کسیکه‌مالیات‌می‌دهددر ۱۹۰۰ سیستم‌مالیاتی‌امریکا غیر ازسیستم مالیاتی امروزه آمریکا بود آنموقع‌ده‌درصد هم مالیات نمی‌دادند مالیات بردرآمدنداشتند احصائیه‌های رسمی آمریکارابنده مطالعه کرده‌ام‌از ۱۹۲۰ ببعد ۱۰ درصد ۱۵ درصد بتدریج ۱۸ درصداز ۱۹۳۰ بتدریج‌مردم را تشویق کردندمردم آمدند کارخانه ایجاد کردند ثروت ایجادشد ثروت بخودی‌خود درست‌نمی‌شودمادرمجلس اشخاص‌اقتصادی وارداریم‌هم‌ازلحاظ‌جنبه‌عملی‌وهم از لحاظ جنبه‌علمی‌این‌جاجلوچشم آقای‌خرازی هست آقای‌دکترجهانشاهی‌هست آقای‌دکترافشار هست که‌درامراقتصادی وارد‌هستند آقایان محترمی‌داریم آقای‌دولت آبادی‌هستند آقای صدرزاده‌هستندهمه آقایان نمی‌خواهم‌بنفعم عرض کنم وزراء هم مردمان دانشمندی هستند آقای‌ناصروزیردارائی مرد واردی هستند سالهارئیس‌بانك‌ملی برده‌اندعرایض

بنده زاتوجه بفرمائیدیاحرف‌من‌درست‌است یا نادرست خیلی‌دلم می خواهد که آقای نیساری‌وزیر بازرگانی‌مملکت بلند شوند بگویند حرفهایت‌درست‌نیست بنده‌عرض‌می‌کنم‌اول‌بایستی هووجنجال‌را کنار گذاشت وقتی هووجنجال‌را کنار گذاشتیم‌باید رفت بدنبال‌ایجادثروت‌تمام ثروتی که‌خیال‌میکنید درایران هست باندازه ثروت یك کارخانه کوکاکولای آمریکانیست‌این‌جادلال‌زیاد داردیك‌اشخاصی یك‌چیزهائی‌بجیب‌میزنند زمین بازوزمین خور این‌هاهست ولی اگر آقای رئیس‌بانکملی جلواعبارات‌رایکسال بگیرند یك‌زمین باقی ماند(یکی‌ازنمایندگان‌یکماه)یکماه‌می‌خواستم‌عرض کنم که امریکائی‌ثروت‌داردبرای‌این که مجال‌داده شد که ثروت تولید کند امریکا از کمپانی جنرال‌موتورزیاتصد میلیون‌دلارمالیات‌می‌گیردیك کمپانی‌جنرال‌موتورزی هست که‌کار می کند و ۵۰۰ میلیون دلار مالیات می دهد اگر نباشد نمی تواند مالیات بدهد کمپانی جنرال‌موتورزرا چی بوجود آورد ؟ یك‌سیاست مثبت اقتصادی که با نقشه فکرمیکرد وهمان‌موقع‌در آمریکا مطبوعاتش مینوشتندشصت‌خانواده همان شصت‌خانواده‌ای که فورد بود وفلان‌بود و آن یکی‌بود ، در ایران بحث از هزار خانواده بود وحالاهم هست از ۱۹۱۰ در آمریکا مینوشتند شصت خانواده وهمان ٦۰ خانواده درظرف‌چندسال‌ثروت آمریکا را زیاد کردند وحالا ۵۰ درصدمالیات‌می‌دهند میخواستم عرض کنم باید دولت سیاستی داشته باشد بودجه اش صحیح باشد ومالیات مستقیم‌نخواهدتهیه شدمگربا ازدیاد درآمد مردم ودرآمدمردم‌زیادنمی شود مگربا فعالیت مردم مردم فعالیت نخواهندکرد مگریك‌سیاست قوی مثبت تولیدو کسب وتوسعه وهمه اینهارا حمایت بکند مثال میزنم آلمان بعد ازجنك تمام کارخانه هایش را تکمیل کردوالان کار خانه‌های مدرن‌داردوکارخانه‌های‌انگلیسی نمیتوانند باآنها رقابت کنند ، ما اگر کارخانه هائی داریم چون‌کارخانه ها سال بسال توسعه پیدا میکند و مدرن میشوند باید سعی کردآن کسیکه‌کارخانه ها سال بسال توسعه بدهد وقتی کارخانه‌توسعه‌پیدا کرد محصول توسعه پیدا میکند و توسعه محصول بنفع مصرف کنندگان وبنفع تمام مردم است در آمریکا چرا همه مردم یخچال‌دارند برای اینکه آنقدریخچال تولیدمی‌شود کچاره‌ای نیست جزاینکه بهمه مردم بدهند آنهم باقساط وچون ما تولید یخچال‌نداریم از هرچهارهزارنفر یك‌نفر باید یخچال تهیه بکند وتوی خانه بگذارد پس بنا براین علت اینکه بنده این مطالب‌راعرض کردم اینستکه دربودجه اشاره شده است‌بقانون مالیات بردرآمد جدید بنده این سفراخیر که باصفهان رفتم دریك‌ماه قبل وای کاش نرفته بودم بنده هیچ دفاع از کارخانه‌چی نمی کنم که پارچه اش را در زمان جنك گران فروخته است‌وچیزی گیر بنده‌نیامده نمی گویم تجار تقصیر ندارند بسیارتقصیر دارند توجه هم ندارند سیاست عاقلانه‌ای داشته باشد که سرمایه داررا حاضربکند باینکه سرمایه اش را بکاربیندازد و بعد کنترل ونظارت بکند که حقوق کارگر - هاتأمین‌شودمزایای آنهابیشترشودوزندگیشان بتدریج بهترشودبنا براین اگریك‌سیاستی اتخاذشود که‌منفی‌باشدیعنی‌بدون‌رسیدن‌به آن حدرشدوتکامل‌جلوآن توسعه رابگیرد آن سیاست مضراست وآن درست‌مخالف سیاستی است که از ۱۹۰۰ تا ۱۹۱۰ آمریکا طرفدارش‌بود دربیست سال‌پیش درسویس یك رفراندم شد بین کارگران که‌آیا مزد اضافه شود یانه ؟ کارگرها رأی دادند که مزد اضافه نشودبرای‌اینکه شرکت ها و تولیدکنندگان داخلی بتوانند باتولیدکنندگان و فروشندگان خارجی‌رقابت‌بکنند واین‌را ازقول آقای دکتراقشادنقل می کنم که ایشان استاد هستند بنده هم موافق هستم وتأیید‌میکنم این سیاست را ودرهمه جای دنیا هست که حتی کارگرش تولید را تشویق میکند برای اینکه توسعه تولیدهم کارگرفایده‌می برد وهم‌مردم ومصرف کننده فایده‌میبرند وهم مملکت فایده میبرد وهم دولت‌مالیات خودش را می گیرد • حالا دراین بودجه اشاره شده است بیك لایحه ای که تازه آمده است‌و دراین لایحه معافیتهائی‌که بتولیدکنندگان شده برای‌آینده معافیت تولید را حذف می کند بنده ناچار هستم که این تذکررا بعنوان مخالف مشروط به‌آقای وزیربازرگانی بدهم که بلی‌امسال هم وصول میکنید امادیگر کسی کارخانه نمی‌آورد دیگر کسی تولیدنمی کندتولید را نفع تحریك می کندبنا براین‌اگرنفعش را زیاد کردیدمیآوردواگرنفعش‌رازیادتر نکردید نمیآورد بنده مخالف با مالیات سنگین نیستم کسی که مالیات سنگین می دهد باید کسی باشد که در آمدی بدون زحمت‌عایدش‌میشودبنده‌توی‌تهران‌نشسته‌ام صدهزار تومان درآمد از فلانجا برآیم میرسد از ملك میرسد،ازقمار میرسد، کسی که هیچگونه فعالیت نمیکند این گونه درآمد ها ودر آمد های بادآورده‌بدون زحمت‌فرق میکند با درآمدی که‌درنتیجه فعالیت بدست می آید تمام درآمدهائیکه مربوط بفعالیت فردی است باید تشویق شود تا تولید در مملکت زیاد بشودو شما بتوانید بودجه را تأمین بکنید والا اگر خواستید یك تصمیمی‌بگیرید بهوای‌اینکه سال دیگر مالیات زیاد خواهد شد بنده عرض می کنم که سال ۳۹ دیگر کسی کارخانه وارد نمی کند این آقای کورس همکار محترم ما که اینجا نیست یك کارخانه‌ای وارد کرده و سه‌چهارهزارنفر کارگر دارد که نان میخورند اشخاص دیگری هم هستند آقا ما باید احتیاجات اولیه مملکت‌رابرطرف کنیم مابایدقماشمان را تأمین کنیم،بطوری که احتیاج بقماش تاه سال دیگر نداشته باشیم ماباید قند وشکرمان را تأمین کنیم سیمانرابایدتأمین کنیم دارو را تأمین بکنیم رادیو داشته باشیم‌یخچال باید داشته باشیم چرخ‌خیاطی داشته باشیم همه این‌چیز هائی که‌ازخارج می آید و بازار ها را پرمیکند باید تمام این ها را ما داشته باشیم‌حالا اگرامسال گفتیم معاف و مردم رفتند برای اینکار سرمایه رابکار انداختندو سال‌دیگر گفتید نه‌معاف دیگر کسی‌نمی‌رود دنبال‌آن • این رالااقل تا چهارپنج سال‌تشویق بفرمائید و در نتیجه تشویق این احتیاجات‌ضروری مملکت درداخله مملکت تهیه‌شودومحصول مملکت زیادتر شود و تولید زیاد شود تا شما بهره‌ببریدصادرات را مطلقاز مالیات وعوارض‌معاف کنیدبگوئیدتا دهسال‌هر کس پنبه صادر کرد خشکبار صادرکرد این محصولات را صادر کرد از مالیات معاف است (صحیح است) این ها ضرر ندارد اینها ثمر دارد اگر یکسال صد میلیون تومان هم کسر داشتید آنوقت صادرات زیادمی‌شودتوسعه کارخانه هازیاد می‌شود بعد از چهارپنج سال‌مردم‌خودشان‌تشویق می‌شوند کارخانه ها را توسعه‌میدهندتولید- شانرا زیاد می کنند • در امریکامی گویند هرکس که ثروت را از امریکا خارج کرد و برد در یك مملکت دیگر بکار انداخت از مالیات‌معاف است چرا اینکار را میکنند ؟ برای اینکه می دانند کسی که یك‌میلیون ثروت از مملکت‌خارج‌می- کند و در خارج‌بکارمیاندازدوچندمیلیون در سال دیگر برمی گردانه‌بنابراین‌مالیات را باید گرفت مالیات راباید‌ازثروت گرفت اما نه ازهرچیز بنده مخصوصاً از اساتید محترم دانشگاه و آقایان‌مطلع‌سوال‌می - کنم که آقایان تصدیق می‌فرمایند که‌بنظر بنده صحیح است که کار های‌تولیدی که ثروت مملکت را زیاد میکنند بایدتشویق کرد و لایحه‌بودجه‌ای که الان‌اینجاهست و اشاره باین قسمت کرده بنده این‌قسمت راخلاف سیاست اقتصادی می‌دانم وخودم راوظیفه‌دار دانستم که این رابعرض آقایان برسانم این عرض اول‌بنده بودمسئله دوم مسئله خرج است‌بنده راجع‌بخرج‌سه‌چهار تذکر مختصر دارم اولا باید دولت یك سیاست صرفه‌جوئی‌شدید اتخاذبکندواین سیاست صرفه‌جوئی بشدت اجراشود یعنی واقعاً عادت‌وملکهٔ مابشود که ۵۰ دلار بیخود خرج نکنیم صد تومان بیخودخرج‌نکنیم آقای وزیر خارجه باشدآقای‌وزیرفرهنك باشد این صرفه‌جوئی در بودجه‌ما هروقت شده بودجه ها متعادل بوددرزمان رضاشاه البته وضعیت فرق کرده‌ولی‌یك سیاستی‌توی مملکت مابود و این سیاست‌سیاست صرفه- جوئی بود آن سیاست صرفه‌جوئی اگر برگشت آمد بنظر بنده مقدار زیادی از مخارج دولت از بین خواهدرفت‌امروزیك وزارتخانه‌ای تشکیل میشود فوری‌فردایش می بینید یك عمارت ۲۰ میلیون تومانی هم‌پشت سرش هست • آیا حالا ۲۰ سال است ۵۰ سال است ۱۰۰ سال است‌این‌ممالك‌دیگر وزارتخانه‌هایشان راعوض کرده‌اندادارات‌شان‌راعوض کرده‌اند این سیاست اقتصادی باید بشود یعنی هزینه‌های بیمورد وغیر لازم باید حذف بشود بنده برای‌اینکه‌وقت مجلس‌رانگیرم دیگر بیش از این عرضی نمیکنم نظایر اینکار بقدری زیاد است که‌میتوانم ۱۰ روزدر اینجا صحبت بکنم(خرازی -صرفه جوئی درهزینه یکی ازاساس‌تعدیل‌بودجه است)بلی بایداین صرفه‌جوئیهادرشرکت ها هم‌بشود در مؤسسات دولتی بشودیك شرکتی تشکیل میشود فردا میبینیم‌فرش کرمانی خوب فروشش از لحاظ خرید داخلی خوب است شما ببینید چقدر بخاری کلمن دراین مملکت هست‌و کلمن واین‌وآن من خانهٔ یکی از بستگانم رفته بودم بجان آقای نخست وزیر اگردروغ بگویم من‌در اینمجلس میگویم من‌هنوز بخاری برقی ندارم بخاری ذغال سنگی‌می خرم ۵۰ تومان وذغال‌سنك میخرم می - سوزانم چرانخرم نفت‌هم هست بنده‌تاحال بخاری فرنگی کلمن نخریده‌ام‌چرابخرم چرا هزار تومان بدهم امسال بخاری‌ایران کارخریدم دویست تومان خیلی‌هم‌خوب است‌اماتوی هروزارتخانه‌ای که‌بروید‌توی هر اطاقی بروید یك بخاری هزار تومانی‌هست اینهاراوقتی جمع‌بکنیدوحساب بکنید می‌بینید ٤۰-۵۰ میلیون تومان از این صرفه‌جوئیها صرف خرید این نوع چیزهامی‌شود تشریفات بیخود میشودبنده یکروز راجع بوصول‌مالیات عرض کردم اتومبیل لوکس شخصی آقا یك چیز ضروری نیست حالا برای یکعده‌ای‌برای استاد دانشگاه برای طبیب‌وفلان واینهاخیر آقا اتومبیلهای کوچك‌لوکس‌نیست و ضروری است‌ولازم است امایك اتومبیل هائی لوکس‌است که یك‌اتومبیل شورلت میخرم ۳٤ هزاتومان یك‌مالیات سه هزار تومان هم‌ببندید بنافش هیچ‌ملاحظه‌نکنید سالی ۵ هزار اتومبیل می‌آید صدو پنجاه میلیون تومان پول‌بگیرید

همین را میخواهم‌بگویم پول‌حسابی‌بگیرید هر کس اتومبیل‌دارد اتومبیل که وارد می شود متاع خارجی که وارد میشود پس چرا عرض میکنم باثروت مخالفت نکنید اتومبیل وارد میشود منهم میدانم ازلحاظ ورود محصولات خارجی در کشور محظوراتی هست آنهائی که‌بیرون‌نشسته‌اند

ایراد می گیرند نمیدانند جلو اتومبیل را بگیرید جلوقالی را میگیرند جلو صابون فرانسه را بگیرید جلوی برنج را میگیرند جلوی پنبه را میگیرند یکعده‌ای هستنددر بیرون که بیخود ایجاد بدبینی میکنند دیروز سوارتاکسی شده‌بودم شوفرتاکسی می گفت این اتومبیلهای امریکا ایران را پر کرده‌است وتنهاجائی‌است که‌اتومبیل‌های امریکائی همه‌جارا گرفته گفتم آقا بدانی ایران چقدراتومبیل‌دارد وبعد گفتم خوب تومیدانی امریکا چقدراتومبیل‌دارد وچقدرش می‌آید اینجا ؟ گفت خیلی، گفتم ازصدتا نودتا می‌آید ؟ گفت بله بنده فهمیدم که شوفرتاکسی را پرش کرده‌اند گفتم آقاجان خوشبختانه بنده هفته پیش احصائیه صادرات اتومبیل امریکا را دیدم درامریکا شش‌میلیون اتومبیل‌تولید می شود صد هزار تا صادر میشود در مجله یونایتد استیتزاندورلدریپورت بود بقیه‌اش مصرف داخلی‌است صدهزارتا صادرمیشود تمام بقیه مصرف داخلی است ۹۷ درصد اتومبیل امریکا درداخله مصرف‌داردصدی سه درتمام دنیا صادرمیشودآنوقت میبینید که چه تناسب کوچکی بما میرسد حالا اگرحساب را ازآنطرف‌ببرید ازاینطرف بنده عرض کنم وقتی اتومبیل وارد میشود ازاتومبیل مالیات سنگین‌تربگیرید با یك حساب صحیح میتوانید سالی صد میلیون تومان مالیات‌بگیرید هر کس اتومبیل‌دارد باید مالیاتش را هم بپردازد، مسأله سوم مخصوصا میخواهم‌آقای وزیر دارائی شما دقت بفرمائید پول خرج میشود نه رئیس الوزرا مقصراست نه وزیرمقصراست نه ما مقصر هستیم سیستم کنترل برمصرف‌درست نیست یعنی شما صدهزارتومان پول می‌دهیدبوزیرراه‌بیچاره میرود ده‌دفعه کنترل میکند اما یکوقت شما میبینید که نتیجه بد درآمد چرا ؟ آن مقاطعه کارفیررا کم زده وزیرراه که‌نمیتواند عینك‌بزند که سر تاسر قیررا بپاید مقاطعه‌کارقیررا کم‌زده آن یکی آنجایش‌را کم‌کار کرده‌وزارت‌دارائی خرج میکند این ساختمانهائی که می‌شود من قسم میخورم این مصارفی که برای ساختمانهای کشورمیشود من قسم میخورم این مصارفی که برای ساختمانهای کشور میشود اقلاثلثش‌خورده می‌شود (موسوی- بیشتر) آنهائی که بانظارت مستقیم دولت ساخته‌می‌شوداقلاثلثش نفله میشودچرا؟برای اینکه کارهائی‌را دراین شهرستانهامیکنند حالا عرض میکنم کارهای‌بزرك وکارهائی که شرکتهای بزرك انجام میدهند ببینید خوبست من بعضی ازشرکتها را دیده‌ام طرزکارشان خیلی خوب‌است برای اینکه شئون وبرستیژشان اجازه نمیدهد که کار بد بکنند اما درشهرستانها این کارهای کوچك ساختن یك دبیرستان یك پل کوچك یك بیمارستان کوچك اینهانمیدانید پول‌چقدرتلف میشود وبنظربنده تاکنون تمام دولتها یك فکرنکرده‌اند من از شما میخواهم تقاضابکنم‌بیایید یك‌سیستم کنترل درست کنید این سیستم کنترل کارآسانی است شمابانك‌رهنی دارید‌بانك‌ساختمانی‌دارید مؤسسات قابل‌اعتمادداریدسازمان‌برنامه‌دارید، بیائید یك هیأتی از اینها انتخاب کنید که اینها این ساختمانهائی که میشود تصدیق بکنند که این خرج شده، شایدیك‌ده‌درصد بیست درصد بدهید عرض کنم بنده‌مکرر گفته ام این شرکتهای ایرانی‌خودمان، اینهارا تشویق بکنید، یك‌کاری بکنید حالاکه خارجی‌ها می‌آیند در کارهای ما دخالت می کنند و منافعی هم میبرند، این آقایان ایرانیهاهم بیایند واقعاغیرت‌بخرج بدهند ویك همتی بکنند یك کنسرسیوم داخلی درست کنند،این کارهائی که‌میشود، این کارهارا بیایند تضمین کنند، همه‌شان بیایند یك کنسرسیوم درست کنند، این طرز کنترل هیچ فایده‌ای‌ندارد ، یك‌کاری کنید که این پولهااگر بمصرف نمیرسد برگردد بدولت برسد ، یك قسمت عمده پول صرف این کار میشود، بنابراین‌بنده در قسمت دخل وخرج لازم میدانم که‌این نظارت را عرض کنم ویك‌عرض‌دیگرم‌هم اینستکه همانطوریکه دیروز هم اینجا به آقایان‌وزراعرض کردم مخارج زیاداداری غیر لازم است در سازمان برنامه شما دو قسمت دارید ، یعنی‌کار های بهداری و فرهنگی وراه ، این کار هائی که خود وزارت‌خانه ها می‌توانند انجام بدهند،بیائید پیشنهاد کنید در قانون سازمان برنامه تغییری بدهید دوخرج دارد ، دوتشریفات است، اینها را بیاورید در خود دستگاه دولت وبشما قول میدهم که شما وسازمان برنامه هردوتان نفع‌میبرید اگر این‌برنامه را اجرا کنید ، یك صرفه جوئی خوبی می‌توانیدداشته‌باشید،عرض کنم‌یك‌موضوع دیگر که‌میخواستم تذکربدهم آن‌موضوع اضافه‌حقوق‌مستخدمین دولت است عرض کنم سال گذشته یك اعتباری برای ترمیم مقداری ازحقوق آنهاداده‌شد،امسال یکصد میلیون تومان گویا برای این کار گذاشته‌اند ، جناب آقای‌نخست‌وزیر پول ندارید ، بودجه کم است ، اعتبار کم‌است، همهٔ اینها درست است ولی این مبلغ کم است ،این بجائی نمی‌رسد ، من‌دیدم کارمند وزارت پست وتلگراف که‌بیچاره‌هیچ نوع دخل خارجی هم ندارد باید جان بکند کارمند وزارت‌امورخارجه بایدجان‌بکند، کارمندانی هستند در ادارات مختلف ، اینها هیچ‌راه اعاشه‌ای ندارندوعده‌زیادی هم هستند اشخاص شریف وپاك در این دستگاههای‌اداری که‌بامشقت‌زحمت‌میکشند این یك کاری است که در همه ممالك کرده‌اند، خرج‌وقتی زیادشدبمستخدم‌باید حقوق‌متناسب‌داد ،یاباید‌جلوترقی‌را گرفت یا بایستی خرج مستخدمین‌را تأمین کرد و خرج مستخدم راهم‌بااضافه‌حقوق‌نمیشود تأمین کرد‌بنظر بنده‌شما میبایستی‌برنامه‌ای تهیه فرموده باشید که از طریق‌کومك بمستخدمین و کومکهای واقعی و صحیح یعنی خواربار وتهیه‌مسکن وبهداشت کسر زندگی‌مستخدم را تأمین کنید،شمابمستخدم زمین میدهید اما مستخدم این زمین را یکسال نگهمیدارد وبعد میرود زمین را میفروشد ، برای‌اینکه نمیتواند خانه‌بسازد وزمین ازدستش درمیرود شما وسیله‌معالجه اینهارا اسماً دارید اما حقیقت اینستکه مستخدمینی که‌ناخوش‌میشوند ،آن‌یفبرائی که اطبا از مرضای‌خودشان‌میکنند ازاینها نمیکنند از لحاظ مستخدمین دولت طبیب کم است ، دارو کم است وسیله معالجه نیست، این است که‌بنده‌قطع‌دارم‌مستخدمین دولت بااین‌طریق‌وضع بهداشتشان‌درست نیست،بهداری کافی‌ندارندواین‌دستگاههای ما بیشتر فرمالیته است بجای پنجاه‌شصت دستگاه ناقص چند دستگاه کامل برای دولت درست کنید که مستخدمین دولت بتوانند زندگی خودشان را ازاین راه تأمین کنند ، خرج‌مدرسه است‌ویکی هم خواربارشما که سیستم تعاونی‌رادرست کرده‌اید و الان هم مشغول هستید بنده تشویق میکنم بسیار کارمفیدی است‌ودر آینده مستخدمین‌قدرخواهندداشت‌ولی‌این سیستم‌را سعی کنید کامل بشود شما باصد دویست میلیون تومان میتوانید این‌مسائل را عرض کردم از لحاظ مسکن‌فرهنك و بهداشت وخواربار تأمین کنید. اگر اینها را تهیه‌کردید آنوقت با این صدمیلیون تومان می‌توانیدزندگیشان را مرفه‌بدانید بعلاوه‌مادرموردیکعده‌از مستخدمین کرده‌ایم درموردقضات کرده‌ایم‌درموردافسرها کرده‌ایم بنده تعجب می کنم‌یك‌عده‌اشخاصی‌همیشه اظهاراتی‌می کنند که‌محرك بدبینی‌است‌اما توجه‌نمی کنند که‌درین‌چندسال‌درحدودمقدور چه کومکهائی هم باشخاص شده است ، توجه نمی کنند که الان چند هزارقضات مملکت زندگیشان تأمین است الان‌دبیرها و آموزگار ها حقوقشان‌تأمین است،اینها راکی کرده آقااین‌دولت کرده‌این‌مجلس کرده ، اعلیحضرت‌همایونی کرده این‌چیز های خوب‌را درنظر نمیگیرند اما همیشه قسمت‌های‌تاریك‌و منفی راهی‌برخ‌میکشند حالا چون درمورد عده‌زیادی‌ازمستخدمین دولت این کومك‌شده‌آقایان سزاوارنیست که‌درمورد دسته دیگر نشود این‌تبعیض قابل تحمل‌نیست (صحیح‌است) بهر نحوی که شده آقای‌وزیر دارائی تأمین‌بکنند‌از هرکجائی که می‌توانند بگیرند اخیراً از دو هزار میلیون از درآمد امسال‌سازمان برنامه گرفتیددیدید طوری نشدمملکتی که دو هزار میلیون تومان هم مبالغ زیادی‌و خرجی می‌شودنظارت نمیشود دقت‌نمیشود پولهای بیخود داده می‌شود بایدمقداری‌از این‌را بگیرد و بمستخدمین‌بدهد ، این نفع اجتماعی‌دارد ، بنابراین‌این‌مستخدمین که‌در شرایط فعلی وضعشان طوری‌است که بسیار دشوار است که کسی‌که شب نان ندارد از او توقع‌درستی‌نباید داشت‌و بنابهمین‌اصل رفع تبعیض‌بنده معتقدهستم که بهر نحوی هست دولت باید این را جبران کند ومخصوصاً بنده این را جزء یاد داشتهای خودم ثبت کردم جناب‌آقای نخست‌وزیر هر کومکی‌در بازه‌مستخدمین بشود بنام ترمیم است بنام اشلی است ، هرچه هست درمورد بازنشستگان هم‌باید بشود ،بازنشستگان این کشور بامعروفیت باتحمل شخصی خدمت کرده اند روزگار های سخت را گذرانده‌اند بعضی ازآنها بشهادت رسیده‌اند کشته‌شده‌اند عده‌ای از آن‌ها که در دوره پیری هستند اینها را نباید گذاشت بااین حقوق چون نسل‌فعلی می گوید برای چه خدمت بکنیم چون عاقبتش این است که خرج چندین برابر شده‌است بنابراین من معتقد هستم که‌تمام تفاوتی را که بآنها میدهند باینها بدهند بدون تبعیض و الا بنظر بنده‌اصل عدالت اجرا نشده (صحیح‌است) خیلی خوشوقت هستم که نمایندگان محترم تاییدمیکنند، بنابراین دونکته دیگر را اینجا عرض کنم ومرخص بشوم یکی این اضافه حقوق و مخارج ارتش است دویست میلیون تومان است (خرازی ۲۳۰ میلیون‌تومان) عرض کنم آقای وزیر دارائی خوب گوش کنید شما خزانه دار مملکت هستید وبنده‌اینجا عرض می کنم راجع باین ارتش که این خرج زیاد است اعتراضم این است که این خرج یك خـــرجی است که اگر درست دقت کنید باتوجه‌بمخارج‌دیگرقسمتی ازحوائج‌دیگر مارا اشغال‌می کندبرای اینکه نمیگویم این‌پول‌برای ارتش لازم نیست بنده‌اگر نخست وزیر بودم وداشتم دوبرابرمیکردم امروزثابت‌شده‌اینقدرشاخ‌بهتراز‌صدزرع‌دم است مازندرانی‌های مایك مثلی دارند می گویند اینقدرشاخ بهتراست ازصدزرع‌دم وضع دنیاهمیشه بیك منوال باقی‌نمی‌ماند مابرای حفظ مملکت بنظربنده باید یك ارتش کامل قوی مجهز داشته باشیم هیچ حرف ندارد (صحیح‌است)هیچ محل‌تردیدا نیست‌ودرصورت ضرورت بنظر بنده باید زنهایمان‌هم گوشواره‌هایشان رادربیاورند بدهیم بارتش یعنی معتقد هستیم که لازم است آقا یك چیز را باید گفت و آن چیزی که‌بنده می گویم رعایت کنید این است ما الان‌درسال ۱۹۵۸ هستیم‌ازسال ۱۹۵۴ باین‌طرف وضع ما فرق کرده ما فرق کرده مایك وقت یك‌سیاستی داشتیم که ببینیم چه میشود واگر واقعه‌ای اتفاق افتاد چه‌بکنیم آن‌سیاستی بود یك سیاست

دیگر هست که‌ماازلحاظ خودمان‌مثل‌ممالك دیگری که وضع مارادارند یا با اینکه وضعشان بهتر است‌معذلك در فکردفاع خودشان هستند با نهایت روشنی وضعمان تشخیص دادیم ،ما تشخیص دادیم که‌وضع آینده ما ایجاب می کند که ازلحاظ حفظ صلح ونه‌برای جنك، مابرای‌حفظ‌خودمان وبرای اینکه بدانند که خیالات خامی را دراین مملکت نمی‌شود اجرا کرد تصمیم گرفتیم که سیاست دفاعیمان‌را مقارن کنیم باسیاست دفاعی که منشور سازمان ملل متحدبه ممالك مستقل اجازه داده‌اینکار را کردیم ،آقایان امروزدرتمام خاور میانه‌و قسمت کثیری ازدنیا وضع فعلی مارا آه میکشند وضع سیاسی مارا آرزومیبرند اشتباه نکنید آقایان این وضع بایدباشد تا بشود عمران وآبادی کرد اگرمملکت دستخوش انقلابات واغتشاشات‌داخلی‌باشد این خارجی‌از این سمت‌وآن‌خارجی‌ازآن سمت‌میکشند ممکن است که مادرداخله نواقصی داشته باشیم وداریم ،هروقت که در یك‌مملکتی یك وضعی پیش می‌آید ، اوضاع تغییر میکند . هرج ومرج وعدم نظم تایك مدتی از نتایج حتمی آن کار است ولی بعد آرام‌خواهدشدامروزایران بمرحله آرامش رسیده که شما الان کار- خانه سفارش می‌دهید،داوطلب میشوندآینجا سرمایه بگذارند، برنامه‌دارید برای‌عمران خوزستان ، فعالیتهای اقتصادی‌بایدبشود الان درهرجای ایران کشاورزان دست‌به بیل‌و کلنك کرده اند برای زمین‌آباد کردن مالکین بفکر ایجاد قنات افتاده‌اند بفکر راه افتاده اند ،بفکر فعالیت وجنب و جوش افتاده اند جناب آقای نخست‌وزیر این‌وضع یك‌وضعی است برای‌مملکت ما بسیارلازم ، امروزوضع سیاسی‌ایران آقایان بدون تردیدرهبری لازم‌دارد ،همانطوری که من معتقدم در امور اقتصادی‌ودرروضع مالی‌ودرکارهای‌داخلی باید مشورت‌بشودو اگرسیستم مشورت ازبین رفت‌شما هاضرر میکنید ، شما که وزیر دولت هستیدبهمان نحوعقیده دارم در امور سیاسی مملکت بایدرهبری‌باشد امروز ژنرال آیزنهاوربا آن‌رژیم‌دمکراسی که‌هست،درسیاست‌رهبری دارد‌امروزخروشچف‌درعالم کمونیسم‌رهبری دارد،امادرکارهای اقتصادی،مالی‌وداخلی باید ازشاه ووکیل‌ووزیر با اهل بصیرت واشخاص سابقه دار مشورت کنند

اگرخلاف نظری گفته‌شد نباید آن‌حرف رابگویند که چرا گفته با همدیگر باشرط تعادل همکاری کنند این‌است که بنده‌وضع فعلی ایران را ازلحاظ پیشرفتهای آینده‌ای که داریم بسیار مفید میدانم یعنی‌یکوضع ثابتی‌است ووضع ثابت را اشخاص وهمه مردم درك نمیکنند مردم ایران طبقات مختلف‌ایران ازلحاظ وضع‌سیاسی آرامش دارند مردم شهرستان ها آرامش دارند مردم تهران آرامش دارند کسب وتجارت آرامش دارد وعبور مرور آرامش دارد شما درخانه‌تان راحت هستید اینها را من همیشه تعجب میکنم وحسرت میبرم کیك عده‌ای‌بحساب نمیآورند این‌خدماتی که شده ولی عیوب اداری رابیاد میاورند ماعیوب اداری زیاد داریم خیلی‌هم زیاد داریم دستگاه ها خیلی بدکار میکنند یك طرف وضع خیلی خوب است دستگاه اداری هم باید اصلاح شود و اگر این دستگاه اداری اصلاح شودواگریك‌مشی اداری صحیح ایجاد کنند البته تا پنجسال دیگرنتیجه‌میگیرند درحالی که‌الان سوریه واردن ومصر وشیوخ واینهادارند بجان‌هم میافتند ما الان داریم اصلاحات میکنیم با کمال‌تأسف این‌را بنده عرض میکنم شما مسئولیت دارید اگرمیشد این رویه‌ای که الان‌هست سازمان‌برنامه سرجای خودش ، سازمان‌غیربرنامه ، دستگاه وزارتی‌دستگاه اداری هرجائی می‌بینید نقصی‌هست ازاین فرصتی که دنیا داده استفاده کنید و این نواقص‌رابرطرف کنیدبرای اینکه اگر کردید بعدازده سال‌مردم‌می‌فهمند که‌نسبت بآنها چه خدمتی کرده‌اید واگر نکردید آنوقت مردم‌نمی‌فهمند وحرفهای‌مردم بد بین واشخاص مخالف‌صحیح درخواهد آمد این را ازلحاظ وضع سیاسی‌مملکت عرض کردم حالابرسیم باینجا خوب‌آقا تاسال ۱۹۵۴ یك وضع عادی‌داشتیم‌تعهداتی‌از لحاظ دفاع نداشتیم‌عرض کنم‌همکاریهائی داشتیم ولی الان که وضع ماعوض شده یعنی ماوارد دریك‌همکاری‌بین‌المللی‌شده ایم بنابراین خرج ارتش مابااین نسبت‌زیاد شده وچرا شما زیادی‌راخودتان‌میخواهید بپردازید؟بنده‌نمی گویم که ما گدائی‌بکنیم ابداً بنده‌میگویم همانطورکه دول بزرك امروز فکرمیکنند که شماها باید کومك کنید برای یك سیاستی حقیقتش اینستکه طرف مقابل وضعش وسیاستش مفید بحال آنهاست ، یعنی وضع ما از لحاظ قبول همکاری تدافعی بین المللی‌یك وضع با ارزشی‌است ازلحاظ‌دنیای غرب‌بایداحترام بگذارند باین‌وضع همکارها نمیگذارند متأسفانه ،این‌وضع‌ارزش دارد یعنی‌مامردم ایران نه فقط مثل سایرممالکی که‌مثل ما قبول کردندکار ما باارزش است بلکه ارزشش‌برای‌دنیاست نه تنها برای‌خودمان البته من گفتم ما برای دفاع ازخودمان بدون اینکه اینقدر بما کومك کنند در موقع ضرورت حتی باچنگال از خودمان دفاع خواهیم کرد ، بتجربه رسیده که‌ملت ایران دارای رشد است درموقع اشغال نظامی‌هم ازخودش دفاع میکند و کردند همکاران مادردوره۱۴ که من‌همیشه ازآن ها بااحترام یاد میکنم‌اکثریت آن‌مجلس دفاع کرد ازحقوق ایران دستگاه دولت دفاع کرد دولتهای مختلف دفاع کردند اعلیحضرت همایونی دررأس همه شجاعت بخرج‌دادندشهامت بخرج دادندایستادگی کردند گفتندستم‌راببرید من‌باصاحبمنصبان پیشه وری‌ترفیع‌نمیدهم هرسیاستی که‌دولت اتخاذ میکند درست اما من ترفیع‌نمیدهم (صحیح است) قوام‌السلطنه مرحوم خدا رحمتش کند ازدنیا رفته خدمت کرد باین مملکت ، وزرایش خدمت کردند فداکاری کردند درنتیجه درآن‌موقع که آقایان می رفتند در سازمان ملل می گفتند که‌ملت ایران‌رژیم پیشه‌وری را میخواهد و ملت ایران میخواهد حزب توده‌مستقرشود این دسته ازمردم این‌رجال‌سیاسی‌این‌وکلای مجلس این‌مدیران‌مطبوعات خدمت کردند باین مملکت درمواقع سخت ومن هروقت بشما ها بیمدالتی میشود اگربعضی اوقات هم بیجا نیشی میزنند معذلك بقدری بکشورتان خدمت میکنید که‌خودتان هم قدرش رانمیدانید تمام این‌مساعی جمع‌شد وایران را حفظ کرد (صحیح است) وقتی این موجودیت ماحفظ‌شد ثابت کردیم که ملت ایران رشددارد و ازحق خودش دفاع میکند ، یك دفعه گفته‌ام میخواهم تکرار بکنم دراروپا ممالك‌صنعتی بزرك نتوانستند خودشان رانگهدارندمثل‌بعضی ازممالك وماتوانستیم خودمان‌رانگهداریم وخوشبختانه امروز روابط مابادنیای‌غرب خیلی خوبست بادنیای‌شرق خیلی‌خوبست من‌تحسین میکنم شمارادرحفظ‌روابط‌حسنه بادولت شوروی بایدباآنها دوست‌باشیم و از دوستی‌آنها استفاده کنیم وآنها هم همیشه رعایت احترام مارابکنند ،رعایت دوستی مارا بکنند ، رعایت استقلال مارا بکنند بنابر این حالا که یك‌چنین وضع خوشی داریم وضع‌خوش‌رابایدنگاه‌داشت نگاه داشتن این وضع خیلی خوب است بنده خیلی تعجب میکنم دولت دوست ما آمریکابفلسطین کومك‌میکندبنده‌احصائیه گرفتم ازروزی که دولت آمریکا شروع‌به کومك‌بفلسطین کرد تاحالا چهارصدمیلیون دلار کومك کرده‌بفلسطین این‌احصائیه‌را شما بردارید‌ببرید پیش‌سفیر آمریکا‌بگوئید بلهستان که کومك میکند بکشور های بی طرف کومك میکند برای‌چه کومك‌میکند تشویق میکند اصل‌بیطرفی را ؟حالا از مان خودتان مختارید ندهیداماوقتی دولت ما احتیاج دارد بغیر دوست و بیطرف کومك میکند کومك شایان، این کومکی که تومیکنی ، بفلسطین،بلهستان منهم از تو میخواهم در شرایط فعلی این بودجه سنگین طوری‌است که‌نمیگذارد‌بمستخدمین دولت حقوق بدهیم آقا صد وپنجاه هزار مستخدم بیچاره داریم این ۲۳۰ میلیون تومان را اگربآنها میدادند بهتربود اما چرا بوزارت جنك میدهید ؟ برای این که تعهد کرده‌اید . این تعهدات محترم است این تعهدات رابابد هیأت‌دولت نگاهدارد باید ایران‌راآماده نگاهدارند برای این پیمان تدافعی که‌بسته این‌خرج مارا زیاد کرده چطورشده‌است که این کومك را بدول بیطرف میدهید بیوگسلاوی هزار میلیون دلار ، آمریکا کومك کرد وهیچ معلوم نیست که موقعیت مارا داشته باشد آن دوسال‌پیش که خروشچف‌رفت‌بلگراد رفیق تیتو گفت که ما دول سوسیالیست همیشه باهم‌هستیم خدا نکند که یك‌وضعی پیش بیاید گرزش را میخوریم اما رفیق تیتو از کومك آمریکا استفاده میکندآقا بروید بگوئید این‌مطالب راکومکی‌راکه شما میکنید خیلی ممنونیم ،بنده صریحاً عرض‌میکنم که کومکهای دولت آمریکا بسیار بارارزش‌است یاداشت‌شدید ترومن باستالین بود که‌سبب شد وضع خودشان را درآذربایجان‌عوض کردند ، یادداشت ترومن بچرچیل‌بود که درموقع ملی شدن نفت قشون‌بایران بیاده‌نکردند والاتصمیم داشتند بیاورند بهر حال‌ما از کومکهای آمریکامتشکرهستیم ولی‌درنظرداشته‌باشید که ما یك ملتی که حاضر شده‌ایم برای همکاری بایك ممالك بزرگی ، آقا دول بزرك اگرخدای نکرده یك حادثه ای برایشان پیش‌بیاید یقیناً بآسانی میتوانند جبران کنند ولی ما بیچاره ها که‌نمیتوانیم جبران کنیم ، بنده هیچ‌جنگی پیش بینی نمیکنم وضع دنیا خیلی‌آرام است ولی‌هر چیزی‌حساب بجای خودش دارد حساب ما ازاین‌جهت یکپایش‌خرابست‌ازلحاظ‌حساب سیاسی هرحسابی‌بکنید این کمیت کومك بمالنك است آنوقت باحسابی که میشودبا کومکهای که‌میشود یك‌دفعه اینجا گفتیم که مثل‌شیخ نشین فلانجانیستیم‌شیخ‌غاصب بحرین مردکه سالی صد تازن می گیرد یا صیغه میکند اماما سالی صد هزار دویست هزارقشون داریم‌نگهمیداریم کومك کنید که‌آباد بکنیم ، خوب کومکهائی که بما میکنند متشکریم امااین‌اساس کومکی که بما کردند من نمی پسندم وباید دراین تجدیدنظرشود ، شمااگر محظور سیاسی دارید ماکه محظورنداریم مااینجامطالب رامیگوئیم(صحیح‌است) ماحرفمان را می گوئیم‌شمابروبدروی‌حساب عرض کنم‌خوب آقا میگوئیدخلیج فارس اهمیت داردیك سال‌پیش آقایان میگفتند خلیج فارس یك منطقه بسیار ناامنی است خوب‌آقا خلیج فارس تایکسال دیگر دوسال‌دیگر پنجسال دیگر همینطور باشد آمدیم ٤سال‌دیگر یك مملکتی‌خواست ٤تا کشتی جنگی بیاورد باقایق‌شکسته که خلیج فارس رانمیتوانیم حفظ کنیم آمریکا میخواهدبما کومك کند یانصدمیلیون بما بعربه‌جنگی بدهد که‌شما خلیج فارس‌رانگهدارید ،عرض کنم بنده بعضی احصائیه‌هارامی‌بینم ازبعد از جنك

دولت آمریکا دوهزار میلیون دلار بیونان داده، یونان دوهزار میلیون دلار به ترکیه دو هزار و صد میلیون دلار داده خیلی جای خوشوقتی است انشاءالله بیشتر میدهند و هرچه بیشتر بدهند ماخوشحالتریم ولی خوب آقا ترکیه دفاع لازم دارد ما نداریم؟ ترکیه بانك صنعتی میخواهد ما نمیخواهیم؟ ترکیه صادرات میخواهد ما نمیخواهیم؟ توتون ترکیه راصدهزار تن میخرید و توتون ماراچون بازار ندارد باید همینطور لاك لك کنیم بازارع بیچاره ایرانی درکردستان و گیلان ومازندران، خوب یك رعایتی هم بکنید که اینطور با نهایت شهامت ودست باز آمدیم جلو، عرض کنم که شاه ما افتاد جلو خوب سیاست خوبی بود ماهم می گوئیم سیاست عاقلانه‌ای بود ولی بگذارید نتیجه بگیریم مردم نتیجه میخواهند ولی هر سال می گوئیم بودجه ارتش سیصد میلیون زیاد و مستخدمین دولت شندرقاز نداشته باشند، آدم خجالت میکشد خوب پول نقد نمی خواهید بدهید کارخانه بدهید سالی دویست سیصد میلیون تومان کارخانه بدهید کارخنه بیاید اینجا باتباع ایرانی می فروشیم وپولش را صرف ارتش میکنیم ما سفره‌ندوخته‌ایم که پول شمارا همین جوری بگیریم، بعضی درامریکا شنیده‌ام گفته‌اند که پولها درایران تفریط شده، کی این حرف را زده کی تفریط کرده است، اگر تفریط کرده‌اند خودشان کرده‌اند، اصل ٤ آمد در ایران یکپولی راهمینطور ریخت ۵ میلیون دلار ماشین آلات کشاورزی بنجل بدولت داد دو سه سال تمام درانبارهای ادارت دولتی بوده خوب این ۵ میلیون دلار ماشین آلات را بصوابدید کی آوردند اینجا؟ این ۵ میلیون دلار میخواستند ۵ تابیمارستان بزرك برای وزارت بهداری بسازند، میخواستند یك دانشگاه بزرك مجهز در آذربایجان بسازند، میخواستند بدهند شرکتهای تعاونی، میخواستند بدهند بانك کشاورزی این مملکت، خوب شما آمدید این اصل ٤ موضوعش درامریکا رسیدگی شده، من گزارش کمیته تحقیق مجلس سنای امریکارا خواندم در یکی ازاداراتشان ٤٥ جیپ در یکی از شهرستانها خریده بودند البته ماقبول داریم اینها بنیت خدمت آمدند بقصد خدمت آمدند، بعضی هایشان مفید بود - کومك ببهداشت کردند، کومك بسمپاشی کردند کومك بکشاورزی کردند، مبارزه با مالاریا کردند واقعاً مردم شمال ایران این کمکهای ذیقیمت راهیچوقت فراموش نمیکنند اما ازطرفی اشتباه کردند، این پول را سپردند دست اشخاصیکه اطلاع ازوضع ایران نداشتند واین پول را خرج کردند که نتیجه‌اش جز درچندمورد درسایر موارد معلوم نشد حالاما که مستشار از امریکا آورده‌ایم شما حساب کنید بهر مستشاری درماه چقدر می‌دهید؟ پاشوید آقای وزیر جنك بگوئید بهر مستشاری درماه چقدر میدهید چندتا مستشار دارید وچقدر حقوق میدهید، اتومبیل می‌دهید، خانه می دهید (حشمتی- ماشین‌نویس) ماشین نویس میدهید معذلك می‌خواهم عرض کنم که مادر این همکاری صمیمانه جلو رفتیم وحق اینستکه بما دراین مورد کومك بشود اگر کومك نمی‌شود یك تجدید نظری بکنید بگوئید این وکیل مجلس آمد اینجا گفت، هیچ نقطه ضعفی هم ندارم، بنده خودم هم صد بار اینجا گفته‌ام که باید باغرب همکاری کرد، اما آخر باید یك تناسبی هم باشد بین کومکهائی که بما می‌شود و کمکهائیکه بممالك دیگر می‌شود (صحیح است) همه مجلس هم تأیید میکنند این را روی حساب بیائید بما نشان بدهید ماحرفی نداریم، این عرضی بود که بنده راجع باضافه مخارج ارتش داشتم مسئله دیگری که دارم مسئله شرکت نفت است اولا آقایان چه کار خوبی شد که این قضیه نفت راماحل کردیم برای این که امسال گمان میکنم عایدات ما بدولت سیصد میلیون دلار برسد، صنعت نفت روزبروز توسعه پیدا میکند آقایان خواهند دید که جزایر خلیج فارس وساحل خلیج فارس محکوم به آبادی است آباد خواهد شد (یکی از نمایندگان - خوب محکومیتی دارد) این درآمد هم زیاد میشود فقط جناب آقای نخست وزیر استدعامی کنم درآمد برای کشور بیشتر صرف بشود بنده تذکراتی دارم ازلحاظ شرکت ملی نفت با اینکه نمایندگان عزیز ما در آنجاهستند معذلك دوسه مورد را لازم میدانم عرض کنم یکی قراردادی که با کنسرسیوم داریم قراردادی است بسته‌ایم بنده هم میل‌دارم ما این قرارداد را همیشه درشرایط فعلی ودر آینده محترم بشماریم ورعایت هم می‌کنیم ولی دقت کنیم که همین قرارداد لااقل صحیح اجرا شود چون وضع دنیا اگر یك وقتی عوض شد این قراردادها بخودی خود بنفع کشورهای صاحب نفت تغییر خواهد کرد بدون این که خودشان بدانند منتهی ما رعایت اصل احترام را کرده‌ایم- عربستان سعودی درسال ۱۹٤۹ درآمد قلیلی ازنفت داشت شب خوابید صبح بیدار شد سیاست امریکا تغییر کرد وسیاست نفتیشان برای کومك بممالك خاورمیانه این شد که سهم نفت بشود ۵۰ درصد فرداصبح ممالك عرب صاحب درآمد بیشتری شدند برای اینکه وضع دنیا اقتضا می کرد - البته وضع دنیا اقتضا خواهد کرد که مادر آمد بیشتری داشته باشیم اما مبنای ما بر احترام قرارداد است

ولی باید قرارداد را آنها هم رعایت بکنند، من ازشرکت نفت بطور جدی میخواهم چند مساله را دقت ورسیدگی کنند چون اگر بنا شد ما بکنسرسیوم باصطلاح خودمان رو بدهیم و مراقب حقوق خودمان طبق قرارداد نشویم بتدریج عادت میکنند واگر عادت کردند دیگر ترك عادت موجب مرض است. پس ازحالا باید با کنسرسیوم محکم صحبت کرد بنده ازیك شخص مورد اعتماد شنیدم که بمن گفت فلانی این حرف تو تایك مقداری درست است یعنی کنسرسیوم مشاغلی که بایرانیها میدهد، چون در آن قرارداد هست که باید ایرانی‌ها را برای اینکه کادرفنی ما درایران تأمین شود کار بدهد من ازشخص با اطلاعی که در خود دستگاه شرکت نفت هست شنیدم که گفت فلانی اینها آنطوری که میگویند رعایت حقوق مهندسین و کارمندان فنی ایرانی را نمیکنند، یعنی جائیکه مهندسین ایرانی میتوانند عهده‌دار مشاغلی باشند مقداری ازآن مشاغل را بایرانیها نمیدهند و این خطرناك است برای این که اولا در آینده کادرفنی ما ناقص خواهد بود و این سبب میشود که مهندسین ما مایوس شوند و از شرکت نفت بیرون بروند ودوم این که بآن نسبتی که بامریکائیها وخارجی‌ها حقوق می دهند بمهندسین فنی نمیدهند، آقایان مهندس واشخاص فنی را بااداری اشتباه نکنید، مهندس فنی که پای کوره می ایستد مثل یك امریکائی اگرامریکائی تازه از کالج آمده بیرون واین مهندس پانزده سال پیش ازیك کالج بالاتر بیرون آمده بود آن ایرانی باید رئیس آنقسمت باشد واگر نشد بتدریج ایجاد کدورت ویأس میکند (صحیح است) دوم این که باید حقوق متناسب باشد وقتی یك کارگر امریکائی یا کارگر انگلیسی و هلندی را میاورند سرمهندس و رئیس میکنند در صورتیکه مهندس ایرانی باید زیر دست او کار کند ایرانی طاقت نمی‌آورد این را باید حتماً رعایت بکنند مثلا دیگر مسئله اقتصادی است کنسرسیوم کارهائی را که در داخل ایران میکند درمناطق نفت‌خیز میکند این کارهارا که ازدست مهندسین وشرکتهای ساختمانی وشرکتهای مقاطعه کاری ایرانی بربیاید این را بشرکتهای خارجی داده من بشدت باین عمل اعتراض میکنم برای اینکه پولی که باید گیرما بیاید گیرخارجی میاید و آنها کاررا بمهندس ایرانی بیك ثلث قیمت می دهند ودوثلث تفاوت را خودشان بر می دارند اگر بگوئیم درایران مقاطعه کار ومهندس لایق نیست دروغ است کارخانه‌هائی که اخیراً ایجادشده چندین کارخانه سیمان را مهندسین ایرانی ایجاد کرده‌اند این ساختمان های اخیر این تصفیه آب تهران را مهندسین ایرانی ساخته‌اند که من نمیخواهم اسم ببرم آقای مهندس جفرودی وسایر آقایان هستند عرض کنم ما کادرفنی بسیار خوب داریم این آقای ابتهاج که راجع بسازمان برنامه دائم صحبت میکند شرکتی که برادرش دارد ومهندس بسیار قابلی است شرکتهای مختلف ایرانی امروز آماده هستند وبعضی ازاین شرکتها در کویت وسایر ممالك مشغول مقاطعه کاری هستند اینست که برای من واقعاًغیرقابل تحمل است که‌ما مهندسین وکادرفنی داشته باشیم وکسانی داشته باشیم که بتوانند این کارهاانجام بدهند بعد کنسرسیوم برود خارجی را بیاورد واین باید از حالا جلویش گرفته شود مسئله سوم مسئله کارمندان شرکت است عرض کنم ما یك کادر کارگری هم دران جا داریم بنده شنیدم کنسرسیوم برای این که عده‌ای از کارگران را کم بکند عده‌ای ازاین افراد را اقدام کرده که بازنشسته شوند (دکتر افشار - برخلاف قانون است) مایك تصفیه خانه ای به آنها دادیم همه اش حساب تجارتی که نباید باشد، حساب تجارتی اگر خواسته باشیم بکنیم ماهم حسابها داریم آقایان این شرکت آرامکو که در عربستان سعودی هست آنجا قبلا شرکای مختلف داشتند در ۱۹٤۹ یا ۱۹٤۸ یعنی دوسال قبل از ملی شدن صنعت نفت در کشور ما یك دسته ازشرکا امریکائی پانصد میلیون دلار دادند بشرکای دیگر وسهم آنهارا خریدند یعنی دوسال قبل از ملی شدن صنعت نفت که وضع نفت در دنیا زیاد اهمیت است وارزشی وتوسعه‌ای نداشت یك شرکت امریکائی برای این که نصف سهام شرکت آرامکو را بخرد پانصد میلیون دلار بطرف داد و آنها را خرید وهمین کنسرسیوم ششصد میلیون دلار بشرکت سابق نفت داد که اورا راضی بکند وما بزرگترین مخزن نفتی دنیارا دراختیار کنسرسیوم گذاشتیم اینها بایداین حسابهارا ازیك طرف بکنند وآن وقت ده هزار و بیست هزار کارگر ایرانی را لااقل باید چندسال تحمل کنند این کارگرهارا کجا دور بریزیم اینها یك عده کارگر هستند که خانه میخواهند زندگی میخواهند آن ایراداتی که بشرکت سابق نفت وارد بود مقداریش این بود که کارگران خانه ندارند ماهی صد تومان پول یخ می‌دهند بنده چند وقت پیش رفتم بخوزستان بایك باغبانی صحبت میکردم گفتم حقوقت چقدر است گفت دویست تومان، خانه نداشت وماهی صد تومان پول یخ می‌داد درخوزستان در همه شهرهای گرم خوزستان باید این مبلغ پول یخ داد ملاحظه بفرمائید ممکن است این مخارج زیادتر بشود خوب اشکالی ندارد ارزانتر از این دراختیار کارگرها بگذارید تا یك عده از کارگرهای مملکت مادر رفاه وآسایش زندگی بکنند ما در مخارج که سهم داریم وحرفی هم نداریم سهم ما از مخارج هرچه زیاد بشود بگذارید بشود و نگذارید که کارگرها ناراضی بشوند تا بدبین‌ها، محرکین، مخالفین اشخاصیکه برای این مملکت خواب بد دارند دنیا الان آرام است ولی همیشه ممکن است این آرامش نباشد اگر روزی خواستند نفوذ بکنند ازطریق کارگر پیدا میکنند از طریق مهندسین ایرانی وازطریق مستخدمین ایرانی ازطریق کارمندان، رفتگران، اشخاص مختلف نفوذ میکنند آنوقت ازاین

نقاط ضعیف برضرر مملکت خدای نخواسته استفاده می‌شود پس حالا که فرصت هست وحسن تفاهم هست باید این مسائل واشکالات را دربین گذاشت صحبت کرد که ناراضی بدون جهت تولید نشود این بود که بنده این تذکرات را راجع بشرکت نفت دادم واینکه داوطلب شدم در بودجه صحبت بکنم بیشتر برای تذکر این مطلب بود که راجع باین چندمسئله شرکت نفت کنسرسیوم بودجه ارتش وآن موضوع تأمین مالیاتهای مستقیم آقای دکتر اقبال سعی کنید که در ایران ثروت مردم را زیاد کنید تاچند سال این کاررا بکنید ثروت که زیاد شد مالیات ده برابر می‌شود واگر ثروت زیاد نشد سال دیگر همین بودجه را نخواهید داشت این نتیجه تجربه چندین ساله ومطالعات اقتصادی من است اینستکه خدمتتان عرض میکنم حالا ممکن است بفرمائید من نفعی دارم الحمدالله من نه کارخانه‌ای دارم و نه صادر کننده هستم میگویم از صادر کننده مالیات نگیرند یا نصف بگیرید اماوارد کننده را ببخشید پدرش راهم دربیاورید معذرت میخواهم البته درحدود تعارف (خرازی - اغلب ممالك آوانتاژ بصادر کننده میدهند) از کسی که جائی را آباد می کنند مالیاتش را کمتر بگیرید بکسی که خانه‌ای بسازد سه سال معافیت بدهید این کارها را در نظر بگیرید. انتقاداتی هم هست بسازمان برنامه ایرادات بدستگاه‌های دیگر هم هست، بخود ما ایراداتی هست، این ایرادات قسمتش وارد است وقسمتش وارد نیست در مملکتی که شروع بکار شده اختلاف سلیقه ممکن است باشد بعضی جاهارا نمی‌بینید وبعضی جا هارا وسیله ندارید کنترل کنید اشخاصی هستند که سوءاستفاده میکنند همه اینها هست بنده میگویم دراین شرایط آن رئوس مسائل یعنی تولید ثروت وایجاد ثروت وبعد اطمینان واعتماد مردم را جلب میکنند که شمایك برنامه اقتصادی دارید بنظر بنده انشاءاله موفق میشوید از طریق مالیات مستقیم والا آقایان وزراء یك چیزی میخواهم عرض بکنم اینهمه راجع بمالیات مستقیم صحبت شده اینهمه مستشار خارجی آوردیم چرا نمیگویند که چطور مالیات مستقیم زیاد کرد آخر بنده که عقل ناچیزی دارم و متخصص هم نیستم بنده این رامی‌فهمم چند نفر هم بیایند مذاکره کنیم همه را مجاب میکنیم که فعلا سیستم ما سیستم ۱۹۱۰ امریکا و انگلستان است چرا این خارجیها این تذکرات را نمیدهند که همه‌اش می گویند مالیات مستقیم زیادشود پنجاه درصد بگیرید چرا راهش رانشان نمیدهند، راه تولید ثروت را باید نشان بدهند آقای رئیس الوزراء ما نهایت اطمینان و نهایت علاقه راداریم که با خارجیها همکاری کنیم، بنده طرفدار سیاست مثبت هستم باید باخارجیها ازدیکی کردهمکاری کرد برای ایران باید از دنیا امروز استفاده کرد من نمیگویم نزدیك نشویم واستفاده نکنیم دوری وانزوا بضرر است بنده این را میدانم اما متوجه باشید آقای ناصر این نکته را توجه داشته باشید که یك مطلبی میگویم در ضمن باید توجه داشته باشیم که خارجی وقتی در ایران و دردنیا کمك می کند باید یك بازار هم داشته باشد توجه فرمودید یك بازار فروش هم باید داشته باشد شما اگر یك برنامه های خیلی صحیحی هم بخواهید آنها توصیه نمیکنند بنده این حرف صحیح را ممکن است بزنم، من دلیرانه میزنم و این توصیه را بشما میکنم برای اینکه من میخواهم تمامی چیزهای داخلی راخودمان تولید کنیم پارچه‌هائی که بافته میشود بگذارید منافعش را کورس ببرد، کورس وقتی منتفع بشود ایران منتفع شده وخیلی بهتر از امریکائی است یا چکسلواکی است یادستگاه یك کشور کمونیستی است برای اینکه پولش را در ایران خرج میکند این افکار ایرانی راموردتوجه قرار بدهید برای ازدیاد تولید وازدیاد ثروت نروید دنبال فکر خارجی‌ها من یك وقتی بحث کامل بادلیل خواهم کرد بیش از این عرض نمیکنم سربسته عرض میکنم به حرفهای ما بیشتر توجه بکنید تا بحرفهای مسترها و مسیوها و هرها. (احسنت - احسنت)

رئیس - آقای قنات آبادی

قنات آبادی - بعقیده اکثریت قاطع مجلس بیاناتی که جناب آقای خلعت بری بعنوان مخالف بالایحه بودجه فرمودند تماماً و کلا تأیید وتشویق دولت بوده وبایستی هم چنین باشد زیرا بقول شاعر فقیدملك الشعرای بهار:

بلبل ازعشق گل و پروانه از سودای شمع
هر کسی سوزد بنوعی ازغم جانانه‌ای (احسنت)

هریك از ماو هر فرد علاقمند بعظمت و بزرگی ایران بنوعی وبشکلی وبطریقی باید درراه خدمتگزاری بوطن قدم بردارد و عمل بکند یکنفر مینویسد یکی تذکرمی دهد یکنماینده مجلس انتقاد میکند یك مهندس طرح تهیه میکند یك وزیر در مسند کارش دروزارت خانه اش کارمی کند، کشاورز زراعت میکند، صنعتگر صنایع بوجود میاورد با مجموع اینها من حیث المجموع سبب بزرگی وعظمت وترقی وتجدد قوم بشود (صحیح است) بعقیده من رمز بقای ماهم دراین طول تاریخ همین مطلب بوده، ممکن بوده است که درهر زمانی یا درهر قومی افراد واشخاصی پیدا شده اند که ازجنبه مثبت بقضایا نگاه نکرده‌اند ومدار کار آنها واعمال آنها در پیرامون یك مطالب منفی دورمیزده اما آنها خیلی قلیل بوده‌اند، خیلی کم بوده اند اگر بنا بود در طول تاریخ ملت ایران منفی ها زیادتر از مثبت هابودند مسلماً تا کنون ایرانی وجود نداشت اما بدلیل همین که الان ایران وجود دارد وبدلیل همین که ایران دردنیا رویش حساب می‌شود وسیاستهای متضاد دنیا در حساب جهانی خودشان مجبورند روی این نقطه حساس ومرکز عجیب خاورمیانه فکر بکنند دلیلش همین است که درایران در هرطبقه‌ای وبین هردسته‌ای از شخص اول مملکت، شاهنشاهها سلاطین، وزراء ودولتها ورجال اشخاص مثبت برمنفی غلبه داشتند آقایان نمایندگان محترم من اولین مرتبه ایست که که درعمر زندگی سیاسی خودم واین چنددوره ای که افتخار خدمتگزاری داشتم بنام موافق بالایحه بودجه پشت تریبون آمدم (صحیح است) ومن بشما عرض کنم قول میدهم جداً بعنوان موافق آمدم یعنی مسلك من، مرام من هیچوقت و درهیچ زمانی این نبوده است که برخلاف عقیده‌ام مطلبی را ابراز بدارم، من که الساعه پشت تریبون قرار گرفتم ومی گویم که من موافق لایحه بودجه هستم جداً موافق لایحه بودجه هستم (موسوی- تردیدی نیست) برای این که ما متوجه این مطلب بشویم که ما الان در چه وضعی قرار گرفته ایم لازم است یك توجه مختصر بهمین چند ساله بعد ازجنك دردنیا بشود راجع بمملکت خودمان به سیاستهای متضاد مختلف و تضادهائی که در اثر برخوردهای سیاسی در خاورمیانه بخصوص در ایران بوجود آمد کار را در این مملکت بجائی رساند که شاید یك عده زیادی ازمردم موجودیت را منتفی میدانستند من خودم یادم است یك موقعی یك عده‌ای دراین مملکت همین مطلب را می گفتند و فریاد میزدند ودلسوزی می کردند که یك عده‌ای سرمایه هایشان را برداشته اند واز کشور خارج شده اند وبطور تحقیق یك مقدار زیادی از کسانی که می‌توانستند دراین مملکت فعالیت کنند، دستشان را روی دست خودشان گذاشته بودند اساساً فعالیت نمی کردند همه وهمه تابع قضایای روز شده بودند و نگاه می کردند ببینند امروز چه باید بکنند هم ازنظر داخلی وهم ازنظر خارجی، و آن کار را می کردند چرا؟ برای اینکه کار در اثر تضادهای سیاسی در اختیار یك عده معدودی افتاده بود که اینها دارای فکر مثبت نبودند اینها جلوشان را نگاه می کردند اینها روز را می‌دیدند ونقشه‌هایش می کشیدند ولی درمقابل این دسته یك دسته دیگر بودند که اینها روز رانگاه نمی کردند اینها متوجه جریانات آنی نبودند این ها برای فردای ایران وبرای آینده مملکت فکر می کردند در رأس این دسته شخص شخیص اعلیحضرت شاهنشاه بودند، بایك دیده بصیرت کامل متوجه آینده و فردای ایران بودند و شاید عده ای در همان روزگاران گذشته بودند که اینها زیاد دید دوری نداشتند، این ها متحیر می شدند، متعجب می شدند که چرا دربعضی موارد رئیس مملکت گذشت می کند اما عده‌ای هم بودند که متوجه این مطلب بودند که ایران برای اینکه از این تضاد ها نجات پیدا کند و بآنجائی که الان عرض خواهم کرد برسد باید اساساً یك فکر نوویك مکتب نو ویك بنیان نو متناسب با زمان در آن بوجود بیاید گذشته متعلق به گذشتگان بود، من یك مطلبی می‌خواهم عرض بکنم من مخالف بااین نیستم که ما این‌جا دفاع کنیم بگوئیم که پدران ماخیلی مردان بزرگی بودند، نه، پدران ما چه خدماتی کردند، پدران ما چه اثری از علم ودانش تقدیم دنیا کردند، من با این مطلب مخالف نیستم ومخالف گفتن آن نیستم اما صرفاً روی این اتکاء کردن و نشستن وباج خوب بودن پدران را خوردن برای یك ملت ویك قوم بسیار غلط است، یك قوم ویك ملت موقعی می‌تواند بگوید من که خودش صاحب اراده باشد، صاحب ابتکار باشد کار بکند من آنم که رستم جوانمرد بود یك قومی را بطرف جلو نمی‌برد یك جمعیتی را بطرف ترقی و تعالی هدایت نمی کند باید بگوئیم من آنم که خودم جوانمردم من آنم که خودم عالمم من آنم که خودم مبتکرم من آنم که خودم مبارزه می کنم من آنم که خودم جلو می روم و این مکتب بعد ازجریان شهریور وبعدازاین تضادهای سیاسی بعدازبرخوردها و اختلافات وبعداز این پیدایش افکار گوناگون، بخصوص بعدازپیدایش یك دسته خائنی که در این مملکت بوجود آمدند و تزشان این بود که مرز هارا برداریم، راههارا باز کنیم و بگذاریم دشمنان دین ومذهب و کمونیستها بیایند وهر کاری دلشان میخواهند در این مملکت بکنند، بعداز این جریانات این مکتب نو و فکر نو وقدم نو وجهش نو لازم بود و این فکرواین مکتب واین جهش واین اوضاع بوسیله شاه بوجود آمد (صحیح است) آن گذشتها یك وقتی یك بزرگی یك گذشتی میکند برای اینکه یك نقاب هائی دریده شود برای اینکه پرده ها دریده شود برای اینکه اجتماع بداند که این آقا که میگوید من، من، چه منیتی دارد، من گفتن با منیت داشتن دوتا است انسان باید منشاء اثرباشد، زمامدار باید منشاء کار باشد، باید منشاء فعالیت باشد یك وزیر موقعی می‌تواند بگوید که من وزیرم که در کار های مربوطه بحوزه وزارتش عملی انجام شده باشد والا وزیر بدون عملی هیچ بدرد نمیخورد وکیل بدون عمل هم بدرد نمیخورد ومهندس بدون کار یك پول سیاه بدرد نمیخورد، هر کس کار مثبت ازاو تراوش کرد او آدم خوبیست، اما بنده ادعا می کنم که من خیلی کار می کنم وشمارا بکمال میبرم کشور را گلستان میکنم، سطح زندگی شما را ... آن کلمات مبتذل ومشعشع را من نمی‌خواهم تکرار

کنم تمام این کارهارا میکنم ویکطوری حرف میزنم ، صحبت میکنم خوب بلدم غش وضعف کنم و یك عده‌ای هم که از نظر فکری سطح فکرشان پائین است قبول می‌کنند خوب من بیایم باین آقا بگویم نخیر تو برو نمیخواهد کار بکنی آن وقت این اجتماع همیشه خواهد گفت که اگر این آقا بود کارها درست می شد نه ، باید هیچ این آقا بازبشود، من نظرم هست که در اواخر دوره ۱۷ یکی از کسانی که خیلی شدید طرفدار آقای مصدق السلطنه بود با من بسیار بحث میکرد که تو طرفدار نهضت ملی بودی وحالا این کاررامی کنی گفتم که من حالاهم طرفدار نهضت ملی هستم اما من نه خودم نه اجدادم نه کسانم هیچوقت بت پرست نبودم ، اصلا نهضت ملی که دریك شخص این جور که شما دارید نشان میدهید مجسم باشد من قبول ندارم ، من طرفدار نهضت ملی هستم نه نهضت فردی، آن نهضت که اگر فرد هم هدایت بکند یك قومی را دسته جمعی بطرف کمال ببرد نه اینکه یك کسی بگوید عقل منم ، قانون منم- اقتصاد منم - شعور منم - وطن منم - همه چیز دسته جمعی منم من این آدم را که همه چیز هست اصلا قبول ندارم اگر فردا دوست عزیز ما آقای مهندس ظفرهم بگوید که من طبیب خوبی هستم ودرعین حال بگوید معلم خوبی هستم وتاجر خوبی هستم من باید بایشان بگویم که شما هیچکدام از اینها نیستید ؛ بنده بآن آقا گفتم که شما اشتباه میکنید دیگر صحبت نهضت ملی ومردم نیست گواینکه نمیگذارند ما بمردم این مملکت بگوئیم وبرسانیم بمردم که دیگر دارند بشما دروغ میگویند صحبت نهضت ملی نیست بازیك حاشیه‌ای بگذارم برگذشته ما یك روزی درپشت این تریبون یك طرحی تهیه کردیم وتقدیم کردیم آقای ذوالفقاری خوب یادشان هست این طرح را من نوشته بودم ویك عده ازرفقای پارلمانی آنرا امضا کرده بودند وآن عبارت ازاین بود که رئیس دولت نمیتواند قانونی امضا کند که بموجب آن قانون باعث تعطیل یافلج شدن مجلس شورای ملی گردد - کجاش ایراد بود ؟ کجاش برخلاف قانون اساسی بود؟ ما آمده بودیم اینجا قسم خورده بودیم که اساس مشروطیت را حفظ کنیم وبهیچ قیمتی هم ازاین قسمی که خورده بودیم عدول نمیکردیم ولواینکه تمام آتش ها را بسر ما بریزند. مشروطیت وآزادی ودمکراسی وهرچه بود دراین طرح جمع بود که رئیس دولت بما فحش داوعین نطقش اینجاهست وما قسم خوردیم که این بت را ما میشکنیم والبته دیگر صحبت فرد نبود هر کس خیال میکند که آنروز صحبت فرد بود اشتباه می کند قضایارا بررسی نکرده مطالعه عمیق ندارد وصحبت این بود که عده‌ای میخواستند وطن شما همین جائی که شما الان با کمال آسایش نشسته‌اید وزیر وو کیل هستید واز همه مواهب برخوردارید اینوطن را بباد بدهند قوانین مارا بباد بدهند همه حیثیت مارا ازبین ببرند وافتخارات وتاریخ ما را نابود کنند. صحبت این حرفها بود صحبت مادرمن ومادرشما خواهرمن وخواهر شما عصمت من وعصمت شما جداً این بودولاغیر صحبت اینکه من نباشم یافلان آدم نباشد این نبود این ارزش داشت والا اگر من برای وضع خودم جنك می کردم یاشخص شخیص اعلیحضرت همایونی برای شخص خودش فداکاری کرده بود صحیح نبود صحیح این بود که تمام آن رنجها وناملایمات برای نجات این وطن بود وطنی که بارث از گذشتگان لایق ما رسید بود ما باید بگوئیم لایق بدست گرفتن این ارث واین زمین و این آب وخاك هستیم واین کاررا شخص اول مملکت کرد وعاقلانه هدایت کرد عاقلانه ارشاد کرد بالنتیجه مملکت نجات پیدا کرد (صحیح است) ناجی ما یك فکر نو با یك جنبش متناسب بازمان ومناسب باامروزدنیا است بقول جناب آقای دکتر اقبال ما در این عصر قمر مصنوعی مثل خاقان مغفور نباید دیگر فکر کنیم (صحیح است) اما تادیروزو تاقبل ازاین جریان مثل زمان خاقان مغفور فکرمی کردیم می ترسیدند جرأت نمی - کردند که بگویند مایکی شمایکی اینجا خاور میانه است ایرانست جمعیت ما کمتراست در آمدمان کمتراست ترو تمان کمتراست اما ما همه هستیم دردنیا اگر بخواهید شما درامان باشید باید ماهم درامان باشیم اگر شما میخواهید راحت باشید باید ماهم راحت باشیم من با فرمایشات آقای خلعتبری آن مقداریکه مربوط باین موضوع بود کاملا موافقم منتهی یك عرض دیگری دارم و خودم اضافه می کنم ومی گویم ازچه راهی باید باین مطلب برسیم وآن باید هدف غائی باشد اینکارشد واکنون دیگر کسی نمی تواند روی ایران اینطور حساب بکند که بگوید این شهر مال من وآن شهر هم مال حسن این قسمت شمال وآن قسمت جنوب ابداً الان ایران هم یکی ازدژهای آزاد دنیا است ویك منطقه‌ای است که با حفظ این منطقه آزادی یك منطقه وسیعی از جهان بشریت حفظ می‌شود ومحفوظ میماند این متعلق بمکتب نو ما است بنده نمیخواهم راجع بمطالبی که همه بآن برخورده‌اند صحبت کنم ویك یك اشاره کنم چون قصدم ازشرکت درمذاکرات گفتن همین مطالب بود که دارم عرض میکنم وباید مردم ایران توجه پیدا کنند یکعده‌ای می گویند که وضع بد است بنده هم قبول دارم وضع اینطور نیست که تمام این بیست میلیون نفر میلیونر باشند (صحیح است) وضع آنطور نیست که همه واقعاً باحتیاجات خودشان رسیده باشند (صحیح است) نه اینجا هیچ جای دنیا اینطور نبوده وهیچ گوشه‌ای از دنیا درزمان هیچ حکومتی درزمان هیچ سلطنتی ودر زمان هیچ رژیمی هیچ جای دنیا اینطور نبوده است که تمام افراد یك اجتماع بحداعلای زندگی رسیده باشند یکی ممکن است ثروتمند باشد یکی کارمی کند وحقوق می گیرد وثروت دارد ومناسب با ثروتش که یاخودش بدست آورده یااز آباواجداد رسیده بنسبت زیادتر وبیشتر دارد وآنکه کارمیکند کمتر دارد نه اینکه آقایان نمایندگان محترم خیال کنند که من می- خواهم بگویم کسی که کارمی کند بایستی ولش کرد برود جان بکند و زحمت بکشد وهرچقدر درمی آورد توجهی باو نشود اگر کسی یك چنین فکری داشته باشد باید خوردش کرد اگر یکدولتی هردولتی که میخواهد باشد اگر درمرحله اول متوجه حال طبقه ضعیف و محروم ملت نباشد این دولت بد دولتی است این دولت بدرد نمیخورد، آقا باید دولت ها را روی حساب و روی سیاست متوجه این مطلب کرد که اگر یك کارگر اتومبیل آخرین سیستم ندارد یا کارگرها ندارند مانباید کارگر هارا تحریك کنیم که چرا حسن دارد و شما ندارید این کار را درست نمی کند ما باید بگوئیم آقای دولت این کارگری که زحمت میکشد باید بیمارستانهای مجهز داشته باشد باید حوائج اولیه زندگیش تأمین باشد و این را هم میدانیم ماچه موقع باید بگوئیم؟ موقعی باید بگوئیم که واقعاً برای همین منظور گفته شود یعنی اگر فردا بنده آمدم پشت تریبون به آقای دکتر اقبال و وزرایش گفتم کارگرها باید وضعشان خوب باشد واقعاً برای حفظ کارگرها گفته باشم حساب شخصیم رانخواهم بوسیله کارگرها تصفیه کنم یکی از کارهای غلط ماتوی این مملکت این بود که باید آنرا گذاشت کنار ، ممکن است من و آقای دکتر اقبال حساب شخصی داشته باشیم این حساب رادرمی کنیم چرا ملت و مملکت را ومردم و این الفاظ را در استخدام قرار دهیم برای تصفیه حساب شخصی وبخواهیم حساب شخصی را تصفیه کنیم ؟ آقا من می آیم به حساب شخصی جوش مردم را میخورم وحال اینکه خود مردم میدانند خیلی ازاینها که بحساب شخصی جوش میخورند دروغ می گویند از این حرف آقایان وزرا خوششان نیاید زیرا همه آنها که میگویند مردم و ملت ایران واقعاً دروغ نمیگویند کار بکنید شما که کار کنید مردم هم راحت میشوند چون اگر مردم راحت بشوند شما بهتر میتوانید کار کنید عرض کنم عده‌ای عادت دارند که این حرفها را بزنند من الان داشتم این بودجه را مطالعه می کردم بقسمت فرهنك برخوردم می گویند بعداز شهریور اوضاع اینطور شده آنطور شده خراب شده وداد میزنند وفریاد میزنند من قسمت فرهنك را که دیدم، خوب یادم است که تاقبل از شهریور ما یك دانشگاه داشتیم و آنهم دانشگاه تهران بود و اعلیحضرت فقید رضا شاه کبیر این دانشگاه راتأسیس کرد برخوردم و دیدم که از بعد از شهریور تاحالا چهارپنج تا دانشگاه دیگر ما اضافه کردیم درتبریز داریم، درشیراز داریم، درمشهد داریم، در اصفهان داریم (موسوی- در اهواز هم داریم) اهواز هم داریم این‌ها روزبروز به حجمش اضافه می‌شود آقایان این مطلب را من و شما باید بگوئیم باید روی این مطالب اشاره کنیم وانگشت بگذاریم ، قبل از شهریور همه دنیا را یك آرامش فراگرفته بود تضادی نبود و دردسری نبود حزب سازی نبود ویك عده‌ای نبودند که بگویند که باید... این عده‌ای که بعد از شهریور پیدا شدند اگر سیاست های مختلف مداخله نمی کردند همان روز اول خود مردم حسابشان را می‌رسیدند وضع سیاسی دنیا قبل از شهریور غیراز بعد از شهریور بود سر و صداها خوابیده بود یك عده چند نفری آمدند سر وصدا کنند بلافاصله گرفتندشان وسر و صداشان خاموش شد اما بعداز شهریور مملکت ما مواجه با اینهمه تضادها شد معذلك آنروز یك دانشگاه درست شده بود وبعد ازشهریور الان که من خدمت شما ایستاده‌ام ۵ دانشگاه اضافه شده است بهمین نسبت درسایرشئون مملکت هم کارها جلو رفته بنده این مطلب را چندی پیش یك کسی عرض کردم در آن قسمتی که بنده زندگی میکنم در خیابان مولوی از آن تاریخی که من یادم می آید تاشهریور دو تا مدرسه ابتدائی بود ویك مدرسه متوسطه وبعداز شهریور ۲۰ اینکه بشما عرض میکنم اغراق نیست واصلا اهل اغراق نیستم یعنی از ۲۸ مرداد باینطرف درهمان خیابان مولوی محیط زندگی من هشت دبستان ودبیرستان وزارت فرهنك ساخته واضافه شده یعنی اگر درگذشته در آن قسمتی که من زندگی میکردم ۲۰۰، ۳۰۰، ۴۰۰ بچه و فرزندان ما می توانستند درس بخوانند حالا هزار ودو هزار تادرس میخوانند بهمین نسبت این مطالب واین اصلاحات واین موضوعات در سایر نقاط دیگر تعمیم پیدا کرده است غالب شهرستانهای ایران مدرسه نداشت غالب شهرستانهای ایران درمانگاههای کوچك هم برای معالجات ابتدائی بیمار نداشت و من هیچگونه موافق نیستم نمیخواهم بگویم الان برای تمام نقاط مدارس وبرای تمام بیمارها بهداری و مدرسه وجود دارد نه این طور نیست اما الان نسبت بگذشته بسیار بسیار کمتر احتیاج داریم یعنی ما دهسال پیشتر ۷ سال پیش احتیاج به ۵۰ مدرسه داشتیم وحالا به ۱۰۰ مدرسه احتیاج داریم یعنی چهل مدرسه را تأمین کردیم اینها نتیجهٔ اینست که دراثر این پایه نوومکتب نووفکرنوی که دراین کشور کار گذاشته شده بهدایت شخص

شخص اعلیحضرت همایونی ما داریم بطرف کارمثبت میرویم بطرف کارهائی میرویم شما امروز میگوئید درزمان گذشته قبل ازشهریور یکعده‌ای رفته بودند درخارج از کشور وتحصیل کردند نتیجه اش این بود که ما یك عده تحصیل کرده خوب داریم الان خیلی بیشتر ازاینها رفته‌اند آقای دکتر مهران وزیر محترم فرهنك دریك امری مربوط بهمین جریان معضلین خارج تشریف آوردند بمجلس و فرمودند ما قریب ۴۰۰۰ محصل درانقصی نقاط دنیا داریم یك تابلوئی هم تهیه کرده بودند ازطرف وزارت فرهنك ما دیدیم اغلب تحصیل کرده‌هائی که برای تحصیل بخارج رفته‌اند اغلب دررشته‌هائی تحصیل می کنند که مابه‌الاحتیاج مملکت است در رشته پزشکی ،مهندس برق وسایر چیزهائی که مورد احتیاج مملکت است و از این عده اکثریت زیادترشان پول میدهند دلار واریز میدهند یك تعداد دیگری هستند که آنها وضعشان خوب نیست وباید بآن‌ها کمك کرد وامیدواریم که همانطور که در بودجه قبلاقول داده شده برای این معضلین هم درسال آینده تحصیلی کمکی ازاین لحاظ بشود-(مشایخی-منظورشده) یك عده هستند ومعتقدند که مالیات بردرآمد وقوانین مربوطه آن فرع بردرآمد است باید درآمد باشد بعد قانون مالیات بردرآمد پیش بینی شود این مطلب را همه قبول دارند واقعاً باید مالیات را از درآمد گرفت مخصوصاً مالیات مستقیم ولی جناب آقای خلعتبری درآمد را چکار باید کرد که بوجود آید؟ باید برای صاحبان سرمایه امنیت بوجود آورد باید اوضاع واحوال را طوری کرد که صاحبان کارخانه‌ها بتوانند کار کنند در محوطه کارخانه قیامی و شورشی نشود یك کارخانه‌چی موقعی می تواند درآمد داشته باشد که بعد از آن چیزهائی که لوازم اولیه اداره کارخانه است یعنی علم و اطلاع صاحب سهم و صاحب سرمایه که امنیت داشته باشد یعنی درمحوطه کارخانه کارگرها کار بکنند تا بشود درآمد بوجود آید مگر الان اینطور نیست مگر الان می توانند کارگر ها اعتصاب کنند ؟ آنهم دستهائی که در کار بود و هرروز بهرعنوانی کارگرهای مملکت ما راازکار میانداختند و ازاین راه چندین خیانت میکردند اولین خیانتشان این بود که سطح تولید را پائین میاوردند وقتی کارگر کارنکند تولید نیست تولید نباشد درآمدی نیست درآمد هم که نباشد اساس ورشکستگی است بنده خواستم عرض کنم که وقتی محیط آرام شده امن شد کما اینکه هست وقتی که چپاولگری نباشد مانعی نباشد صاحبان سرمایه میتوانند کار کنند این مطلب را باید تمام مردم ایران بدانند بنده همه این حرف رامیزنم که اگر فردا ناشد یك کاری بکنم بنده هم توش درنرم نم یك هیئت دولت و یك مجلس و یك مجلس سنا نیست که باید ایران را آباد بکند بلکه تمام این بیست میلیون نفر هستند که باید یك ایران آباد و مترقی بوجود بیاورند وقتی شرایط برای بهره بردن از سرمایه وجود داشته باشد یعنی امنیت باشد درسراسر کشور اشکالی ندارد که قانون مالیات بردرآمد مخصوصاً این قانون متوجه حال آن طبقه‌ای بشود که درآمد زیادتری داشته باشند یعنی صاحبان سرمایه های بزرك ، بنابر این اشکال نداردو بلکه خیلی هم خوب است که مترادف همین قانون بودجه مان یك قانون مالیات بردرآمد هم داشته باشیم که با این قانون مالیات بردرآمد مالیات را از صاحبان سرمایه های بزرك که طبعاً درآمد های بزرگتر دارند بگیرند و این کاری است که باید ما و دولت متفقاً و متحداً رویش عمل کنیم، البته در این قدم و دراین راه دولت هم باید صاحبان صنایع راتشویق بکند و مخصوصاً باید حمایت بکند، نه دولت بلکه تمام مردم ایران باید صاحبان صنایع راتشویق بکنند و حمایت بکنند یعنی بنده و شما هم همینطور بشرط اینکه صاحبان صنایع این رابدانند آخر مطالب درمملکت ما اغلب قاتی میشود، وقتی صحبت تشویق صاحب صنایع میشود صاحب صنعت نساجی و پارچه بافی خیال میکند چون در این مملکت سرمایه‌اش رابکار انداخته وچون دراین ایران هست وچون ما هم ایرانی هستیم وچون ما گفته ایم که باید صاحبان سرمایه تشویق بشوند او هم باید گونی بدهد دست من ومنهم مجبور باشم این گونی را بخرم نه من باید او را تشویق کنم اوهم باید مرا بخرید صنعت خودش تشویق کند یعنی آقا بعنوان اینکه ایرانی است وصاحب صنعت ایرانی است نباید دستش رابگذارد روی دستش بلکه باید سعی بکند این پارچه‌ای که امروز تحویل مردم میدهد مثل پارچه‌ای که ۵۰ سال پیش تحویل مردم میداد نباشد این مطالب ازهمدیگر تفکیك میشود یعنی اگر صاحب صنعت بفکر کار خودش باشد فکر کند که محصول امروز را بهتراز دیروز تحویل بدهد وماهم متقابلا بفکر تشویق او باشیم ومصنوع او را بخریم ازاین راه یك قدم بسیار بسیار بزرگی برداشته میشود، البته بردولت هم فرض است که در این مورد کمك بکند تشویق بکند مخصوصاً برای خرید مواد اولیه مخصوصاً درامور فنی در این جا یك مطلبی بنظرم آمد که چون چندین مرتبه شکایت شده میخواهم بجناب آقای نخست وزیر تذکر بدهم وآن اینستکه چندی قبل صاحبان صنایع سینما و فیلم بردارها آمدند شکایتی کردند از شهرداری وبالنتیجه از هیئت دولت یك تصویب نامه‌ای صادر شد وبناشد که صدی بیست تخفیف بدهند از عوارض شهرداری ، کمیسیونی هم تشکیل شد آقای شهردار هم آمدند واین تصویب نامه هم خوانده شد و گفتند بله میکنیم و هنوزهم من نفهمیده‌ام که چرا شهرداری تصویب نامه‌را اجرا نمیکند ،آقای دکتر جلالی الان این مطلب حل نشده چطور شده که آقای شهردار توی کمیسیون میگوید میکنم ولی میرود بیرون ونمیکند من این را نمی توانم حل کنم بعضی چیز ها هم ازاین قبیل خیلی چیزهائی هست وبهیچ جای دنیا هم بر نمی خورد اگر صدی بیست عوارض بگیرند یا نگیرند ولی اساساً این باید برای ماحل شود ومابفهمیم که یعنی چه یك وزیری می آید توی یك کمیسیون ومیگوید که من این کاررا می کنم بعد مأمورش نمیکند حالا راجع باینکه خیابانها وضعش خوبست یا نیست من راجع باین مطالب که انتقاددارم آنهارا میگذارم برای یکوقتی غیرازبودجه عرض میکنم (مهندس سعیدهدایت-دورشهردار راخط بکشید) مطلبی که می خواستم عرض کنم اینست که آقایان نمایندگان محترم ما دراثر پیدایش این مکتب بطرف جلو داریم میرویم وضع خودمان وشأن خودمان را امروز در دنیا نشان داده ایم وثابت کردیم همانطوری که آقای خلعتبری بطور تفصیل گفتند ما از نظر سیاست خارجی ثابت ترین وروشن ترین اوضاع رادارایم که شاید چندین قرن بوده که ما اصلا چنین وضعی نداشته ایم ازنظر داخلی هم دنیای آزاد باید متوجه این نکته باشد که ایران دارد برای حفظ موقعیت خودش وتثبیت وضع خودش فداکاری می کند و چه فداکاری بزرگتر از اینکه ما لایحه بیاوریم بمجلس وازآن پولی که برای آبادی وعمران کنار گذاشته بودیم ازآن پول برداریم وصرف تعدیل بودجه بکنیم این مطلب را بایددنیا متوجه باشد و مخصوصاً دنیای آزاد که ما ازسهم سازمان برنامه برداشته ایم و آمدیم برای تعدیل بودجه منظور کردیم برای اینکه بودجه مان متعادل باشد این فداکاری است یعنی ما ازیك چیز لازم و ضروری که برای امروز و برای فردای مملکتمان بسیار بسیار ضروری است ازآن برداشتیم وداریم تقریباً خرج پرسنل میکنیم وپیش خودمان تصمیم گرفتیم جای آنچیزی که برداشتیم با قرض پر کنیم دنیا اینحساب را باید بکند وباین مطلب متوجه باشد که ایران برای اینکه دینش را بپشریت ادا کند ما هم خودمان رادرمقابل انسانیت ودرمقابل آزادی ودرمقابل دمکراسی وظیفه داربدانیم ما برای اینکه دینمان را بانسانیت وبشریت ادا بکنیم این فداکاری را کردیم وحال آنکه ما می توانستم ازاین پول صرف کارهای عمرانی بکنیم این عمل ما قابل ارزش است واین عمل دولت ما قابل قیمت است واین دولت که این عمل و فداکاری را میکند قابل ارزش است ومورد احترام است آنها هم باید درنتیجه این فداکاری متقابلا فداکاری داشته باشند ما با هرقوم وهرملتی دوستیم، احترام می گذاریم که آنها هم متقابلا با ما دوست باشند متقابلا بما احترام بگذارند حیثیات ماردرك کنند بشرافت واعتقادات ایرانی احترام بگذارند این دولت هر کس می‌خواهد باشد خواه انگلستان و خواه امریکا و خواه شوروی هر کس که بما احترام گذاشت ما هم باو احترام می گذاریم ، این فداکاری رابرای خودمان می کنیم برای اینکه دنیا وبشریت بداند که ما برای وطن و برای انسانیت فداکاری می کنیم سایر ممالك دیگر بخصوص ممالك خاور میانه بخصوص برادران عرب ما باید متوجه باشند که باید بایرانی که در جریانات بین المللی از آنها حمایت کرده، نمایندگان ایران حمایت کرده اند از شعائر ملی شان واز شعائر مذهبیشان ، آنها هم باید متوجه باشند به ایران باید احترام بکنند برای عقاید ما وبرای وجب بوجب وذره ذره خاك ما باید احترام قائل بشوند اگر آنها نکنند آنها هستند که ضرر می کنند نه ما (احسنت)

رئیس- آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری- بنده ازمطالعه کلی که درلایحه بودجه اعم ازلایحه‌ای که دولت داده بود یاآن گزارش تفصیلی از کارهائی که کرده و گزارشی که کمیسیون بودجه پس از مطالعات بسیارزیاد تنظیم کرده وبمجلس تقدیم شد بامطالعاتی که کردم یك نظریاتی بطور کلی درتبصره‌ها دارم که خواستم عرض کنم، بدواً خواستم این تشکر را از دولت کرده باشم که در این بودجه لااقل ما یك قدم نسبت بسال گذشته جلو رفتیم وضع بودجه نویسی ما تاسال گذشته این بود که حقوق ادارات بحساب مخارج مستمر وغیرمستمر می آمد ودر مقابلش هم یك درآمد هائی بعنوان درآمد، این اصول بودجه نویسی تا سال گذشته بود خوشبختانه این دولت توجه کرد وسعی کرد باهمین اصول بودجه نویسی که بنظر بنده قابل انتقاد است و البته بایستی وضع اصلاح شود و بودجه های کشور را متمرکز کرد وما درحال حاضر وقتی این لایحه بودجه رامی بینیم باین نتیجه میرسیم که کلیه سازمان های پراکنده کشور که درآمد وخرجش بحساب بودجه کل نمی آمد اینجا آمد خود این یك قدم تکامل است وبسوی تکامل پیش میرویم ازاین جهت باید تشکر کرد واز جهت دیگر بنده تشکر بیشتر دارم وآن اینست که مبنای بودجه رفته است براساس سیاست مستقل مالی ومن باین موضوع بسیار اهمیت میدهم ما درسنوات گذشته در بودجه‌ها یمان وقتی مطالعه میشد بیك ارقام فرضی ازخارج وکمکهای خارجی میرسیدیم سال گذشته ما از ۲۰ میلیون دلار کمك خارجی بودجه‌مان جبران میشد ولی این بودجه ای

که درحال حاضر تنظیم شد وباکمال صراحت یك میلیاردوچهارصدمیلیون کسر دارد این بودجه بزرگترین حسنش اینست که قائم بخودش است بهیچوجه ارتباطی به خارجی ندارد وبنده برعکس همکار عزیزم جناب آقای خلعتبری معتقدم ما ازهیچ دولت خارجی برای کاراداری خودمان برای دستگاه دفاعی مخصوصاً احتیاج نداریم بآنها مراجعه کنیم (صحیح است) بلکه اساس استقلال کشورما وقتی محکم وبیشتر پایدارمیشود که ما بتوانیم ازاین راه حقوق ثابته خودمان را حفظ کنیم البته ما باید روی پای خودمان باشیم که بودجه خودمان را استوار بکنیم قدرت دفاعیمان را زیاد کنیم بدون اینکه ازخارجی کمك بگیریم گو اینکه خارجی حاضر بکمك باشد بنده معتقد نیستم که دربودجه وزارت جنك هم ماازخارجه کمك بگیریم بسیارخوشوقتم که حقوق افسران ما طبق قانون جدید افزایش پیدا میکند بسیاربجا است وبسیارخوبست ولی قائم بخودمان است ماازکمك دلاریاروبل داخل نمیکنیم دراین جا ومن متشکرم از شخص شخیص اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و دولت حاضر که وقتی دردنیای متلاطم فعلی احساس کردند درجریان سیاست دو بلوك وقتی که یك بلوك احساس کرد بلوك دیگرنمیخواهد کمك بکند با روی خوش آمد گفت من حاضرم بشما کمك کنم گفتند خیر ماقائم بذات هستیم ومیخواهیم بودجه اداری ومملکتی خودمان را روی امکانات وحوایج خودمان استوار کنیم واحتیاجی نداریم و این بهترین ژست بود بعقیده من این ژست سیاسی که دولت درمقابل سیاست های خارجی گرفت وبهمین دلیل است که همامی توانیم نسبت بدولتهای دوست خودمان بگوئیم که در راه صلح جهان وحفظ امنیت بین المللی حد اکثر فداکاری را کردیم ومیکنیم وآنها متعهدند ازامنیت خاورمیانه مخصوصاً این منطقه مهم استراتژیك دنیا ومی خواهیم شرافتمندانه درحقوق معنوی وسیاسی بما کمك کنند ما وقتی که راجع بقسمتی ازخاك ایران جزء لاینفك ایران یعنی بحرین حرف داریم البته متکی بقدرت ملی و نیروی دفاعی خودمان باید باشیم واینجااست که ما از دوستان خودمان میخواهیم و می گوئیم آقای دوست من قائم بخودم هستم از بودجهٔ نفتم ازعواید نفتم ازذخایر نفتم این ذخیره ملی که هرچه برداشته شود بجایش نمیاید بایستی صرف عمران کنم صرف حفظ وضع جاری خودم می کنم که صلح جهانی را حفظ کنم توهم بایستی در حفظ این حق شرافتمندانه من بمن کمك کنی دوستی متقابل احترام متقابل وقتی ما توانستیم روی پای خودمان روی امکانات خودمان بایستیم بایستی بتوانیم درحفظ یك چنین حقوق معنوی و ثابت خودمان ایستادگی کنیم ومجبورهم هستند که بما احترام بگذارند. احترام متقابل که رعایت نشد البته تبدیل به سردی متقابل خواهد شد همینطوردرروش اقتصادیمان ما درروش اقتصادیمان یك معاملاتی بابعضی ازدوستانمان داریم که خود آنها دراحصائیه ها وآمارخودشان نشان داده اند که صادراتشان به ایران بی اندازه زیاد شده است خیلی ازمعاملات بنده ببعضی ازآنها ایراد دارم زائداست ودرجزصادرات آنها نمیآید مثلاً من خیال نمیکنم شیلات اعم ازاینکه شرکت باشد یا اداره باشد این نبایستی ۴۱۰ هزارلیره دراین دو سال اخیرازوام ۱۰ میلیون لیره میکی ازدوستانمان قرض بکند، احتیاجی نیست، چه خواسته بخرد؟ دیزل ، کامیون از این چیز های معمولی که مربوط بوسایل عادی است امسال این کمك کرده بصادرات یك دولتی که بامادوست وهم پیمان است ماوقتی که سیاست مستقل اقتصادی ومالی خودمان را استوار کردیم آن دولتی که بامادوستی میکند ولی در یك حق مهم و اساسی ما همکاری صحیح نمیکند خوب ما می توانیم بااو درضمن اینکه عمل متقابل میکنیم بگوئیم آقای شیلات نبایستی بخری یا فرض کنید شرکت معاملات خارجی چرا ۲۰۰ هزار لیره خانه ساخته شده وارد میکند ببخشید انبارساخته نه خانه ساخته این برای این است که در حساب آن ۲۰۰ هزار لیره بحساب میاید ما اینجا کار گرداریم وسایل هم داریم ساختن انبار برای برنج درشمال یك امرعادی است که فیلی هم شده واحتیاجی هم باین کار نبوده منظور از عرض بنده اینست که من دراین بودجه این نکات راحس میکنم که کوشش و سعی برای استقلال مالی واقتصادی واتکای بخودمان است و باین جهت مخالف مشروط اسم نوشتم ولی من این جهات را صحیح میدانم دراین کار منتهی درطرز بودجه نویسی وتبصره هایش نظریاتی دارم که بعرض میرسانم همینطوراز کمیسیون بودجه متشکرم از مقایسه ای که بین لایحه ای که دولت داده بود باگزارشی که کمیسیون بودجه تنظیم کرد بنده دیدم اصلاحاتی کرده اند که پید است در ضمن مطالعاتشان که البته با همکاری دولت وسویلسی که بنده کراراً درشخص جناب آقای نخست وزیر دیده ام که پیشنهاده ای منطقی راقبول کرده اند چه در کمیسیون نفت چه درخودمجلس دیدم که اصلاحاتی شد از آن جمله تبصره هائی بوده است مربوط بامور استخدامی که در آن یك خاصه خرجی شده که حتی برای یك اشخاصی هم ایجاد نگرانی در ادارات شده بود که چرا فلانکس را آورده اند بدون سابقه در فلان اداره حقوق رتبه ۹ باو میدهند منکه دارم جان میکنم باید طبق مقررات به رتبه خودم برسم خوشبختانه این تبصره ها هم حذف شد از بودجه و رفت بمرحله ای که سیر عادی خودش را بکند اینطور تقسیمی که در تبصره ها شد چون بودجه منحصراً ازوظایف اقتصادی مجلس شورای ملی است و مجلس سنا رأی تصویبی ندارد بلکه رأی مشورتی دارد ولی قسمت های مالی که گزارش کمیسیون دارائی است جداگانه تنظیم شده و کمیسیون بودجه ما با آن موافقت کرده و درصفحه آخراین کتابچه بودجه هست این کار ما راسهل کرد ودراینصورت یك کوشش صحیح تری بسوی بودجه نویسی شده است که از آقای مشایخی که متوجه این نکته بوده اند و این را تصحیح کرده اند تشکر میکنم و یك نتیجه کلی دیگری که از بنده گرفتم این را مقایسه کردم با بودجه سال ۱۳۲۰ در این مجموعه قوانین می بینم حجم بودجه ما فعلا به ۵۷ میلیارد رسیده درحالی که مادرسال ۱۳۲۰ یعنی ۱۶ سال قبل حجم بودجه مان ۶۷۶ر۹۱۱ر۳۲۳ر۴ ریال بوده است ، البته بدون نفت، نفت در آن موقع خارج بود از بودجه وجزءذخیره مملکت بود بعد ماده ۲ همین قانونی که در اسفند ۱۳۱۹ گذشته اجازه داده است که از این ذخیره ملی دو میلیون لیره برای مصارف ساختمانی و تأسیسات راه آهن پرداخت شود منهای عایدی نفت در آن تاریخ بودجه مملکت ۰۰۰ر۰۰۰ر۳۴۳ر۴ ریال بوده است حالا با عواید نفت که بحساب سازمان برنامه وشرکت ملی نفت وآنچه که دولت استفاده کرده هزینه بودجه ما ۵۹ میلیارد شده وبنده حساب کردم ارقام مربوط به نفت را جدا کردم و جمع زدم در حدود ۲۹ میلیارد و ۳۳۳ میلیون مجموع آنچه که دراین لایحه بحساب سازمان برنامه وشرکت ملی نفت وحساب آنچه که دولت میگیرد کسر کردم ۳۰ میلیارد خالص مجموع بودجه ایران ازبودجه مستمر وغیرمستمر وبودجه های اختصاصی وبودجه بنگاهی ما داریم و ۳۰ میلیارد نزدیك ده برابر بودجه ۱۶ سال بیشتر است و این نشان میدهد این خرج را کی میدهد ؟ ملت ایران این خرج را میدهد این که مربوط بدرآمد نفت نیست مـ از ۵۹ میلیارد ۲۹ میلیارد از درآمد ملیمان برای سازمان برنامه و این شرکت ملی نفت وآنچه کمك ببودجه میدهیم خرج میکنیم بقیه اش که ۳۰ میلیارد شد یا بصورت مالیات غیرمستقیم ویامالیات مستقیم ویا مخارج دیگر فرض کنیم راه آهن است دخانیات است گمرك است تمام اینهارا مردم ، مردم ایران میدهند بنده خیال میکنم که یك ملتی که از ۵۹ میلیارد ۳۰ میلیاردش را خودش بپردازد وبقیه اش را ازدرآمد ملی وثروت وگنجینه های خودش مصرف میکند این ملت بی استعدادی در سهیم بودن خرج خودش نیست این ملت اگر دراجرای قوانین و درتنظیم مقررات ودر اصلاح دستگاهها مخصوصاً دستگاهی که درآمد های مملکتی را وصول میکنند دقت صحیح بشود بیش ازاین استقبال خواهد کرد ودرسهیم شدن درمخارج و پرداخت سهمی که بایستی از مخارج مملکت بدهد بنده این را حس میکنم هروقت دستگاههای وصول بهترشد مردم بهتر درآمدهای دولت را پرداختند دلیل من همین لایحه بودجه ما، همین لایحه بودجه ای است که قرائت میفرمائید قسمتی از گزارش راکه درآنجا قید شده است که تنها وصول مالیات بردرآمد پیشکاری دارائی درتهران درظرف ۱۱ ماه قریب ۴۵۰ میلیون افزایش یافته ۴۰۰ میلیون را مردم تهران پیشکاری دارائی تهران ازمالیات مستقیم دریافت کرده است یازده ماه مشابه این دلیل اینست که وقتی دولت دقت کرد ودستگاهش مرتب باشد مزاحم مردم نشد باین نتیجه می رسیم و بازهم بنده یك گزارش دریکماه بیشتراز رادیو گوش میدادم شاید گزارش وزارت دارائی بود که گفته بود مردم تهران تلفن می کنند به پیشکاری دارائی که صورت حساب مالیات مارا بگوئید ما چك می فرستیم یعنی نمیخواهیم مأمور بسراغ ما بیاید ومزاحم شود اینهم تصدیق خود دولت (صدرزاده این از حسن نیتشان بود یا از مزاحمت مأمور؟) بهرحال نشان میدهد که وقتی دستگاه صحیح کار کرد یارفت بسوی اصلاح بنظرمن بهترمی شود درآمدراوصول کرد وقتی هم که درآمد خوب وصول شد بودجه مملکت ما مستقل تر بیشتر وبهتراز این خواهد شد که انتظارش را داریم و البته خواهیم رسید همین طور قوانین چون هر بودجه ای ربط بقانون مالیاتیش دارد شبیه دولت هم که بودجه را با لایحه اصلاح مالیاتها آورده روی همین نظر بود روی حساب وصول مالیات آمده است وبودجه را منظم کرده بنظرمن هرقدرمقررات وقوانین وصول درآمدها عملی تر باشد نسبت بارقام که غیرعملی است درآمد بهتروصول میشود بودجه متعادل تر واستوارتر می شود نمونه های این را دراین ۱۶ سال دیده ایم تا سال بیشتر مالیات و کلای دادگستری شکلی بود که مثل سایرین پیش آگهی می فرستادند می رفتند کمیسیون دعوا خوب وکیل عدلیه هم اگربرای سایرین بلدنباشد برای خودش که بلداست می نشیند بحث میکند وقتش هم که آزاداست نتیجه این کار این بود که بنده از طرف کانون وکلا مأموریت پیدا کردم در ۶ سال بیشتر یکروزرفتم پیش آقای وزیر دارائی و گفتم که آقا بیائید این بساط را بگذارید کنار وسرشکن کنید هرچه بخواهید خوب وکلا می دهند رسیدگی که کردیم دیدیم ۴۰۰ هزارریال فقط ۴۰ هزار تومان و بعد ازتمام این زدوخوردهای کمیسیون بدوی وتجدیدنظرواجرائی باید بدهند رقم که این در سه سال پیش عوض شد با قانون گذشت که هروکیل وکالت نامه اش که داد معنیش این است که در آن حق الوکاله گرفته ولومجانی باید

حق الوکاله را تمیز بکند امروزرسیده است به ۴۴ میلیون ریال یعنی ۱۰ برابر سه سال پیش منهای کمترین تماس بین مؤدی با مأمور منهای صد دینار خرج برای اینکه تمیز عرضحال راکه من می چسبانم محکمه اگر من تمیز نچسباندم والصاق نکردم من را راه نمی دهد در محکمه این شد مالیاتی معتدل و صحیح حتی پایه شد که شما امروز دراصلاح مالیاتی تان همین متد وروش را قبول فرمودید چون میبینید کار مملکت احتیاجش بیشتر است پیشنهاد دادید دو برابر آن نرخ اماالین روش را دست نزدید، بنده بشما قول میدهم چون متد وروش را دست نزدید همین دو برابر را ولو این که تحمیلی است ولی از نظر اینکه این طبقه مؤدی گرفتار نباشند میبینید بایك پیشنهاداتی میخواهند خواهش بکنند از جناب آقای وزیر دادگستری هم بوسیله کانون وکلا تقاضا شد که یك قسمت وگوشه ای از این را دولت موافقت کند برای بیمه و کلای علیل وپیر وفرسوده واین رقم که از دست مامیرود بدست دولت، قبول میکنند وافتخار هم میکنند که کمك بکنند ببودجهٔ مملکت قرض بفرمائید در دوره دکتر میلسپو در زمان جنك آمدند گفتند هشتاد در صد مالیات درایران وضع میکنیم و کردند، بنده یك آماری دیدم ازخود جناب آقای هروی که مدیر کل مالیاتها هستند (وزیر دارائی - مدیر کل تشخیص) ایشان در یك مقاله یادریك سخنرانی که کرده بودند مقایسه ای کرده بودند این آمارهارا و آمار آن سالی که صدی هشتاد بود جناب آقای ناصر کمتر ازسال ۱۳۲۰ و قبل ازشهریور مالیات وصول شد اما بمحض اینکه مجلس ۱۴ لایحه مرحوم هژیررا تصویب کرد سه برابر وصول کرد پنج برابر آن شد این روشهائی است تجربه هائی است عملی در قوانین صحیح که بتواند هم عایدات دولت را وصول کند وهم تماس مأمورین را کم بکند وهم این مردمی که حاضرند برای همکاری بی خود گفته نشود که نمیخواهند مالیات بپردازند باین جهت است که بنده معتقدم که دولت قطعاً باین نکات توجه خواهد فرمود واگر درجای خود درلایحه مالیات ها این فکر را بفرمایند که بیشتر در اطراف آن مطالعه بشود روشهائی بوجود بیاید که هم عواید ومالیات ها بیشتر بشود وهم تماس ها کمتر بشود وبنتیجه خواهم رسید و همانطور که فرمودید دراین گزارش ذکری شده که امیدواری حاصل است که در سال آینده میزان وصول مالیات ها بیشتر خواهد شد ولی درعین حالی که شما مالیات وصول میکنید بایستی خزانه مملکت بیشتر داشته باشد سیاست اقتصادی وعمرانی راهم باید رعایت کنید وقتی که شما تا حالا اجازه دادید مردم بروند مستغل جدید بسازند وتا سه سال معاف باشند وازسه سال ببعد مالیات بدهند امروز اگر شما بگوئید جلواین معافیت را میگیریم مخالف سیاست عمرانی ومخالف سیاست ساختمانی کشورمان است اعلیحضرت همایونی درچند دفعه شرفیابی فرمودند ایران احتیاج بخانه های زیاد دارد ملت ایران خوشبختانه رو بافزایش است ما خانه سازی میخواهیم وخانه سازی یکی ازمشکلات ما است خوب اگر ما بخواهیم این روش را رعایت کنیم جلو خانه سازی را بگیریم آنوقت باید خود دولت خانه ساخته ازخارج بیاورد خودش هم اجازه بدهد چرا؟ چون دیگری نمیکند؟ قرض کند وخانه بسازد ودرحالی که مقروض هست مالیات هم بدهد ازاین گونه روشی است که قطعاً مورد توجه واقع خواهد شد وخیال می کنم که دراین صورت بشود ازاین اصلاح مالیاتی هم بیك نتیجه صحیحتری برسیم وبنده خیال میکنم که قانون اساسی همیشه این مطلب را به ما دستور داده اصلا در وضع وطرز بودجه گفته است که هرسال مجلس شورای ملی اجازه وصول واجازهٔ خرج را میدهد این معنیش اینست که مالیات ها ودرآمدها به صرف وجود قانون قابل وصول نیست بلکه اجازهٔ مجلس در هرسال ضمن بودجه کل مملکتی لازم است وبهمین دلیل هم هست که این تبصره دوبند شده ودر دوبند در خود ماده واحده قید شده ، دلیل اینکه قانون اساسی این را تصویب کرده برای اینست که میخواهد متدوروش مالیات ها و درآمدها ازنظر پایه زیاد تغییر نکند چون مردم وقتی آشنا شدند که من بایستی فلان مالیات را بدهم تا یکسال دیگر بخواهید عادتش بدهید بقانون جدید مقداری از مالیات ها میماند اما میزان و نرخ بسته به احتیاج مملکت است یکسال مملکت خرجش بیشتر است روی همان قوانین ثابت و استواری که وجود دارد نرخ را بالامیبرند یکسال کمتراست میآورند پائین ولی روش مالیاتی ، روش جمع آوری درآمد مملکتی اگر ثابت واستوارنباشد هرسال درتغییر و انقلاب باشد این اثر خوبی در مسائل اقتصادی ومالی مملکت ندارد. ازاینجهت هم هست که بنده درچنین موقعی خواستم استفاده کرده باشم و این نکته اساسی را متذکرشده باشم که بهتر است در قسمت مالیاتها وتحصیل درآمد ها ما سعی کنیم روشهای ثابت ومستمری در اساس وپایه بوجود بیاوریم البته درنرخهایش تابع بر قانون بودجه کل مملکتی خواهد بود ودر هرسال می توانیم به تناسب احتیاج پائین بیاوریم و بالا ببریم ولی اساسش را بهم نزنیم اگر این فکر عملی شود بموازات قانون بودجه که خوشبختانه داریم سیر تکاملی میکنیم درقانون مالیاتهایمان وتحصیل درآمد هایمان هم میرویم بسوی تکامل واصلاح ومردم عادت میکنند خود بخود مالیات ها را بپردازند وتماس وتراکم این پرونده های مالیاتی که لایحه برایش میآوریم دیگرتکرار نخواهدشد (صحیح است) اما انتقادیکه بنده بطرزتنظیم بودجه دارم ، قانونی ماداریم بنام قانون محاسبات عمومی دراسفند ۱۳۱۲ تصویب شده و در مرحله اجراست ، قانون است، مادامیکه این قانون ازقوت نیفتاده بایستی اجرا بشود ، دراین قانون دستور بودجه نویسی رامعین کرده است ، ماده ۱۶ این قانون می گوید لایحه بودجه کل در اول ماده دهم هر سال بمجلس شورای ملی داده میشود ، البته گرفتاری های امسال برای موازنه باعث تأخیر شد ، این یك ، دوم خود بودجه چطور باید نوشته بشود، ماده ۱۹ بودجه هر وزارتخانه ماده بماده ازطرف مجلس شورای ملی تصویب می شود مگردر مواردیکه بموجب قوانین مخصوص تصویب بودجه بهیات وزراء گذارده شده است خوب این دستور راقانون بماداده است، مااین قانون راداریم که بودجه هر وزارتخانه ماده بماده از طرف مجلس شورای ملی تصویب می شود، اصلاح قانونی ماده هم یعنی، وادی که ماداریم ماده یك، ماده دو ، ماده ده، مثل اینکه نمی شود برقم یا قلم معنای ماده داد، بنده این لایحه بودجه را یك ماده بیشتر نمی بینم بدلیل اینکه نوشته اند ماده واحده و این منطق باآن طرز فکری که قانونگذار بماداده و البته متخذ ازاصول بودجه نویسی و اصول علمیش هم هست نیست، بنظربنده دلیل هم دارد که در اینماده ۱۹ اینجور قانون رامعین و وضع کرده چرا؟ برای اینکه وظیفه اصلی مجلس شورای ملی وظیفه نظارت دردخل وخرج مملکت است ، دخل و خرج مملکت هم تقسیم می شود بمؤسسات و وزارتخانه ها ، دخلشان رابایستی تعیین کنند، خرجشان رابایستی ماده بماده معلوم کنند ، مجلس بایددر اینموضوع نظارت کند ، دقت بکند چنانکه درخود قانون اساسی معین کرده وظیفه چیست، دقت در اقلام کند ، کم بکند زیادیش را کسر بکند ، چه و چه بکند ، آن موشکافیهائی که قانون اساسی ازنظر حق نظارت بنمایندگان مجلس داده راهی جزاین ندارد که بودجه هروزارتخانه ماده بماده باشد و مجلس مطرح کند رویش رسیدگی کند، اینهم این اماطرز بودجه را گفته چه جور نوشته شود گفتند دوجور اعتبار دربودجه باشد ماده ۲۱ اعتبارات بر دوقسم است ، اعتبارات مربوط بمخارج مستمر ، اعتبارات مربوط بمخارج غیر مستمر، آنوقت مخارج غیرمستمر چیست؟ شرح داده که برای انجام عملی ازقبیل خرید کارخانه ، بنای عمارت، ساختمان کشتی لازم خواهد بودو زمان خرج آن محدود بمدت معینی بودهو منوط بانجام عمل است پس پیدا شد که بودجه نویسی دوفصل دارد، یکیش مستمراست حقوق ادارات است باید داد، یکی غیر مستمراست کاری استکه باید انجام داد همان اصطلاح بودجهٔ برنامه ای که حالا کلمه غیر مستمر را گفتند چون فراموش شده ومصطلح نیست این را عوض کردند گفتند بودجهٔ برنامه ای ، این را هم معین کرده ، قبلا آنچه غیرمستمر هست بنای خانه، کشتی عمارت، ساختمان، کلیه کارها باید قبلا معین بشود آنوقت درماده ۲۲ خوب تشریح کرده چه جور باید این کار بشود ، ماده ۲۲ وزارتخانه مادرموقع پیش بینی اعتبار برای مخارج غیرمستمر باید برآورد فنی عملی را آن کاری که سازمان برنامه نمیکنند که خرج برای آن درنظر گرفته شده ببودجه پیشنهادی ضمیمه نماید، برآورد مزبور باید بانهایت دقت بوسیله متخصصین مطمئن با قیدمسئولیت تهیه گردد پس از آنکه اعتبار مذکور باین ترتیب بتصویب رسید وزارتخانه هامجاز نخواهند بود در طرح پیشنهادی هیچگونه تغییری که مستلزم اضافه خرج باشد بدهند مگراینکه قبل ازوقت بموجب لایحه عمومی اعتبار اضافی برابراین مقصود پیشنهادو بتصویب مجلس رسیده باشد، پس دستور بودجه نویسی را بصورت صحیح و قانونی که متخذ ازاصول علمی است در ۲۴ سال پیش قوه مقننه ایران بدولتها داده است البته خواهید فرمود این قانون عادی است ، قانون اساسی که نیست هرآن میتوانند تغییرش بدهند، بنده ازجهت این که مخالف این عمل شده عرضی ندارم، ولی ازجهت اینکه این مقررات راصحیح میدانم ازجهت اینکه این طرز بودجه نویسی متخذ ازاصول علمی است عرض میکنم که این بودجه باین کیفیت تنظیم نشده والبته کوششی که دولت دارد وخودشان هم علاقه دارند که بسوی تکامل واصلاح بروند ومبتنی هم هست اجرای این موضوع بودجه های تفصیلی که تابحال عادت شده است که یك بودجه چهار دیواری مجلس تصویب میکند، بعد تفصیلی اش را وامیگذارند بکمیسیون و در کمیسیون بودجه هم گاهی شده است که درآخرسال گاهی دیده ایم دردی وبهمن واسفند تازه بودجه وزارتخانه میآید ، البته تغییر دادن این روش وبردن بسوی این اسلوب علمی زمان میخواهد ، وقت میخواهد وما امیدوار هستیم که دولت بتواند این وضع را درست بکند مخصوصاً حالا که وزارت دارائی کارش ازوزارت گمرکات وانحصارات جدا شده است کاروزارت دارائی منحصراً درجریان امورمالی است ومخصوصاً وظیفه اصلی وزارت دارائی بودجه است ، ما انتظارداریم بودجه ایکه بعدها، سال آینده انشاءالله بمجلس داده میشود براساس یك چنین مبنائی باشد که بشود بآن گفت بودجه عیب دیگری که بنظربنده درماده واحده آمده واین عیب هم دربودجه سابق بوده است واصلاح هم نشده والبته مشکل است ولی دراین بودجه سال ۱۳۱۹ این عیب رفع شده اینست که دراین بودجه تصریح دارد درحدود درآمدهای وصولی مذکور

درفصل اول اجازه خرج داده شده، دلیلش هم پیداست، یك میلیارد وچهارصدمیلیون کسردارد سعی کرده که ارقام بودجه ارقام صحیح وحقیقی باشد ، باین جهت اینکاررا کرده‌اند ، بودجه سال گذشته همین عیب را داشت اصولا بودجه وقتی درحدود درآمد بود این صحیح نیست این بودجه نیست ، این مثل این میماند که هرچه پول داشتیم خرج کنیم ، اشکالش هم این است که کدام پول را بمصرف کدام کار بزنم ، اشکال اصلیش این است بنده یادم می‌آید که درسه سال پیش آن بودجه که کسریش خیلی زیاد بود دو آنرا مثل اینکه آقای دکتر امینی آورده بودند ، بر خوردند باین اشکال که این کسررا چه بکنند ، دو فصل قائل شده بودند، خرج یك فصلش را مقدم قائل شده بودند ویك فصل هم مؤخر ، آنهائی که خرج مقدم قائل شده بودند گفتند حتماً میپردازیم و آنچه مؤخر قائل شده بودند، گفتند اگر وصول کردیم بپردازیم ، اما حالا مبهم است علت اینکه بسیاری از کارها میماند، علت خزانه‌دار مملکت ما در زحمت است علت اینکه بعضی حواله ها زود وصول میشود بعضی دیرمیشود بعلت این است که درحدود درآمد وصولی است ، بهمین جهت کار درست نمیشود وقتی یك کسی قرار داد بست فلان رامرا بسازد این پول میخواهد، سیتوآسیون که شده باید آن پول را داد وقتیکه آن پول رفت درحدود در آمد خزانه‌دار مسئولیت ندارد میگوید وصول نشده نمیتوانم بپردازم ، کار میماند، دلیل اینکه راه های مازندان مانده این است ، نصف کار مانده همینطور که بنده میدانم جای دیگر، جای دیگر همینطور است . اما دراین بودجه آمدید یك کار دیگری کردید ، دربودجه سال ۱۳۱۹ ، مصوب سال ۱۹ برای سال ۲۰ ، درحدود ۷۱۰ میلیون ریال کسر بودجه داشتیم ، برای اینکه کل هزینه‌اش چهارمیلیارد وسیصدو نوزده میلیون شده بود، دخلش هم سه میلیارد وششصد وسیزده میلیون بود ، اما دیگر تویش ننوشته بودند در حدود درآمد ، تصریح دارد درحدود اعتبار مصوب آنوقت کسررا چه کرده ؟ یك مادهٔ سه گذاشتند گفتند وزارت دارائی مجاز است درصورتی که پرداخت مبلغ هفتصد و ده میلیون و یك صدو چهل ودوهزار ونهصد وپنجاه و هشت ریال اضافه هزینه‌ای بودجه درحدود درآمد سال ۱۳۲۰ ممکن نشود تمام یاهر هرمبلغ ازآنرا که باقی بماند بعنوان وام منظورداشته دربودجه سال ۱۳۲۱ تصریح نماید ، بنده معتقدم کسر بودجه صحیح نیست که اساساً داشته باشیم ، وقتی هم که پیدا کردیم بایاید مخارج را معلوم کنیم که چه چیزهائی بحساب کسر بودجه میآید که کار در ادارات لنك نشود و یا اینکه اگر کسر میگذارند بتوانند دستگاههای اجرائی و مخصوصاً خزانه داری مملکت بگویند پول نداریم ، این هم یکی از انتقاداتی است که بنده دارم والبته این بسته بامکانات است ، ماحق داریم که حرف خودمان را بزنیم ، دولت هم مشکلات دارد برای اینکه درمرحله عمل است ، بایدفکر کرد مشکل را رفع کرد که کار مملکت صحیح‌تر وبهتر بچرخد و ما این تذکرات را باین جهت میدهیم که یادداشت بشودو بتدریج عمل بشود ، اما یك جمله‌ای در آخرماده اول هست که باتصویبی که در جلسه گذشته راجع بسازمان برنامه شده مثل این است که بعقیده بنده زائد است وشایدهم متناقض باشد با آن واین درماده واحده درقسمت ب آن آخرش نوشته شده است که ضمناً سازمان برنامه میتواند بقیه وجوه مورد احتیاج خودرا برای اجرای برنامه های مصوب که درفصل چهارم همین بودجه ذکر شده است ازمحل وام بعداز تصویب مجلس تامین نماید ، این جمله زائد است چرا؟ برای اینکه درجلسه دیروز کارسازمان برنامه تمام شد در ماده دوم اجازه دادیم بدولت مذاکره کند لایحه وامش را هم بیاورد بگذراند . (نخست‌وزیر- حالا زائد شد) بسیارخوب ، پس این قسمت زائد است (مهندس خسروهدایت - زائد نیست) اگرهم بخواهیم مجلس دراینجا اجازه بدهد آن ضمیمه است ، بنابراین خیال می کنم بطوریکه جناب آقای نخست‌وزیر بافراستی که دارندمتوجه شدند که زائداست انشاءالله اصلاح میشود ؟ اما راجع بتبصره‌ها ، در تبصره‌های ضمیمه که جنبهٔ بودجه‌ای ومالی دارد بعضی ازتبصره‌ها بنظر بنده تبصره‌های خوبی است ، ابتکارها و کارهائی دیده میشود یکی‌اش تبصره ۱۶ است، درتبصره ۱۶ بنده خیال میکنم فکر تازه‌ای شده که دولت بتواند همیشه حقوق کارمندان خودش را اعم ازمرکز وشهرستانها سرموقع بپردازد و این یك کار بسیار صحیحی است وامیدوار هم هستیم که این کار همیشه عملی بشود و برای کارمندان دولت نگرانی نباشد که اگر خارج ازتهران هستند حقوقشان دیر برسد ، بعد میرسیم بتبصره ۱۸ که جلوگیری کرده از گرفتن دوحقوق باستثناء استادها ودبیرهائی که حق التدریس میگیرند بهر عنوان وهرشکل، بنظر بنده یکی ازتبصره هاب خوب است وامیدوارهستیم که خوب اجرا بشود تا بتوانیم بگوئیم یك عدالتی هم هست نسبت بآنهائی که کار میکنند و آنهائی که کار نمیکنند . تبصره ۱۹ گاهی ما گرفتار شدیم در عدلیه رفقای قضائی بنده میدانند اخطار میشود متهم نمی‌آید میگویند چرا؟ میگوید ازراه دورژاندارم نمیتواند بیاید پول ندارد ژاندارم نمیتواند این متهم را بیاورد ، اینجا یك فکرخوبی شده است، برای اینها یك حقی قائل شده‌اند که روزی هشتاد ریال بگیرد و بیاورد تحویل بدهد که کار بموقع انجام بشود بنظربنده این ماده ماده خوبی است ، تبصره ۲۷ افزایش حقوق افراد شهربانی است تا ۲۵۰۰ ریال اینهم بسیار کارخوبی است، ازاین جهت این تبصره‌ها بعقیده بنده خوب است ولازم دانستم دراینجا عرض کنم ویك تبصره دیگرهم هست و آن تبصره ۲۹ است که کمیسیون بودجه و کمیسیون دارائی بآن اضافه کرده است وبسیارخوب است و آن این است که معافیت های گمرکی (نخست وزیر- پیشنهاد دولت بوده) بسیار خوشوقت هستم که خود دولت اینکار را کرده . اغلب دولت درلوایحی میآمده و این معافیت‌هارا بوجود میآورده بعد این مدشده ودرجاهای دیگرهم همینطور کردند حالا این قدم که برداشته شده خوب است این راهم بنده یکی ازتبصره‌های خوب میدانم که انشاءالله امیدوارم برای همیشه باشدو مابتوانیم عایدی گمرکی مانرا درست کنیم تبصره ۳۲ راهم راجع بمالیات اتومبیل سواری است اینراهم کارخوبی می دانم مخصوصاً راجع بآن گران قیمت‌ها وراه وصول آنراهم صحیح میدانم اما ضمیمه تبصره است که بنظر بنده قابل انتقاد است حالا که اجازه فرمودید خوبهایش را عرض کنم اجازه فرمائید آنهائی هم که بنظر بنده بدمی‌آید وقابل انتقاد است آنها را هم عرض کنم یکی تبصره ۹ است درتبصره ۹ اجازه فرمودید که مجلسین شورایملی و سنا بروند قرض بکنند اینطور است متأسفانه مخالفم اولا این عقیده همیشگی بنده است ومعتقد هستم که قرض بکنیم ثانیاً مجلسین که نمیتوانند بروند قرض کنند اینطور نوشته شده که مجلسین اجازه دارند بروند ازبانك ملی قرض کنند وبعدهم وزارت دارائی بپردازد مجلسین دستگاه اجرائی نیستند اینکار وزارت دارائی است کاردولت است مجلس نباید قرض بکند اگر چنین احتیاجی دارند دولت اگرخواست قرض بکند برود قرض بکند و بپردازد مجلس که نمیتواند قرض بکند اینرا من قابل ایراد می‌دانم (نخست وزیر - ایرادوارد است)تشکر میکنم راجع بتبصره ۱۲ در تبصره ۱۲ بنده مقایسه کردم باتبصره سال پیش راجع باعتبارات ساختمانی درتبصره ۱۲ راجع باعتبارات فقط برای ساختمانهائی اجازه داده‌است که آنچه از سالهای گذشته‌مانده فقط تا ۳۰ میلیون ریال بشود در سال بعدخرج کرد در لایحه سابق هم راجع باعتبارات ساختمانی وهم راجع باعتبارات وزارت راه آنچه از سالهای پیش‌موجود مانده بود اجازه‌داده‌شده که‌سال بعدخرج بشود واین جناب آقای نخست وزیر بسیار کار اساسی وصحیحی بود بنده یادم‌میآید که یك‌طرحی یکوقتی درچند سال پیش خود مجلس‌شورای ملی‌آورد راجع بانچه مربوط بپهداشت، فرهنك، راه مانده بود خزانه‌داری نمی پرداخت کارها هم نصفه کاره مانده بود مجلس شورای ملی این طرح را تصویب کرد که تا آخر سال ۳۷ همه اینها خرج بشود(نخست‌وزیر- چك‌بی محل بود) بسیاری از کارهای نیمه کاره مانده موافقت بفرمائید همین تبصره سال گذشته باشد بنده خیال میکنم جناب آقای وزیرراه این‌چون ایجاد زحمت میکند مخصوصاً راهسازی راحذف کرده‌اند اینهم بنظر بنده تبصره‌ایست که قابل اصلاح است امایك تبصره‌ای که بنظر بنده اشکالش بیشتر از همه است تبصره ۲۴ است تبصره ۲۴ را من یکمرتبه می - خوانم عین تبصره را تبصره ۲۴ تبصره‌هائی که ضمن قوانین بودجه ومتمم بودجه‌سالهای قبل بتصویب رسیده وجنبه موقت نداشته و محدود بدوره عمل آنسال نبوده طبق فهرستی که‌وزارت دارائی تهیه‌وبکمیسیون بودجه مجلس شورایملی تقدیم می نماید پس از تأیید کمیسیون‌مزبور قابل اجرا است بنده نفهمیدم یعنی‌چه ؟قانون‌وضعش بامجلس شورای ملی است (نخست وزیر- تصویبش هم باشما است) کمیسیون‌بودجه کمیسیون بسیار محترم ووزین‌مجلس‌شورای ملی است‌ووظائفش هم درحدود آن‌امور بودجه‌ایست که‌بآن‌احاله‌شده است‌اماخود کمیسیون بودجه نمیتواند یك فهرستی‌از تبصره‌های دولت را بگوید صحیح یاغلط است اینرا لغومیکنیم یاهست این‌خارج از وظیفه کمیسیون بودجه است این‌برخلاف اصل است بعقیده‌بنده‌ممکن است‌مابگوئیم دولت این فهرستی که میخواهد تهیه‌بکند طبق یك لایحه قانونی بمجلس بیاورد مجلس هم اینرا مطالعه میکند ضمن یکی ازلوایح لغوش میکند یا تأیید می کند اما اینرا بگوییم جناب آقای نخست وزیر این اختیار را کمیسیون بودجه ندارد باید دنبال اصول برویم باید سعی بکنیم بدریج این‌اصولی که‌حق‌مجلس‌است گرفته نشود داده‌بشود بکمیسیونها هر کمیسیونی می‌خواهد باشد، کمیسیون سازمان‌برنامه کمیسیونهای مشترك، همه‌اش برخلاف‌اصل است یك‌مواقعی یك‌الزاماتی پیدا کردیم این اختیار را دادیم بکمیسیون، امانباید همیشه اینکار رابکنیم دولت این فهرست را تهیه بکند طبق ماده واحده بمجلس تقدیم کند مجلس هم مثل سایر قوانین یاتأیید میکندیارد‌ش میکند اینهم آنچیزی بود که بنظر بنده‌صحیح نبود یك‌تبصره دیگر هست تبصره ۲۶ راجع باستفاده از یکهزار میلیون ریال مربوط بکارمندان دولت، بنده اولا خیلی خوشوقتم‌و تشکرمی کنم ازدولت که‌برخلاف لایحه پارسال یعنی لایحه بودجه پارسال که‌یك‌وعده سر خرمنی داده شده بود توی تبصره‌ها و بحساب متن‌بودجه نیامده بود که ۷۵۰ میلیون ریال از صرفه جوئی که پیدا کردیم

بکارمندان دولت بدهیم اما اینجا دولت آمده هزار میلیون تأمین کرده و ضمیمه بودجه کرده وواقعاً هم میخواهد باین طبقه از کارمندان اداری که حقوقشان ترمیم‌نشده بدهد بسیار فکر خوبی است قبلاهم قرار بود بیشتر بشود حالا بصد میلیون رسیده عرض بنده درطرز اجرای این است کارمندان دولت بی اندازه متوجه حسن‌جریان اجرای‌این تبصره‌هستند قطعاً بخود نمایندگان محترم‌بجناب آقای نخست وزیرهم مراجعه کرده اند و یك نامه‌هائی‌هم نوشته اند ویك اعلامیه‌ای هم برای بنده رسیده بود که بنده دیدم آنها نظرشان‌این است که بااعتمادی که البته‌بدولت دارند فکر میکنند که‌اینکار ممکن است بعقب بیفتد چون دراینجا در طرز تقسیمش اشلش چیزی معلوم نشده و عبارت‌هم طوریست که‌زمان ندارد استفاده از یکصدمیلیون اعتبار افزایش حقوق کارمندان اداری که در سنوات اخیر از ترمیم حقوق برخوردار نشده اند طبق پیشنهاد دولت‌و تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورایملی بعمل خواهد آمد اینرا تصور کرده‌اند مثل‌سال گذشته شایدوعده باشددر حالی که ما اطمینان داریم که اجرا میشود واگر امکان میداشت در کمیسیون بودجه یاخود دولت آنمطالعه‌ایرا که بعداً میخواهند بفرمایند آنمطالعه را قبلا می- کردنداین هزار میلیون‌را می‌فرمودند که اشلش چقدر میشود چقدر افزایش پیدا میکند حقوق اینهارا همینطور که مال شهربانی تا ۲۰۰ تومان شده آن یکی چه شده این‌را روشن میکردید میگذاشتید این بهتر میشد و بعداً هم نگرانی و گرفتاری‌پیش نمی‌آمد چون این نگرانی هست که‌وقتی در متن قانون نباشدممکن است خدای نکرده بعضی‌جاها خاصه‌خرجی بشود طبق مطالباتی که تاکنون شده و دستگاههای دولت‌و کمیسیون بودجه کرد بنده هم که مطالعه کردم این افراد در ضمن سرشماری که‌در تمام کشور شده صورتی ازاین کارمندان اداری گرفته‌شده چون رتبه‌های‌یك‌ودووسه مشمول ۲۵۰ تومان هستند از رتبه ٤ تارتبه ۹ جمعاً ۳۳۰۸۲ نفر این کارمندان اداری که ترمیم حقوقشان شده است سه طبقه‌دیگر هم‌هستند یکی روز مزدها هستند یکی حکمی‌ها هستند ویکی‌هم پیمانی‌ها‌پیمانی ۱۷ هزار نفر حکمی ۱۱ هزارنفر وروز مزد۳۳ هزار نفر عقیده بعضی‌از مطلعین این است که‌نسبت ببعضی از این‌پیمانی ها وحکمی‌ها حقوقهای غیر از میزان‌رتبه اداری دارند که ترمیم‌هائی هست‌نشسته اند یك‌حسابی کرده‌اند و دیده‌اند اگر اشل به ۲۵۰ تومان حداقلش برسدحساب این‌هزار میلیون را درتمام سال پرمیکند البته بنده اطلاع دقیق ندارم این یك‌فرض کلی است بنده شنیدم یك محاسبه‌ای هم کردم بنظر من رسید اگر میشدتاموقعی که لایحه بودجه تمام میشود جناب آقای وزیر دارائی دردستگاه خودشان‌این‌مطالعه رابعمل می‌آوردند واین‌را می‌آوردند در این تبصره تصحیح میکردند که‌بکلی این رفع نگرانی میشد ویك‌کار صحیح ویك قدم‌اساسی که برداشته‌اند تولید یك امید بیشتری بیش ازوعده وبیش از تبعیض که دربین کارمندان دولت‌هست‌باین جهت‌بود که بنده این نکته‌را خواستم‌بعرض‌برسانم اما یك تبصره دیگری که‌آخرین‌تبصره - است که بنده بآن انتقاد دارم‌آنهم تبصره ۳۰ است راجع ببهره کارگشائی ، بهره کارگشائی که دیروزهم‌جناب‌آقای وزیر دارائی اشاره‌ای باینمطلب فرمودند من عقیده ندارم که این‌را عوض کنیم‌وبیائیم بآن طبقه بسیارضعیف وبیچاره‌ایکه برای نسخه‌دوای خود یا فرزندش‌میرود آفتابه لگن‌وفرش‌زیرپای خودش‌را گرو میگذارد برای کارگشائی ، صدتومان ، دویست تومان ، هزارتومان می گیرد اینرا بیائیم بگوئیم حد اقلش دو وحداکثرش هرچه میشودچون تبصره این است، بنده این را صحیح نمیدانم ، بعقیده من جناب آقای وزیردارائی با سوابقی که درامور بانکی دارند ، حق هم دارند ، سابق‌هم گاهی دراین موضوع بهره بحث میشد خوب آقایان با اطلاعی که‌دارند، حساب‌خرج ودخل‌را میکردند ومیگفتندضرر نمی‌شود کرد ، بنده هم قبول دارم ، یك وقتی هست یك‌خرج بزرك‌دارد باصطلاح می گویند گوشت را ازبغل گاوببریداین‌عیبی ندارد اما این رقم بسیار کوچکی که در زندگی افرادمستمند وبی‌بضاعت‌مؤثراست جناب آقای‌وزیردارائی خوب‌نیست‌اینوضع را بهم بزنیم وما بیائیم طبق این تبصره حد اکثربهره را باختیارخودمان‌بگذاریم که هرقدرمیخواهند تعیین کنندواین تبصره ۳۰ را الان‌بنده‌میخوانم مثل‌اینکه‌اینطور نوشته شده(یکی ازنمایندگان -حداقلش دو است) بله ، حداقلش ،این‌است ، حد اکثررا معین نکرده ، دستشان‌بازاست‌هر قدربخواهند ، باین جهت هم بنده انتظار دارم ومعتقدم که این تبصره باید حذف بشود ، با توجه باین نکاتی که بنده در اساس بودجه بعرض رساندم معتقدهستم که ما درکاربودجه نویسی خودمان بسوی پیشرفت میرویم‌وخوشوقت هم هستیم که با همکاری دولت ووزرا بتوانیم‌انتقاداتمان ، پیشنهاداتمان ،حرفهایمان را بزنیم‌باحسن تفاهم اصلاحاتی بکنیم که‌بتدریج‌رویتکامل برویم ، بنا براین دراساس‌بودجه مملکتی من هرایضم تمام شد، حالا یك‌قدری بنده عرض دارم راجع باین افزایشی که در بودجه امسال درچند وزارتخانه شده‌یکی راجع بوزارت‌دادگستری خودمان است با اینکه هیچ محلی برای افزایش‌بودجه‌اش نبود خوشبختانه باکمك دولت و خود کمیسیون بودجه در حدود ۵۰ میلیون ریال اضافه شده است بنده مطالعه‌کردم یادم است که خود دولت‌باکمیسیون‌بودجه برای تقویت قوه قضائیه‌موافقت‌فرموده‌اند، این است، جناب آقای وزیر دادگستری تشریف‌ندارند، اگربودندنظرم‌رامیخواستم عرض کنم که منحصراً در آن‌امری باید مصرف‌شود که در تسریع محاکمات مؤثر باشد (نخست‌وزیر -برای همین هم‌هست) و بهیچوجه خارج از این نباشد ، تسریع محاکمات را هم تا قانونش‌راداریم‌مجلس را نداشتیم ،یك ماده‌ای هست در قانون اصول محاکمات ما که‌هرمحاکمه‌ای که ۳ماه ماند وزارت عدلیه میتواند خارج ازنوبت رسیدگی کند اگر نبود محکمه‌فوق‌العاده، بایك همچو قوانینی میبایستی ماچنان عمل بکنیم که کار بجائی برسد،وزارت دادگستری ما از لحاظ‌قوانین خداشاهداست جامع است ، کافی است ،از نظر اینگونه امور ونظارت در حسن جریانش که‌دخالت درقوه‌قضائیه‌نباشد ،همینطور که‌جناب‌آقای نخست‌وزیر در نظردارند ،دستگاه‌نظارت دروزارت دادگستری باید تقویت بشود، مخصوصاً بازرسی کل کشورکه یکی از دستگاه های مؤثر مملکت است و اگر این دستگاه خوب بچرخد،جلو بسیاری‌از مفاسد و بعضی‌از رشاءوارتشاء و اختلاس ها گرفته خواهدشد، بنده‌یادم‌می آید که در دوره اعلیحضرت فقید، آن دستگاهی که آنروز اسمش‌هیئت های تفتیشیه‌بودوحالا بازرس کل‌کشور است و رئیسش‌شخص وزیر دادگستری است بقدری کمك‌می - کردبرفع زنك‌زدگی‌های دستگاه که حد نداشت وقتی که یکی از این هیئت ها میرفت در اقصی نقاط کشور بیك‌شکایت ، یك‌تعدی یك‌ظلمی رسیدگی‌میکرد اختیار داشت آنجا هر مسئولی ولواستاندار باشد اورا تعقیب کند ،توقیف کند، بعدهم می- آورد دیوانکیفر،مادستگاه‌دیوانکیفری که در دوره دکتر مصدق ازبین‌برده‌بودند و میخواستند همان بساط هرج‌مرج بماند وحتی برای کارمند دولت کسی‌حق‌نداشت طبق قوانین آنوقت چند سال پیش اگر ظلمی شده بود شکایت بکندمی گفتنداول باید سلب مصونیت بشوداز کارمندودولت، ما این را بهم‌زدیم ،دستگاه دیوانکیفررا جایش گذاشته‌ایم ولی آن اثری که باید در دستگاه داشته باشدنداردبایستی بآقای وزیر دادگستری جدید که شخصی است مطلع و قابل اعتماد وجوان ماامید داشته باشیم که‌عدالیه ما از این زنك‌زدگی‌نجات پیدا بکندو بتوانیم بیشتر امنیت قضائی مردم راتأمین کنیم‌عرض‌دیگر بنده راجع بفرهنك است که امسال‌باتمام کسری که داشتیم و باتمام اقتصاد و صرفه جوئی که درکارها شده،بنده اینجا که‌حساب‌میکردم دیدم ماشاءالله‌خیلی گیرش آمده‌ازهرحیث، در حدود هفتصد میلیون، هشتصد میلیون ریال اضافه شده برای وزارت فرهنك . ارقام‌ریزش را که بنده نگاه کردم‌باه‌قایسه بودجه پارسال اینطور است‌ماانتظارداریم اززوارت فرهنك بااین افزایش‌که در بودجه‌اش شده‌لااقل این‌مدارس ٤ کلاسه که درقصبات و درشهرستانهاهست دارای آموزگار باشند بعضی هایشان آموزگار ندارند،جناب آقای‌دکتر مهران البته‌اطلاع دارید اگر آماری بخواهید مخصوصاً از این دبستانها ،بعد هم که‌آدم‌مواجه میشود بااظهاراشتیاق‌وعلاقه کامل‌مردم که‌خودشان جائی میسازندبرای مدرسه ولی آموزگار کم دارند،این را یك‌تحقیقی بفرمائید و توجهشان بدهیدباین‌موضوع، بنده‌اینمطلب را خیلی اهمیت می‌دهم‌و دیگراینکه‌نتیجه کارتان را درباره مدارس‌حرفه‌ای که در روش تعلیم‌و تربیت‌ماتغییری‌بوجود خواهد آوردو خودتان هم چند سال‌است‌درعملش هستید و مقدمات را تهیه کرده‌اید بمانشان بدهید که این تحول بعمل آمده‌وماباتوانیم روش تربیت جدید و توجه مردم را بامور حرفه‌ای بیشتر بکنیم، این‌هم نکته‌ای بود که‌خدمتتان‌عرض کردم، اما راجع‌بجناب آقای دکتر راجی‌وزیر محترم بهداری ، خوشبختانه‌وزارت بهداری‌را هم‌عرض کنم بامقایسه پارسال بازهم در این بودجه یك مبالغی اضافه‌شده است .(مشایخی -هست ولی کم است) بنده که دیدم ۲۰ میلیون تومان اضافه شده ،اگرپیدا کنم‌بعرض‌می- رسانم، خیال میکنم اشتباه نکرده باشم ۲۰۰ میلیون‌ریال ۲۰۰میلیون تومان ، نفرمائیدنیست، بهداشت‌مملکت بااین‌صرفه- جوئی که هست ۲۰۰میلیون‌ریال‌اضافه‌شده است، قانونی هم گذرانیدیم که آقایان دستشان باز باشد برای استخدام ماما وچه وچه برای شهرستانها ،بنده‌ازایشان تقاضا دارم‌فکری در تکمیل کادربهداری‌قصبات و دهات ،آن‌نقاطی‌بکنند که‌مردم‌دسترسی ندارند(مهندس اردبیلی -بجای‌طبیب‌پرستار گذاشته‌اند)پرستارهم‌بگذارند جناب آقای مهندس‌اردبیلی باز هم خوب است،هرقدر مابتوانیم کادربهداشتی خودمانرا تکمیل بکنیم بنظر بنده این کار کارخوبی‌است ، این است که‌بنده خواستم این تذکر را بجنابعالی بدهم. الان‌برای مازندران‌حالا که سازمان برنامه بی لطفی کرده آسایشگاه نساخته فرموده بودید در کیاکلا ..

رئیس- آقای عمیدی نوری اگر مطلب زیادی دارید‌بماند برای‌بعد ازظهر

عمیدی‌نوری-بلی‌اگراجازه‌بفرمائید

رئیس-بنابراین فعلا تنفس داده میشود جلسه بعد ازظهر ساعت ٤ خواهد بود،دستوردنباله بودجه.

(مجلس نیمساعت بعد از ظهر بعنوان تنفس تعطیل و چهار ساعت‌وبیست دقیقه بعداز ظهر مجدد آتشکیل گردید)

رئیس- چون جلسه صبح بعنوان تنفس ختم شده بود این جلسه دنباله جلسه صبح است . آقای عمیدی نوری بفرمائید

عمیدی نوری- یکی از نمایندگان محترم امروز صبح بنده تذکری دادند راجع بیازرسی کل کشور که بازرسی های آنها بر طبق فصل است مثلا موقعی که فصل خوزستان است میروند بخوزستان و موقعی که فصل هواخوری آذربایجان است میروند آنجا و بیشتر باین شکل بازرسی میروند و نتیجه و محصولی از فعالیت آنها بار نمی آید همینطور راجع باتومبیل ها تذکر فرموده بودند که درغیر مواقع اداری از اتومبیل ها استفاده میکنند که هم باعث خرابی اتومبیل ها می شود و هم باعث این میشود مخارج زیادی بابت بنزین و خراب شدن اتومبیل ها بدولت تحمیل می شود از نظر توجه دولت خواستم بعرض برسانم که این نظر هست و صحیح هم هست اما اعتراضی بنده درخود بودجه از نظر بودجه وزارتخانه ها بطور کلی عرضم تمام شد بعد وارد میشویم در دورقم اساسی که بنده در این بودجه می بینم یکی ارقامی هست بنام درآمد های اختصاصی و هزینه های اختصاصی این موضوع درآمد های اختصاصی وهزینه های اختصاصی بنظر بنده یکی از درآمد های مملکتی است که بایستی خرج و دخلش کنترل بشود وطبق قواعد عمومی یا قوانین خاصی که مربوط باینهاست تدقیق بشود درش و دقت بشود مثلا در یکی از این ارقام نوشته شده است که انحصار دخانیات سود دو و نیم درصد ۶۵ میلیون این مسئله یکی از آن حرف هاست که این ۶۵ میلیون درآمد اختصاصی سود دو و نیم درصد این یك مطلبی است که دخل و خرجش هیچ معلوم نیست شاید همان رقمی باشد که یك وقتی صحبت بود که از این محل اضافه حقوق ببعضی از افرادی که حتی خارج از دخانیات هستند داده میشود بنده چند سال پیش یادم می آید که از مدیر کل های وزارت دارائی از این محل انتفاع می بردند این را که بنده عرض می کنم برای این است که هرقدر بودجه هائی در مملکت باشد بعنوان درآمد اختصاصی این ضرر ها درش هست برای اینکه این ها یك چاله هائی است که دور از نظر و کنترل و نظارت مجلس شورای ملی قرار می گیرد و بالنتیجه برای خودشان هرطور بخواهند صورت می دهند و اینها رقمش کم نیست ارقامی است که وقتی مجموع این ها را جمع بکنیم ممکن است بمیلیارد سر بزند که بنظر من یکی از ارقام مهم درآمد عمومی خواهد شد یا درعوائد گمرکات دورقم هست یکی ۶ میلیارد و کسری که حقوق و عوارض گمرکی است و این البته بحساب مملکت می آید و تکلیفش هم معلوم است ولی یك رقم دیگر هست بعنوان باربری و انبارداری ۳۸۰ میلیون درآمد اختصاصی است و خرجش هم اختصاصی میشود وقتی که اختصاصی شد خارج از کنترل و قوانین محاسباتی و ترتیبات میشود این هم ممکن است اگر خوب درش دقت بشود و بحساب بیاید و جمع و خرجش نظارت بشود ما بتوانیم یك عایدی خوبی برای مملکت داشته باشیم یا رقم اوقاف، اوقاف مملکت ما یکی از سرمایه های بزرگی است که درآمدهای زیادی اگر خوب اداره بشود دارد و این از بودجه وزارت فرهنگ خارج است بعنوان درآمد اختصاصی توی بودجه ۶ میلیون تومان یا ۶۰ میلیون ریال بنده یادداشت کرده ام بعنوان درآمد اختصاصی برای کل درآمد های اوقاف مملکت گذاشته شده است و درمقابلش هم این ۶ میلیون تومان که یك رقم کلی است البته یك مخارجی هم صورت داده خواهد شد که پرداخت خواهد شد (وزیر فرهنگ- قانون دارد) اگر قانون هم داشته باشد بسیار خوب است باید عمل بشود البته بعضی از اینها قوانینی دارد مانند تشویق صادرات ۲۲ میلیون در هرحال بنظر بنده این اقلام درآمدهای اختصاصی که بهزینه های اختصاصی میرود که مجموعش مثلا یکی اسفالت است که ۴۰۰ میلیون ریال است و البته ۴۰۰ میلیون هم باید خرج بشود این ها از آن چیز هائی است که بعقیده بنده باید تحت نظارت و کنترل در بیاید صورت ریزش داده بشود لااقل حالا که قرارشد بودجه های تفصیلی درخود کمیسیون بودجه مطرح بشود بنده متذکر میشوم و تقاضا میکنم توجهی بشود بودجه های تفصیلی این درآمد های اختصاصی و خرج های اختصاصی بیاید و رسیدگی بشود تا اگر منطقی باشد برای خرجش فهو المطلوب والا جلوگیری بشود از یك خرج های زائد . از درآمد های اختصاصی که بگذریم وارد فصل سوم قانون بودجه مربوط بدرآمد ها و هزینه های بنگاه ها میشویم که موضوع بنگاه ها خوشبختانه دفعه اولی است که وارد بودجه کل مملکتی شده و خیلی هم لازم است که باین موضوع توجه بیشتری بشود و این بنگاه ها که بعضی ها البته دارای قانون هستند و بعضی ها هنوز قانون ندارند تمامش درخور توجه دقیق مجلس شورای ملی از نظر اعمال نظارت در دخل و خرج است و بنده تمنی می کنم که بودجه های تفصیلی این بنگاه ها هم بیاید بکمیسیون بودجه که رویش رسیدگی بشود از این بنگاه ها یکی اداره کل غله و نان است بنده خاطرم می آید در بودجه سال گذشته یك رقم ۴۰۰ میلیون ضرری بابت غله و نان بود که در همین خصوص از طرف خود آقایان نمایندگان محترم پیشنهاد شد که این حذف بشود تا ما ضرر غله و نان را ندهیم بعد هم این حذف شد و آمدند و گفتند ماغله را آزاد کردیم و بیك قیمتی هم میخریم و بقیمتی که میخریم بیك قیمت بیشتری می فروشم و ضرر نمی دهیم حالا بنده در رقم ۱۴ صفحه ۲۴ می بینم درآمد پیش بینی شده یك میلیارد و دویست و سی و هشت میلیون ریال است ولی خرج پیش بینی شده یك میلیارد و ششصد و سی و هشت میلیون است یعنی آن ۴۰۰ میلیون ضرر که در بودجه سال گذشته در غله و نان بود و اینطور استدلال میشد که این ضرر داده می شود برای اینکه مردم تهران نان ارزانتر بخورند و مجلس شورای ملی لازم دید که یك همچو تبعیضی قائل نشود و بعد هم انتظار این میرفت که این ضرر از بین برود و بنده عین آنرا باین شکل می بینم حالا این چیست ظاهرش این است که چهارصد میلیون ضرر داریم در اداره کردن امر غله و نان حالا این را بهمان شکل که اول می نوشتیم بهتر بود تا بیك شکل دیگری اینها مطلبی است که باید درش بحث شود ولی اساساً من میخواهم ببینم که این ضرر چیست این چهارصد میلیون چیست اگر ضرر داشت که برای سال آینده ما میخواهیم بحساب بیاوریم ما که گفتیم دیگر ضرر نان را نمی دهیم غله را هم آزاد میخواهیم بکنیم وغله را تنی ۴۰۰ تا ۵۰۰ تومان میخریم و ۶۰۰ تومان می فروشیم نانوا های طهران هم باین نرخ از اداره کل غله و نان میخرند حتی بنده بعضی از این نانوا ها را دیدم که شکایت داشتند و می گفتند که آردی را که از سیلو می گیرند چون مقداری از اینها از گندم امریکا است و ماندراست و مقداری از گندم های دیگر است آنطوری که باید نظرشان را در عمل آوردن نان تهران فراهم نمی کند این است که مقداری گندم وارد آزاد میخرند و مخلوط می کنند پس با این ترتیب این چهارصد میلیون ضرر چیست بنده تصور می کنم طرز اداره این دستگاه ها چون بودجه اش از نظر نمی گذرد بعقیده بنده در خور دقت زیادی است و می شود درش اصلاحات زیادی کرد و خرج را کاست و درآمد ها را بالا برد و میتوانیم بیشتر از این رقمی که در اینجا هست استفاده کنیم برای اینکه در اینجا کل درآمد های پیش بینی شده ده میلیارد و ششصد و نود و یکمیلیون است ولی خرج ده میلیارد و ۵۶۱ میلیون است تفاوت ۵۶۱ با ۶۹۱ مثل اینکه ۷۰ میلیون بیشتر نیست آنوقت در مقابل بنگاه هائی در اینجا هست و اقلامی در اینجا هست که منفعت آن بنگاه را نشان میدهد اداره کل قند و شکر است که عوائد خوبی دارد و از ده میلیارد و هشتصد و شصت و هفت میلیون درآمده میلیارد و دویست و شصت میلیون خرجش است صد میلیون قند و شکر استفاده کرده است اگر این دستگاه ها را خوب اداره بکنیم درآمد اینها خیلی بیش از این تفاوت میکند اینجا بین دورقم مقایسه می شود این تفاوت را بدست میآوریم این دلیل بر این است که دقت در کسر خرج های ضروری نمی شود و کومك بدخلش نمی شود یکی از اینها من باب مثال شیلات است که بنده اتفاقاً در این موضوع سؤالی کردم و رسیدگی شده و الان پرونده های شیلات در کمیسیون هست نمایندگان محترم میتوانند هر وقت که بخواهند مطالعه بکنند در تراز نامه های این ها قید است در آخرین ترازنامه شان که مال امسال است ۱۹۰ میلیون ریال شیلات درآمد داشته است یعنی درآمدی که بحساب آمده است چون بنده معتقد هستم که درآمد واقعی این نیست ۱۷۵ میلیون ریال خرج در حالی که شیلات کارش گرفتن ماهی از توی آب است یعنی نعمتی که خدا بما داده است خیال نمی کنم این کار آنچنان خرجی داشته باشد که از ۱۹۰ میلیون درآمد آن ۱۷۵ میلیون خرج بشود (محمودی- خرج تهران است نه خرج محلی) مربوط بشیلات شمال است این در تراز نامه قید است و بالنتیجه ۳۲ میلیون ریال از این ۱۹۰ میلیون بخزانه دولت رفته است در حالی که بودجه اداری شیلات را وقتی بررسی می کنیم در شش سال پیش ۹ نفر بودند افرادی که در تهران اداره شیلات را اداره می کردند (صفاری- ۶ نفر) ۶ نفر جناب آقای صفاری خوب اطلاع دارند در حال حاضر ۵۰ نفر هستند و ۳ نفر مشاور حقوقی دارد در حالی که در شرکت شیلات یك دعوا تا بحال اقامه نشده بودجه اش هم در ۶ سال پیش بودجه اداری طهران در ترازنامه هایش ۳ یا ۴ میلیون ریال بیشتر نبود بودجه امسال ۲۹ میلیون ریال بوده است خوب ملاحظه کنید تفاوت بین ۳ تا ۴ میلیون با ۲۹ ملیون خیال می کنم که خیلی زیاد باشد آنوقت کار اداری هم ندارد چند قرارداد برای فروش خاویار بخارج دارد و دو یا سه نماینده که ماهی هارا بتهران می فرستند که ازجمله ۱۵ هزار ماهی اینجا فاسد شده بود که اگر شهرداری تهران بداد نرسیده بود خیلی ازمردم خدای نکرده مریض و ناراحت میشدند این مطالب را که بنده عرض می کنم چون بعنوان تصادف- ژالی که شده بود این اطلاعات را بنده دارم و همینطور خیلی چیزهای دیگر را اگر این بنگاه ها درش مطالعه بشود و دقت بشود حساب دخل و خرجش رسیدگی بشود بنده خیال می کنم که لااقل چند برابر این تفاوت و این تفاضلش عایدی خالص بوجود بیاورد و بدست خواهد آمد این استکه مخصوصاً در اینموقع خواستم متذکر بشوم که کار این بنگاهها حالا که دولت همت کرده است و بودجه جمع و خرج آنهارا جزء بودجه کل آورده است و البته بودجه های تفصیلی هم در کمیسیون بودجه مطالعه

خواهد شد این موضوع بیشتر رسیدگی می شود بلکه بتوانیم در این موضوع یك فکر حسابی بکنیم همینطور یکی از نمایندگان محترم تذکر دادند و عقیده خود بنده هم بود راجع بشرکت ملی نفط که این هم یکی از مؤسسات بزرگ ما در حال حاضر است و البته اگر بودجه آن دقیقاً رسیدگی بشود بنده خیال میکنم خیلی صرفه جوئی ها بشود کرد و با این صرفه جوئی ها ما می توانیم دخلی را بوجود بیاوریم از این ارقام که بگذریم که مربوط ببنگاه هاست میرسیم بموضوع آخرین قسمت بودجه که موضوع سازمان برنامه است که البته در فصل ۲۴ تمام قسمتهای مربوط بسازمان برنامه به صورت کلی هم قسمتهای مربوط بشرکتها و هم هزینه های اداری و مخارجی که باید بشود در اینجا قید شده است البته شرکتهائی که اینجا ملاحظه می فرمائید بیشترش ضرر نشان میدهد حتی شرکتهائی که تصور می شود که در آن بایستی به نحو بیشتر و بهتری نتیجه صحیح گرفت همینطور است مسئله شرکت سهامی نساجی ایران ، نساجی ایران که یکی از قسمتهای مهم برنامه ما موضوع نساجی استکه گفته شده است هدف سازمان برنامه این استکه تا آخر دوره برنامه ۷ ساله کشور را از واردات نساجی بی نیاز کند این هدف سازمان برنامه است خوب وقتی قرار استکه کشور از واردات نساجی و قماش بی نیاز بشود که لااقل مفید بحال مملکت باشد نباید ضرر داشته باشد بنده اینجا نگاه می کنم در این صورت می بینم که در این شرکت نساجی ۷۴۷ میلیون درآمدش است و ۸۰۹ میلیون خرجش است ملاحظه بفرمائید باین میزانی که ماقماش خودمان را داریم شرکتهای نساجی داریم بنده اینجا نگاه که کردم در حدود ۳۵ میلیون از این شرکت نساجی خودمان ضرر می کنیم خوب اگر امر دائر بشود که بهمین ترتیب تا آخر دوره ۷ ساله ضرر بدهیم و بعد بهدفمان نرسیم که کشور را از واردات قماش بی نیاز بکنیم چه نتیجه دارد یا فرض بفرمائید موضوع چای سازمان برنامه شرکت سهامی چای سازمان برنامه ۷۲ میلیون ضرر نشان می دهد برای اینکه چای در انحصار دولت است (نخست وزیر- در انحصار نیست) بلی انحصار بکیفیتی که فرمودید نیست قبول دارم ولی درمقابل از وارداتش بعنوان سود بازرگانی آنچه که گرفته می شود برای جبران ضرر چای داخلی است که عمل می شود وهمینطور اقلام دیگری هست مثلا شرکت ابریشم و نوغان ۵۷ میلیون ضرر می دهد تنها شرکت سهامی کارخانجات قند است که ۳۰۰ میلیون منفعت دارد بعقیده بنده در موضوع شرکتهای مربوط بسازمان برنامه باید دقت بیشتری بشود مطالعه بیشتری بشود و این کار یك کار اجرائی است یك کاری است که خارج از سازمان برنامه است سازمان برنامه بایستی مطالعه بکند در کار های اساسی از قبیل سد سازی و کار های بزرگ نقشه هایش را با مطالعه تکمیل بکند و بعد بگذارد در دست اجراء نبایستی سازمان برنامه گرفتار اینگونه شرکتها باشد و بعد هم در این شرکتها باینصورت که اداره می شود این ضرر هائی است که ملاحظه می فرمائید بنده میل ندارم بیش از این وقت نمایندگان محترم را بحرفهای خودم گرفته باشم و این تذکراتی که عرض کردم صرفاً از نظر مطالعه ای بود که در این لایحه کردم و بنظر خودم لازم بود که تذکر داده بشود و امیدوارم که مورد توجه واقع بشود (احسنت)

رئیس- آقای پرفسور اعلم

پرفسور جمشید اعلم- مقایسه یك مملکت با یك مملکت دیگر بعقیده بنده بطور اعم اصولا صحیح نیست چون اوضاع و احوال، قوانین، مذهب، در هر دو مملکت ممکن است شبیه نباشد وحتی گاهی در بعضی از ممالك ایالات کارشان باهم شبیه نیستند مثلا همین امریکائی که مثال میزنیم و آقایان تشریف برده اند و دیده اند میدانند که بعضی از ایالات هستند که قوانین آن بکلی مخالف قوانین ایالات دیگر است اصلا ورود به آن ایالات هم طور دیگری است این را عرض می کنم که در بین عرایضم من چندین مرتبه این مطالب تکرار خواهد شد که چرا مقایسه نباید بشود تنقید کردن ، عیب جوئی کردن ، خرده گیری کردن ، بهانه جوئی کردن، کار بسیار بسیار آسانی است بقول فرانسوی ها (critique est TresFacile) (احمد مهران- ترجمه بفرمائید) ترجمه اش را اول گفتم (خندهٔ نمایندگان) از هر کاری ولو بهترین عمل می شود ایراد گرفت ما زندگیمان بسته بنور خورشید است بنده که هزار ایراد می گیرم که ممکن است نور خورشید مضر باشد ولی تنقید بمعنای نقادی و خوب و بد کردن مستحسن است خوب است اگر عیب رامی گوئیم هنر را هم بگوئیم و خرده گیری اگر کردیم راه چاره جوئی را هم بگوئیم اگر گفتید اوضاع بد است باید بگوئید چه باید کرد که خوب بشود ما نمایندگان فراکسیون حزب مردم شاگردان مکتب حقیقت و حقگوئی هستیم (احسنت) ما عیبجوئی می کنیم ما اگر ایرادی کردیم راهرا هم نشان می دهیم ما مرامان ثبات، دوام و ادامه کارها بطور خوب و بطور مثبت است ما برای جارو جنجال وهو و دولت آوردن و دولت بردن نیامده ایم این کار ما نیست اصولا ثبات از اصول مرام ماست بکرات هم نشان داده ایم که در مواقعی که همین دولت یا دولت قبلی لوایحی هم آورده است که مطابق مرام ما بوده است نه فقط از آن لوایح دفاع کردیم (صحیح است) بلکه موجبات تصویب آن لوایح را فراهم آوردیم ما از ترپون استفاده برای گفتن حق و حقیقت می کنیم ما میدانیم که با انتقید کاری از پیش نمیرود به کس ممکن است کار خراب تر بشود اگر ما در پشت این تریبون بیائیم بگوئیم که در این مملکت از گرسنگی می میرند نه فقط حرف صحیحی نزده ایم بلکه این حرف ما تأثیر زیادی خواهد داشت و انعکاس بسیار نامطلوبی دارد در یك مملکتی که بنا برای کار کردن پیدا نمی شود در یك مملکتی که کار دستی کم است و آدم برای انجام کارها نیست در این مملکت کسی از بیکاری و از گرسنگی نمی میرد مگر اینکه کسی خیال انتخار داشته باشد یا دیوانه باشد (یکی از نمایندگان - بیکاره باشد) من چند روز پیش توی راه قزوین می رفتم (ارباب- راه قزوین راه بدی است) الحمدلله اسفالت شده و راه بسیار خوبی شده از اسفالت آن مقدار کمی مانده بود دیدم عمله بسیار کم است علتش را جویا شدم گفتند که کارگر نیست این یك عملی است مثبت وقتی که کارگر نیست کسی از گرسنگی نمی میرد برای اینکه اگر نباشد که از گرسنگی بخواهد بمیرد میرود و کار میکند ما مرامان تشویق خدمتگذار است و خرده گیری و تنبیه کسانی که خدمت نمیکنند شنیدم گفتند گدا ها را مگر نمی بینید مع التأسف در این مملکت گداها را تشویق می کنند و سرمایه ای دارد و ما گدائی را تشویق می کنیم اگر کسی این قدر بی حیا باشد که گدائی نماید تکلیف ما نیست و خرده ای برما نمی شود گرفت خلاصه ما به این مکتبی که جدیداً در ایران پیدا شده به این مکتب حقیقت گوئی ایمان داریم از روی ایمان و از روی صفای دل مؤمن هستیم و این مکتب مکتب ما نیست این مکتب را شخص اول مملکت شاهنشاه ما بما آموخته و ما مؤمن به این مکتب شاهنشاه ما هستیم و چون مؤمن بحقیقت و مؤمن به درایت و مؤمن بدرست بودن به افکار شاهنشاه ما هستیم به این دلیل خواسته های شاه ما امر مطاع ماست و ما آن امر را از جان و دل اطاعت می کنیم این را باید همه بدانند دنیا بداند که یك مکتب جدید آمده است و آن مکتب عوامفریبی ، دوروئی، خرده گیری از بین رفته و این مکتب در ایران یکی است که دارد پیش میرود و ما هم پیرو آن هستیم و این مکتب را انشاءالله با تمام مردم ایران بحقیقت و کمال مطلوب خواهیم رسانید (انشاءالله) در راه خدمت به ایران در راه خدمت به شاهنشاه نه اقلیتی هست نه اکثریتی نه حزب مرامی هست و نه ملت و ملیون، من مطمئن در این راه همه یك تن هستیم و همه ایستاده ایم برای خدمت کردن (صحیح است) این بود دلائل و این بود مرام ما و چون این مرام ماست در این موقع مانشستیم غور کردیم بودجه را نگاه کردیم و تصمیم گرفتیم که به این بودجه رأی موافق بدهیم (احسنت) و اما خود بودجه ، از لحاظ بودجه قبل از اینکه وارد این مطلب بشوم من ناچارم از اعضای کمیسیون محترم بودجه تشکر بکنم از زحماتی که در این راه کشیده اند از آقای وزیر دارائی و از این جوانانی که امروز در رأس امور مهمه وزارت دارائی هستند مثل پیرنیا مثل یوسفی مثل انصاری که با کمال دقت این بودجه را درست کردند و تقدیم مجلس کرده اند تشکر بکنم فعالیتی که در این مملکت ما الان هست من گفتم و آقایان تصدیق میکنند که در هیچ دوره ای نبوده است در تمام شئون این مملکت فعالیت ایجاد شده و هست منتهی همانطور که عرض کردم گاهی اینجا میفرمایند در فلان جا فلان کار شده و در فلانجا کار نشده است این درست نیست در این مملکت کار بسیار شده است منتهی وسعت مملکت، پهناوری خاك ما زیادی توقع بقدری زیاد است و توقع زیاد ما در دریائی است حوصله ما، بی انصافی ما، ناحقیقت بینی ما و غرض ورزی ما فنجانی است که باهم جور در نمی آید (سعیدی- البته خودتان را میگوئید) خودم را میگویم جای دیگر اینطور نیست ما کارها را آن که خوب است نمی بینیم و اشخاص را می بینیم ولی کارهائی که شده نمی گوئیم.

رئیس- آقای پرفسور وکیل که غرض ورزی ندارد .

پرفسور اعلم - بنده نمایندگان را نگفتم نمایندگان که حق دارند بگویند اشخاص را گفتم منتهی آن کاری که میشود نمی گوئیم اگر وزیر دارائی بیاید بگوید که فلان کار و فلان کار را کردیم اگر وزیر پست و تلگراف بگوید که من این رادیوی میشمارا که قدرتش کم بود و ضعیف بود قدرتش را اضافه کردم امروز هم یکدستگاه صد کیلوائی اضافه کردم که در تمام دنیا صدای وطن ما شنیده می شود اگر بگوید میگویند خود نمائی کرده و اگر نگوید میگویند کار نکرده است ولی در تمام دنیا اینطور نیست به این دلیل عرض می کنم که قابل مقایسه نیست اما چرا ما از لحاظ بودجه تدقیق کردیم و دقت کردیم و دیدیم که باید رأی بدهیم این بودجه که بنده خواندم و هر که خوانده است متوجه شده است که این بودجه یك حقیقی درش آشکار است و آن حقیقت و درست گوئی و راستگوئی دولت است بنده بودجه های دیگر را هم دیدم دولت آمده است می گوید آقا من بودجه را تنظیم کرده ام و این نهایت کاری بوده که می توانستم بکنم کسر هم دارم خود این عمل و خود این حقیقت گوئی و خود این درستی و درستگوئی برای ما که پیروان این مکتب هستیم یك ارزشی دارد پس این یك نکته، نکته دوم از نظر بودجه کاری که وزارت دارائی کرده است برای اولین مرتبه وزارت دارائی تمام مخارج و تمام عوائد تمام بنگاههائیکه خرج میکنند و عایدی دارند در بودجه اش گنجانیده است و این سابقه نداشته است این هم یك نکته کومك هم درش کرده است باوجود این مضیقه و این گرفتاری

حداقل درآمدرا که باید از آن مالیات بگیرداز ۲۴۰۰ تومان به ۴۸۰۰ تومان رسانیده‌است پس درحقیقت یك کمکی کرده وخدمت کرده باوجود این کمك هم بمردم کرده‌درما گزیهم مالیاتها قانون وزارت دارائی نظربسیار صائبی دارد بودجه را گروه گروه کرده که بنده‌هم که‌شیفروعدد رانمی‌فهمم‌سردرمی آورم‌ازاین بودجه‌واگر کسی‌دیگرهم باشد کسانیکه‌متخصص‌دراین کارهستندمتوجه‌می‌شوند که‌خرج کدامست وعایدی چیست‌و مالیات چیست از این نکته که بگذریم بنده‌یك‌ایرادخیلی‌واردی بعقیده خودم باین بودجه دارم و این را تذکر می‌دهم بدولت‌و آقای نخست وزیر ومخصوصاً آقای‌وزیر جنك. بعقیده من و مطمئنم که این‌نظر تمام‌آقایان است ماجز صلح‌وصفا ودوستی باتمام‌ملل‌دنیا نظر دیگری نداریم (صحیح‌است) بهیچوجه‌هم‌سرجنك باکسی‌نداریم اگرهمه‌ملل دنیا مثل‌ما فکر می کردند مسلماً جنگی‌در میان نبود اما برای حفظ‌حدودوثغور کشورخودمان‌برای حفظ سواحل‌خودمان محتاج یك قشون مجهزو مدرن و محتاج یك بحریه کاملی هستیم (صحیح‌است)اگر بحریه کامل‌داشتیم این‌قاچاق بازی‌ها اتفاق نمی‌افتاد ولی در این بودجه مع‌التأسف اگرما مقایسه‌بکنیم مابودجه وزارت جنك خودمان را بابودجه وزارت جنك همسایه‌مان می‌بینیم که دراین بودجه تناسب بودجه وزارت جنك نسبت‌به بودجه کل کم است‌بایستی باین‌نکته بیشتر توجه می‌شدو این‌نکته‌رابیشتردقت‌میکردند ۱۰درصد کل بودجه‌ما بودجه‌وزارت‌جنك است‌در صورتیکه بودجه های‌سایر ممالك راکه می‌بینید خیلی‌بیشتر است‌ومن مصراً میخواهم که دراینقسمت در هر موقعی که مقتضی بوددر هر موقعی که فرصت شد اقدامی‌بفرمائید ورفع‌این‌نقیصه‌بشودیکی‌از وزارتخانه‌هائی که‌بودجه‌اش اضافه‌شده‌است واصافاً هم بسیار بجا بوده است بودجه وزارت فرهنك است اضافه بودجه‌ای که وزارت فرهنك دارد نشان‌می‌دهد که‌دولت دولت‌مترقی است میخواهد که فرهنك‌را بزرگتر کند وبودجه بهش می‌دهند من‌از آقای‌وزیر فرهنك بسیارمتشکرم درمدت تصدیشان دروزارت فرهنك درنتیجه همین ثبات که پیش‌آمده است خدمات بسیار شایسته‌ای بفرهنك کشور کرده‌اندومجلس هم‌نهایت کومك‌را بفرهنك کرده است تمام‌لوایحی که وزارت فرهنك آورده گذرانده‌است‌وعنقریب‌هم‌لایحه آموزگاران پیمانی خواهدآمد وخواهید دید تاچه حدباین لایحه کومك بفرهنك کشور کرده‌و من‌امیدوارم آقای وزیرفرهنك مابیش از پیش درفرهنك مملکت ما کوشش کنند فرهنك مملکت است که مترقی بودن‌آن مملکت رانمودار می کند و امیدوارم که اینقسمت روزبروز پیش‌برود ولی‌در اینجا چون‌صحبت ازفرهنك شدناگزیرم‌یك‌نکته رابعرض آقایان وهیئت محترم‌دولت برسانم قریب‌چند سالی‌است که درحدودچهارهزار شاگرد مادر اروپا داریم جناب آقای سراج حجازی دقت‌بفرمائید ما در حدود چهارهزار شاگرد دراروپا داریم‌این‌چهار هزار شاگرد بایول وزارت فرهنك‌با پول این مردم که اینهمه بیچاره‌اند بازحمت و دسترنج این مردم مشغول تحصیل هستند امیدوارم که همه‌شان بانهایت‌خوبی‌تحصیل بکنند وباین مملکت برگردند خدمت بکنند ولی‌من میخواهم باین دانشجویان بگویم که این‌شاگردان ابداً در این فکر نباید باشندوقتی مابرگردیم باین مملکت بماچه حقوق می‌دهند و چه برای ما تهیه کرده‌اند ماکاری که برای آنها کردیم نگاهداری آنهاست اینهاباید بیایند‌دراین جازحمت بکشندوکاربکنند تابمقامات بلند برسند ماجاودان نیستیم این‌آقای نخست‌وزیر همیشه نخست وزیر نیست این آقای وزیرفرهنك همیشه‌وزیر فرهنك نیست آنها جای‌اینها رامی گیرند خدمت‌بمملکت‌شرط ندارد خیانت شرط‌دارد مگرما وقتی رفتیم بفرنك همین آقای‌دکترافبال آقای‌دکتر مهران ،آقای‌دکتر بینا، آقای‌دکترافشار سایرآقایان روزی که تحصیلمان تمام شد بدون اینکه‌بپرسیم که‌بماچه میدهندسرمان راانداختیم زیرآمدیم بمملکتمان‌خیلی هم خوشوقت بودیم نظام‌وظیفه راهم بانهایت افتخار انجام دادیم‌آقای دکتر اقبال در مشهد انجام وظیفه کردند بنده‌هم در مریضخانه پهلوی انجام‌وظیفه کردم باماهی هفت‌قران‌و ده‌شاهی خدمت کردم و وقتی وارد خدمت‌دولت‌شدم بمن‌پنجاه‌و دوتومان وسه‌قران وده‌شاهی حقوق رتبه سه اداری رادادند وخدارا گواه می گیرم که نگفتم کم‌است زیاداست هیچ‌چیزی‌نگفتم‌باکمال میل‌زندگی کردم‌وخدمت‌باین‌مملکت کردیم حالادر نتیجه خدمت و زحمت یك مقامی احرازشده آقای‌نخست‌وزیر نخست وزیر شده‌اند یابنده‌وکیل شده‌ام این‌شرط نشد که‌هر کسی گفت - comment allez vous-howdoYoudo یك‌اتومبیل شخصی‌کادیلاك ویك‌خانه بهش بدهند این‌درست نیست این آقایان باید بدانند که باید تشریف بیاورندباین‌مملکت وزحمتی که مابرای آنها کشیدیم برای فرستادن پول‌جبران کنند وزحمت بکشند دراین‌مملکت‌مگرفرقی هست‌بین‌این کسی که‌دراروپا دیپلمه می‌شود یا کسیکه‌دراین مملکت دیپلمه می‌شود چرا این باید برود بیندرعباس و او نرود ؟ اینهاباهم‌فرق ندارند ما هم فرقی نمی گذاریم و من ازشما توقع دارم آقای وزیرفرهنك اگر سرپرستی‌های شمادرست‌نیست‌درستش کنید اگر راهی دارید درست کنید فراکسیون مردم هم انشاءالله برای شما پیشنهادهائی خواهدداد دراینراه امیدوارم موفق شوید واین‌جوانها باین‌مملکت‌در - گردند وخدمت کنند دراینجا ناگزیرم‌از یکی‌ازخدمتگذاران ایران وازخدمتگزاران فرهنك خودمان که‌خدا رحمتش کند همه ماها ممنونش‌هستیم از مرحوم مرآت یاد کنم مرآت‌سرپرست ما بود و خدمات عجیبی باینمملکت کرد آقای مرآت‌ناظر بود که‌ماحتی یکدام سینما میرویم درتمام ممالك‌اروپاتمام‌شاگردهائی که‌بودندبانهایت دقت مواظب آنها بود خدارحمتش کند مایك‌هیچو سر پرستها میخواهیم وازشما توقع داریم شما که‌خدمت بفرهنك میکنید وآنهارا برای مملکت تربیت میکنید در این‌قسمت دقیقاً دقت کنید راجع بوزارت راه بایدعرض کنم که اینجا بنده یك صورتی‌دارم ازوزارت راه که‌اگر بخواهید برای‌شما بخوانم شرح راههائی را که‌در اینکشور هست واسفالت شده‌است منتهی چون میزان راه‌ووسعت مملکت زیاداست بنظرکم می‌آید و وقتتانرا میگیرم‌وچون میخواهم‌وقت‌آقایان‌را نگیرم‌وخسته‌شده‌اند صرفنظر میکنم ولی آقای وزیر راه خواهش میکنم که اینصورت را بفردفرد آقایان نشان بدهند که‌نگویند کارنشده‌و بدانند که‌کار شده‌است چندروزپیش‌آقای وزیرراه بمن میگفتند که‌ماشینهای‌راه‌سازی ما آمده است ولی شوفر نداریم ایشان دیگر چکار کند خودش برود پشت رل بنشیند ؟یا مگرقرار بود که‌نمایندگان‌و وزرا بروند؟ همکار محترم من‌آقای دکتر راجی دراین مدت‌قلیل که دراینکارهستند من‌هر کاری که‌راجع بحوزهٔ انتخابیه‌خود داشته‌ام وایشان ازدستش برآمده کرده‌است آقای دکتر راجی نهایت جدیت‌رامیکنند (ارباب - این ازعلاقه‌ای‌است که بقزوین دارند)به‌بندرعباس‌هم‌انشاءالله میرسند

رئیس - آقای ارباب‌شماهمان‌بندر عباس‌را بفرمائید

پرفسوراعلم- عرض کنم که خوب بالاخره دکتر راجی هم بیش از این‌چه میتواند بکند؟ مبارزه‌ای که با مالاریا شروع کرده وادامه هم دارد که‌در نتیجه‌آن ودر نتیجه ثبات و امنیت ودوام کار بهداشت مملکت صددر صدفرق کرده است بنده میتوانم به آقایان بگویم که مالاریا دراین مملکت تقریباً ریشه کن شده‌است ویکی از وزارتخانه هائی که بسیار خوب‌کار کرده است و من بایستی اینجا بگویم وزارت پست وتلگراف‌است آقایان وزارت پست‌و تلگراف یکی از وزارت خانه‌هائی است که‌بدون سروصدا درصورتیکه تمام‌سروصداها دردست‌اوست رادیو دردستش هست تلفن در دستش هست انصافاً خدمت کرده وبازهم می کند وامیدوارم بیشتر خدمت کند همین‌دستگاهی که دیروز افتتاح شد این دستگاه رادیو کار آسانی نیست باخون جگر و زحمت بسیار افتتاح شده ما اگر بگوئیم کاردر این مملکت نمیشودوالله بخدا بی انصافی کرده‌ایم واین مرام حزب مردم نیست که بیاید بگوید کار نشده است ومرام حزب مردم نیست که‌بی‌انصافی بکند ما میگوئیم که‌کار شده‌است ولی‌بازهم باید بیشتر بشود بنده یك‌لیست اینجااز کارهای‌وزارت پست وتلگراف دارم که ازمال‌وزارت‌راه خیلی بیشتر است اینرا هم نمی خوانم برای اینکه وقت آقایان را نگیرد عرض کنم یکی از چیزهائی که همیشه پشت تریبون می گویند که عامه ناراضی است بنده نمیفهمم که‌کی ناراضی است اگر ناراضی‌در مملکت آنقدر زیاداست آقایان توجه فرموده‌اید که توی‌هر خیابانی‌نیست که‌دو تا سه‌تاو چهارتا وده تا ساختمان ده طبقه‌نبینید که‌ساخته اند (دکتردادفر- در تهران) بنده خودم پارسال در تبریز بودم همه‌جا کا رشده‌درتبریزشرکت‌تلفن درست شده منتهی بنده عرض‌میکنم همان طور که اول‌عرض کردم مملکت ماوسیع است وکارزیاد دریك کشوری یك‌سد می سازند وهمین یك‌سد برای‌همه کافی است اینجا اگرچهارسدبسازید باز کم است‌برای اینکه نه‌یك‌نه دو نده بلکه صدها سدلازم است هزاران کیلو متر جاده‌لازم است و میلیونها کیلووات برق لازم است همین برق‌تهران راببینید انصاف بفرمائیدچقدر خوب شده آخر معجزه که‌نمیشود کرد که یك‌مملکتی باین‌وسعت شب‌بخوابیم صبح پاشویم ببینیم که‌بهشت است‌معجزه که نمیشود کرد باین‌لحاظ وبااین‌حقیقت بینی وباین‌دلایل حزب مردم تصمیم گرفت آقای دکتر اقبال ببودجه شما رأی‌سفید رأی موافق بدهد(نخست‌وزیر -متشکرم) ولی ما وتمام آقایان نمایندگان ناظرطرز اجرای این‌بودجه واین لوایحی که شما آورده اید خواهیم بود واین تکلیف ما است اگر آقای دکتر اقبال با همین ترتیبی که پیش میروید کارخوب‌بکنید لوایحی که‌بامرام ما توافق دارد و بنفع مملکت ما است‌بیاورید باکمال میل‌باز بشما رأی می‌دهیم ازلوایح شما دفاع می کنیم واگر خدای نکرده(دکتر عدل- بهتر از این دفاع نمی‌شود) ولی اگر خدای نکرده نشد من باهمین شهامتی که امروز از طرف فراکسیون حزب مردم مأموریت دارم که بگویم رأی سفید و موافق می دهم آنروز خدای نکرده با کمال‌شهامت خواهم گفت که‌رأی کبود میدهیم(احسنت)

رئیس - دیگر در کلیات کسی اجازه صحبت نخواسته رأی میگیریم‌بورود در ماده واحده آقایانیکه موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده

واحده مطرح است

مشایخی (مخبر کمیسیون بودجه)- اجازه بفرمائید توضیحاتی است که باید باطلاع آقایان برسانم

رئیس-بفرمائید.

عده‌ای نمایندگان - لزومی‌ندارد

مشایخی- بنده‌هم مثل‌تمام‌نمایندگان محترم علاقمند هستم باینکه زودتر کار رسیدگی ببودجه پایان پیدا بکندبنابر- این‌ازتطویل کلام‌خودداری میکنم‌وتصدیع خاطر آقایانرا مطمئن‌باشید موجباتش را فراهم نمیکنم وفقط نکات حساس‌واساسی و آنچه را که‌مورد تذکر ناطقین محترم واقع شده است چه ازنقطه نظر وروشن شدن موضوع درج آنها در صورتجلسه فقط بذکر آنها اکتفا میکنم بنا براین استدعا میکنم که توجه داشته باشید که مخبر کمیسیون بودجه که منتخب خود آقایان است برخلاف آقایان بهیچوجه- من‌الوجوه مبادرت باتلاف وقت ومذاکره نخواهد کرد در این‌بودجه بطوری که همکاران عزیز تذکردادند دوقسمت‌مورد نظر بود یکی‌رعایت عمومیت بودجه‌است یعنی برخلاف بودجه‌های سالهای گذشته کلیه درآمد کشور ازدخل و خرج ازدر آمدهای عمومی ودرآمدهای اختصاصی‌و درآمدها وهزینه‌های سازمانهاوشرکتهای دولتی وشرکت نفت وسازمان برنامه‌جمعاً وخرجاً دربودجه ذکر شده واین‌ابتکاراتی است که‌بااصل عمومیت بودجه که با قوانین مالیه که‌همیشه از آن بحث‌شده‌است دولت جناب آقای دکتر اقبال مبادرت کردندوخودشان هم‌در لایحه بودجه‌تذکر دادند که اینکار تکمیل نیست و آقای وزیر دارائی هم‌در کمیسیون بودجه‌توضیح دادند که‌در سال ۳۷ سازمانی بوجود خواهند آورد که نواقص این کار رفع بشود و بودجه سال ۱۳۳۸ بتمام معنی جامع‌الاطراف باشد بنحوی که بشود گفت سیاست بودجه کشور وعمومیت بودجه و بودجه‌واحد را بعداً بمعنای واقعی رعایت خواهند فرمود قسمت دومی که در این بودجه باز هم از ابتکارات هست این است که‌بودجه‌های تفصیلی بودجه های برنامه‌ایست واعتباراتی که در این بودجه بطور کلی برای هر دستگاهی پیش بینی شده‌است این اعتبارات برای منظورها و مقاصدی است که‌هردستگاه و هروزارت خانه مأموریت اجرای آنرا دارد پیش‌بینی میشود وبودجه‌های تفصیلی آنهم درظرف یك‌ماه بنحوی که‌ذکر شد تقدیم مجلس خواهدشد اما لازم است آقایان محترم مستحضر باشند که‌این‌بودجه سال ۱۳۳۷ بابودجه سال ۱۳۳۶ ازحیث رقم‌چه فرق هائی‌دارد وچه رعایت‌هائی شده است(بیات ماکو -آنرا فهمیده‌ایم) در سال ۱۳۳۶ هزینه کشور ۲۱۹۴۵۵۶۳۶۸۰ ریال بوده‌ودرسال ۱۳۳۷ هزینه کشور ۲۹۰۲۹۵۳۰۴۰۰ ریال‌است‌مابه‌التفاوتی که‌اضافه برخرجش‌پیش بینی شده است ۷۰۸۳۹۷۱۶۲۰ ریال است این رقمی که ملاحظه می کنید بعنوان اضافه خرج منظورشده است ارقامی است که‌دولت تشخیص‌داده است برای کارهای اساسی وضروری کشور لازم است تقاضای‌وزارت خانه‌ها مسلماً از وزارت دارائی برای هزینه‌هاواعتبارات اضافی خیلی بیشتربوده است اما بعد از بررسی‌هائی که دولت کرده‌است تشخیص داده است که ارتش مملکت باید نیرومند تر شود فرهنك در تمام‌کشور بسط پیدا کند بهداشت برای همه باشد باین‌جهت است که ازاین‌اضافه بودجه‌ای که‌ملاحظه می‌فرمائید ازنظر هزینه‌رقم‌های مهم آن مربوط باین‌وزارت خانه‌ها ووزارت کشاورزی و یك قسمت برای وزارت دادگستری است که‌یکی‌از همکاران سابق‌ما عهده‌دار امور آن‌است وتوفیق اورا خواستاریم بیخودی هم‌در کمیسیون بودجه توضیح داده‌شدفرمودند که‌دولت در نظردارد که دعاوی گذشته راهرچه زودتر در دستگاه دادگستری خاتمه بدهد جناب آقای نخست وزیر هم فرمودند و دادگاههای موقت فوق‌العاده برای اینکار لازم است واین اضافه‌اعتبار دادگستری بیشتر برای منظوری است که توضیح داده‌شد و امیدوارم که برای اصلاح دادگستری که‌کمال مطلوب آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای‌ملی است و اعلیحضرت همایون شاهنشاهی همیشه اوامری در اینخصوص ابلاغ فرموده‌اند درسال ۱۳۳۷ دولت جناب آقای دکتر اقبال‌توفیق‌بیشتری‌دراین‌راه‌پیدا بکنندااما راجع بدرآمد درموضوع در آمد لازم است عرض کنم که‌درآمد سال ۱۳۳۶ با ۱۳۳۷ چه فرقی دارد در آمد سال ۱۳۳۶ کشور ۲۱۹۴۰۰۵۹۱۰۰ ریال‌و در آمدسال ۱۳۳۷ کشور بالغ بر ۲۷۵۶۴۶۳۰۰۰۰ ریال تفاوتی که‌پیش بینی‌شده ۵۶۲۴۵۷۰۹۰۰ ریال است امااینکه ازچه محل این اضافه‌در آمد را تحصیل می کنند برای اینکه آقایان توجه داشته باشید نمونه هائی‌ذکرمیکنم درآمد مالیات مستقیم‌اعم ازمالیات بردرآمد املاك ،زروعی‌مستغلات مالیات برارث درسال ۳۶ جمعاً بمبلغ دو میلیارد وششصد وپنجاه میلیون ریال پیش بینی‌شده بود که وصولی‌آن ۱۵۴ میلیون ریال‌بوده است درآمدسال ۱۳۳۷ باتوجه بوصولی ۱۱ماهه سال‌جاری واینکه‌میزان وصولی املاك مزروعی و مستغلات سال آینده باتصویب‌لایحه‌ای که اخیراً بمجلس شورایملی تقدیم‌شده‌است افزایش خواهد یافت وهمچنین اتومبیلهای سواری که در سال ۱۳۳۷ دوبرابر۳۶ خواهد شدمبلغ دومیلیارد وهشتصد وسی‌وپنج میلیون‌ریال پیش‌بینی شده و قطعاً این مبلغ وصول خواهدشد مالیات کارخانجات دولتی که از سازمانهای تابعه سازمان برنامه است‌وحقاً بایستی ازسود حاصله از این دستگاهها سال قبل مالیات داده باشند و پرداخت نگردیده دراین بودجه باموافقت سازمان برنامه ششصد میلیون ریال پیش‌بینی شده وسازمان‌برنامه بوزارت دارائی پرداخت خواهد کرد مالیات نفت وبنزین در سال ۱۳۳۶ یك میلیارد وپانصد وسی میلیون ریال‌پیش‌بینی‌شده‌بود که مبلغ یك میلیارد وچهارصد میلیون ریال‌بوده ودرسال‌جاری یك میلیارد وششصد میلیون ریال‌بر آورد شده‌که قطعاً وصول خواهد شد . درآمد فروش الکلهای صنعتی در سال ۱۳۳۶ سیصدوهشتادوهشت‌میلیون‌ریال‌بوده که‌ششصد وپنجاه میلیون ریال پیش‌بینی شده درحال حاضر مبلغ چهارصد وسی‌میلیون ریال‌در یازده ماهه سال جاری وصول شده وبقیه هم دراسفند ماه وصول خواهدشد (بیات ماکو - اینهارا ماخوانده‌ایم)یك‌مطلب‌را راتوجه‌داشته باشیدبنده بعنوان مخبر برای اداء توضیحات حق دارم‌حرف بزنم‌آئین نامه هم اجازه داده مقام محترم ریاست مجلس شورایملی هم اجازه فرمودند که حرف بزنم و عرض کنم که بودجه‌ای که مطرح است ارقام بودجه را از نقطه نظر خودم وزحمتی که کشیده‌ام و مأموریتی که ازطرف کمیسیون بودجه‌دارم‌باید بعرض برسانم بنابراین تمنا می کنم یکقدری توجه بفرمائید

رئیس - قسمتهائی که اصلاح شده توضیح بفرمائید

مشایخی - درموردوزارت گمرکات درآمد انحصار دخانیات دربودجه ۱۳۳۶ سه میلیارد وپانصد ونود میلیون ریال‌در نظر گرفته شده‌بود که با در نظر گرفتن وصولی ۱۱ماهه‌سال جاری مبلغ سه‌میلیارد وپانصد میلیون ریال است که عین این مبلغ دربودجه منظور شده ازذکر اقلام خریدصرفنظر میکنم فقط اضافه می کنم اقلامی که برای وصولی سال ۱۳۳۷ پیش بینی‌شده بعضی‌ها ازمیزان پیش بینی شده سال ۳۶هم‌کمتر است برای اینکه بودجه هائی که درسنوات گذشته بمجلس شورای داده میشد متکی‌برقم های در آمدهای حتمی‌الوصول است که در۱۱ ماهه‌سال ۳۶ وصول شده فقط وفقط ده‌درصد اضافه‌شده علیهذا وصول‌این مبالغ قطعی است باتوجه برقم‌دخل‌وخرج کشور کسر بودجه کشور درحدود صد وچهل میلیون تومان‌می باشد که این صد و چهل میلیون تومان با در نظر گرفتن ومقایسه‌ای که با بودجه کل کشور می‌شود درحدود پنج درصد است بجناب آقای عمیدی نوری که نگرانی داشتند ازنظر کسر بودجه وتذکر دادند عرض می کنم که این کسر بودجه بهیچوجه من‌الوجوه‌جای نگرانی نیست زیرا نسبت پنج در صد کسر نسبت بکل بودجه رقم سنگینی نیست که از راه‌صرفه جوئی درمخارج وازراه‌نظارت هائی که‌در هزینه کشورخواهند کردوازراه‌درآمدهای اضافه که ممکن است پیدا کنیم و مراقبتی که درراه ازدیاد درآمد کشور بعمل‌خواهد آمد امید میرود که بودجه درسال آینده کسرنداشته‌باشدراجع برقم یکصدمیلیون تومان که برای ترمیم حقوق مستخدمین دولت منظورشده این‌جاتوضیح داده شده است که این رقم بهیچوجه‌من‌الوجوه‌مانند رقمی که در سال گذشته برای مستخدمین دربودجه ذکرشده بود یعنی مبلغ هفتادو پنج میلیون تومان نیست زیرا در سال گذشته برای‌آن‌رقم درضمن تبصره‌های بودجه یك تبصره‌ای گذاشته شده بود که ازمحل‌صرفه‌جوئی‌هابکارمندان‌دولت کمك بشود واعتباری دربودجه کل‌پادارنشده‌بود ولی امسال این صدمیلیون تومان عیناً در بودجه کل کشور پادارشده‌است و باتوجه بآن‌صدمیلیون تومان ارقام دخل وخرج تنظیم شده است بنابراین پرداخت آن بکارمندان دولت بر اساس مطالعاتی که دولت مشغول است‌بنحو منصفانه بنحوی که کمیسیون بودجه دولت پیشنهادخواهند کرد حتمی‌خواهدبود وبکارمندان دولت داده خواهد شد تذکراتی که جناب آقای عمیدی‌نوری دادند راجع‌به‌قانون‌محاسبات عمومی‌البته‌نظر کلی‌تذکرات‌ایشان‌صددرصد صحیح‌است وقانون‌اساسی وقانون‌محاسبات عمومی یك مدتی برای تنظیم بودجه در نظر گرفته‌است که بایستی طبق‌آن دولت بودجه راتهیه بکند وبه مجلس‌شورای‌ملی بدهد ومجلس شورای ملی مطابق قانون محاسبات عمومی مکلف است قبل‌ازانقضای سال‌بودجه راتصویب‌بکند وبنا بر این‌آن منظور اصلی که تصویب بودجه قبل از انقضای‌سال‌صددرصد تحقق بیدامی کند و بارای نمایندگان امیدوارم که دراین‌جلسه یاجلسه بعد خاتمه پیدابکند وبودجه سال ۳۷ بدولت‌ابلاغ بشود وامااینکه فرمودند مطابق ماده ۲۴ قانون محاسبات عمومی بودجه‌های مستمر وغیرمستمر بایستی‌تفکیك بشود ودرموقع تنظیم بودجه کل کشور موردنظر باشد تصورمی کنم که‌قطعاً‌خودشان باین‌مطلب توجه دارند که بودجه‌هائی که درسنوات گذشته‌ازمجلس‌شورای ملی گذشته وهمین بودجه بودجه‌چهار دیواری است بنابر این دربودجه های تفصیلی که کمیسیون بودجه مجلس‌شورای‌ملی داده خواهد شد پیروی ازماده ۲۴ قانون‌محاسبات عمومی‌شده ودرآنها بطور کلی مستمر و غیر مستمر ازهم‌تفکیك‌شده و این منظور عملی‌خواهد شد راجع باصلاح تبصره ۹ تذکر ایشان کاملا صحیح بود درتبصره ۹

تقاضا میکنم بنحوی که آقای عمیدی تذکر دادند درموقع طرح با این اصلاح تصویب شود در گزارش کمیسیون بودجه نوشته شده بود که بمجلس شورایملی ومجلس سنا اجازه داده می‌شود وچون موضوع قرضه بود باید نوشته شود بوسیله دولت بعمل بیاید بنابراین تبصره ۹ باین ترتیب اصلاح می‌شود «بدولت اجازه داده می‌شود برای تکمیل ساختمان عمارت مجلس سنا وخرید لوازم واثاثیه و مخارج مربوطه در سال ۳۷ تا مبلغ یکصد میلیون ریال وبرای مجلس شورایملی نیز یکصد میلیون ریال وام از بانک ملی ایران دریافت شود که بمصارف مربوطه برسانند وزارت دارائی مکلف است اعتبار دووام مزبور را از سال ۱۳۳۸ ببعد ضمن بودجه کل کشور تأمین و نسبت بواریز آن اصلا وفرعاً اقدام نماید» قسمت دیگری که در تبصره ۱۵ باید اصلاح آن بعمل بیاید و آن قسمت چاپخانه مجلس شورایملی است مطابق قانونی که گذشته است ازمجلس شورای ملی مربوط ببودجه سال ۳۶ چاپخانه مجلس دراین قانون در تبصره ۲ وضع استخدامی کارمندان و خدمتگذاران وکارگران چاپخانه را یك مقرراتی برایش درنظر گرفته بود که در موقع انتقال بوزارت دارائی براساس همان مقرراتی که تصویب شده انتقال پیدا کنند و حقوق آنها ومزایای آنها موقع انتقال تأمین شود دراین موقع که طبق تبصره ۱۵ موضوع چاپخانه مجلس مطرح است باید تذکر داده شود حقوق کارمندان تأمین شده ازاین جهت در تبصره ۱۰ اصلاحی باید بعمل بیاید یکی این که نوشته شده است چاپخانه مجلس از اول سال ۱۳۳۶ اشتباه است باید نوشته شود ازاول سال ۱۳۳۷ بعد درسطر چهارم اصلاح میشود «بطرز بازرگانی و بهره برداری ازدرآمد چاپخانه آئین نامه مخصوصی بارعایت جزء ۳ ماده اول بودجه سال ۳۶ چاپخانه مجلس تدوین و باتصویب هیئت وزیران بموقع اجرا گذارده می‌شود اصلاح این تبصره برای حقوق کارمندان و اعضای چاپخانه مجلس شورای ملی است و بنده درپایان عرایضم بسیار معذرت میخواهم اگر تصدیع دادم توضیحات مفصلی ندادم ولی تصور می کنم که توضیحاتم لازم بود

رئیس - آقای صادق بوشهری شما اجازه خواسته اید که صحبت کنید ؟

صادق بوشهری - بنده عرایضم راجع بمالیات اتومبیل است وبموقع خودش عرض می کنم

رئیس - آقای دکتر دادفر

دکتر دادفر - این جا نوشته شده است برطبق قانون بودجه سال ۱۳۲۶ بنده دقت کردم دیدم این بودجه ای که بآن اشاره شده بودجه ۱۳۲۶ مجلس است بودجه کل سال ۳۶ نیست (مشایخی - صحیح است بودجه مجلس است)

رئیس - صحیح است بودجه سال ۳۶ مجلس شورای ملی است دیگر اجازه صحبت نسبت بماده اول کسی نخواسته است یك پیشنهادی است که قرائت می‌شود

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام معظم مجلس شورایملی پیشنهاد میکنم که عبارت ذیل بآخر تبصره ۲۶ اضافه شود وبهرصورت افزایش حقوق مزبور از اول سال ۱۳۳۷ قابل پرداخت خواهد بود

دکتر دادفر

دکتر دادفر - تبصره ۲۶ رابنده محض استحضار خاطر آقایان قرائت میکنم مربوط است باختصاص یکصد میلیون تومان بکارمندان دولت برای افزایش حقوق که نوشته است «استفاده از یکهزار میلیون اعتبار افزایش حقوق کارمندان اداری که در سنوات اخیر از ترمیم حقوق برخوردار نشده اند طبق پیشنهاد دولت وتصویب کمیسیون بودجه مجلس شورایملی بعمل خواهد آمد» بنده اینجا لازم می‌دانم واقعاً ازدولت جناب آقای دکتر اقبال تشکر کنم که دراین مورد مثل تمام موارد وعده خودشان را بفعل آوردند وهمانطور که قول داده بودند ازاول سال برای کارمندان دولت یك فکری بکنند دربودجه کل صد میلیون تومان برای ترمیم حقوق کارمندان گنجاندند اما همانطوری که وعده داده بودند این پول باید ازاول سال ۳۷ بکارمندان داده شود و این صد میلیون تومان باید ازاول سال ۳۷ خرج بشود النهایه چون آئین نامه ومقررات اینکار تنظیم نشده و باید تنظیم بشود وبه تصویب کمیسیون بودجه برسد پیشنهاد بنده این است که بهر کیفیتی که این اشکال تغییر پیدا می کند وبرحقوقها افزوده میشود ازاول سال ۳۷ قابل پرداخت خواهد بود نه این که کمیسیون بودجه دردیماه این را تصویب کند وازدیماه قابل پرداخت باشد وپیشنهاد خرج هم نیست ازهمین صد میلیون تومان اضافه اعتبار ازاول سال ۳۷ دروجه کارمندان قابل پرداخت خواهد بود امیدوارم که درین مورد توجه بشود با اینکه این کمکی که برای کارمندان منظور شده کافی نیست ولی با توجه بوضع بودجه بنده هم بطور کلی تصور میکنم خود کارمندان دولت هم حق میدهند که الان این مبلغی که اختصاص داده شده است بازهم زیاد است وباید متشکر باشیم که دولت با این ضیق بودجه ودست تنگی ازلحاظ مالی توانسته است این مبلغ را بکارمندان دولت اختصاص بدهد و مخصوصاً ازدولت من تمنی دارم که مراقبت ودقت بفرمایند این پول بکارمندانی داده شود که از آنها کار گرفته میشود نه کارمندانی که اسماً کارمندند و برای خودشان کارهائی درخارج دارند واسماً فقط کارمند دولت هستند این بود پیشنهادی که بنده کردم وتصور میکنم که با این ترتیب این تبصره تکمیل بشود (احسنت)

رئیس - آقای نخست وزیر

صدرزاده - بنده راجع بتبصره ۲۴ یك تذکری دارم

نخست وزیر (دکتر اقبال) - بنده از عنایات خاص آقایان نمایندگان محترم که راجع بلایحه بودجه مبذول میفرمائید می خواهم سپاسگزاری کنم ازامروز صبح که این جا خدمت آقایان هستیم برای بودجه چند نفر از آقایان مطالبی فرمودند بعضی از آقایان موافق وبعضی از آقایان بعنوان مخالف آنچه که بنده استنباط کردم همه آقایان راجع باین بودجه وطوری که تنظیم شده است اظهار علاقه و موافقت فرمودند (صحیح است) واین البته مایه تشکر و سپاسگزاری وافتخار دولت است تذکراتی که آقایان نمایندگان محترم دادند تمامش یاد داشت شده است وتذکرات بسیار بسیار مفیدی است وتمام این تذکرات مورد تأیید دولت است چند مطلب این جا صحبت شد که بنده میخواستم توضیحاتی راجع باین مطالب عرض کنم آقای ارسلان خلعتبری این جا راجع باینکه دولت باید سعی کند بمردم کمك بشود که کارهای تولیدی در مملکت زیاد بشود که بعدهم مالیات بالطبع درمملکت زیاد میشود اخذ کرد ومطالبی که دراین زمینه فرمودند خود آقایان شاهد وناظر بودید که این دولت ازبدو تأسیس بقسمت تولیدی بخصوص کشاورزی توجه خاصی داشت دربرنامه اش هم تذکر داد وبعرض آقایان رسید ومورد تصویب قرار گرفت وبعد از آن هم بتدریج لایحه پشتوانه اسکناس را تصویب فرمودید ویك قسمت از آن را برای کارهای صنعتی گذاشتیم که بی اندازه برای مردم مفید واقع شد برای کارهای تولیدی مراجعه کردند وشاید تا بحال بیش ازصد وچند میلیون تومان برای این کارها اختصاص داده شده است بعلاوه برای اینکه گفته نشود فقط برای کسانی که توانائی دارند چون یکی از آقایان نمایندگان اینجا تذکر دادند که این کار را برای کسانی میکنید که توانائی وام گرفتن دارند ولی بعضی ازاشخاص هستند که احتیاج بوام دارند ولی توانائیش را ندارند و اعتباری ندارند بآنها وام داده نمی‌شود ازاینجهت در چند جلسه اخیر دولت اینموضوع مورد بحث واقع شد ومبلغ بیست میلیون تومان هم برای وام های خیلی کوچك صنعتی بتمام ولایات اختصاص دادیم و تصویب شد بهرجهت نظر آقای دکتر پیرنیا که تشریف ندارند که کمك باین طبقات بشود تأمین شد (احسنت) چند روزپیش هم لایحه کمك بکشاورزان را آقایان تصویب فرمودید وبنده خیال میکنم که بااین سیصد وپنجاه میلیون تومان که بکشاورزی تخصیص داده شد یك کمك خیلی خیلی مهمی شده و مسلماً تولیدات مملکت اضافه میشود و همانطوری که آقایان تذکر دادند نباید انتظار داشت که این پولها درظرف یکی دوروز خرج بشود چون استعداد خرجش نیست باید وسائلش هم فراهم شود واگر بنا بود یك مرتبه این پول خرج شود ضرر دیگری برای مملکت داشت وآن ضرر تورم پول و بالا رفتن قیمت هاست که ضررش خیلی زیادتر از منافعش است این است که با خیلی حزم و احتیاط وبا یك جدیتی دولت سعی خواهد کرد که این وجوه دراختیار مردم گذاشته شود وبتوانند تولیدات خودشان را زیاد بکنند و بالطبع زندگی مرفهی داشته باشند . راجع به صرفه جوئی اینجا مذاکره فرمودند ویکی از آقایان تذکر دادند که سعی بکنیم صرفه جوئی بکنیم. این دولت راجع بصرفه جوئی خیلی مصمم است ما امسال درلایحه ای که تقدیم کردیم خرید اتومبیل را قدغن کردیم البته آقایان بعضی در کمیسیون بودجه تذکر دادند که ازومی نداشت ما مخصوصاً خودمان تقاضا کردیم که جزء قانون باشد برای اینکه تاقانون هست میشود جلوی بعضی ازتمایلات وبعضی تقاضا ها را گرفت وقتی که قانون نبود خواهی نخواهی یك مجوزی برایش پیدا میکند وپیشنهاد هائی میآید وخواهی نخواهی اتومبیل هائی خریداری میشد و خیال می کنم که وقتی اتومبیل نخریم یك رقم مهمی کمك خواهد شد بصرفه جوئی این جا آقای عمیدی نوری وبعضی از آقایان فرمودند که ازاتومبیل های دولتی استفاده میشود ازوقتی که این دولت تشکیل شده راجع باستفاده از اتومبیل های دولتی مقررات سختی گذاشتیم حتی دستور دادیم که در ایام عید هیچیك از آقایان حق نداشته باشند که ازاتومبیل های دولتی استفاده کنند وبشدت جلوگیری خواهیم کرد (یکنفر از نمایندگان نمره اش را عوض میکنند) تغییر نمی‌توانند نمره اش راعوض کنند دستور داده شده است که شدیداً جلوگیری بشود راجع بحقوق مستخدمین این جا تذکر داده شد آقای دکتر دادفر تذکر دادند این دولت دراجرای اوامر اعلیحضرت همایونی بی نهایت علاقه وجدیت بخرج داده که وضعیت کارمندان ومعایبشان از هرحیث تأمین شود ولی بنده هیچوقت نخواستم ونمیخواهیم که حواله سرخرمن بدهیم یك قولهائی بدهیم وبعد ازعهده اش برنیائیم اگر بخواهیم وعده بدهیم وندهیم بهتر است که بگوئیم نداریم وباوجود این که دربودجه خیلی درسختی بودیم در تأمین اعتبارات معهذا این صد میلیون تومان برای این کار اختصاص داده شد اینکه الان اشکال تعیین نکردیم برای این است که آقایان استحضار دارید که یك عده مستخدمین هستند که متأسفانه بعنوان بازرس ، بازرس عالیمقام بازرس مخصوص، بازرس ویژه وهمه هم در

ظرف این چند سال برتبه های بالا رسیده اند ورتبه آنها نه است ورتبه های پائین وجود ندارد، طبق آماری که گرفته ایم و ممکن است که بعرض آقایان برسانیم نسبت برتبه های بالا ، رتبه های پائین خیلی زیادتر است وهیچ قابل تصور نیست یعنی تصور نمی‌شود کرد که همچو چیزی وجود داشته باشد درصورتی که در سالهای قبل از شهریور رتبه های ۹ در وزارتخانه ها خیلی محدود بود وخیلی بسختی اشخاص میرسیدند برتبه ۹ وبی اندازه باعث افتخار اشخاص بود که برتبه ۹ برسند و بمدیر کلی ارتقاء بیابند حالا هرچه می‌خواهید مدیر کل داریم و هرچه بخواهید رتبه ۹ و وقتی هم که اینها برتبه ۹ میرسند حاضر نیستند که کار های کوچکتری راقبول کنند وچه بخواهند و چه نخواهند یك اشخاص بیکاره ای می‌شوند و یك حقوق هائی میگیرند ویکعده ای هستند که ازصبح تا غروب زحمت می کشند وجان می کنند این درست نیست که ما اگر بخواهیم اضافه حقوق بدهیم بآن اشخاصی هم که کار می کنند بدهیم و بآن اشخاصی هم که کارنمی کنند بدهیم این از انصاف دوراست ازاین جهت دولت درنظر گرفت که یك مطالعات دقیقی بکند وبرای مستخدمینی که زحمت می کشند اضافاتی قائل شود واین قسمت یك اصولی باشد ولی البته این پرداخت حقوق بعد از اینکه اشکل معین شد یا طریق عملی آن تعیین شد و بتصویب کمیسیون بودجه مجلس رسید از اول سال ۱۳۴۷ پرداخت خواهد شد بحثی درپیش نیست وبنده این را اینجا می گویم ودرصورت مجلس هم ثبت می‌شود وقتی که بکمیسیون بودجه آمد اگر آقای دکتر دادفر هستند در کمیسیون بودجه یاد آوری بفرمایند هروقت تصویب شد ازاول سال ۴۷ پرداخت خواهد شد راجع به بازنشستگان فرمودند که بعضیها در سال های قبل بازنشسته شده اند ووضعشان خیلی خیلی بد است همان حقوق رتبه خودشان را که سابقا یك رتبه ۹ می گرفت ۳۱۲ تومان همان را می گیرند درحالی که الان رتبه ۹ می گیرد ۶۹۰ تومان حالا اگر بازنشسته شود همان حقوق ۶۹۰ تومان رامی گیرد درصورتی که باز نشسته چند سال قبل مبلغ کمتری می گیرد از این جهت لایحه بازنشستگان را تقدیم مجلس کردیم در کمیسیونها هم تصویب شده در آنجا ذکر کردیم که هرموقعی ترمیمی در باره کارمندان شد بازنشستگان هم باید از آن استفاده کنند این بود که استدعا می کنم اگر وقت شد آن را هم تصویب بفرمائید که کمکی ببازنشستگان خواهد شد از این جهت ازفرصت خواستم استفاده کنم و تقاضا کنم که این لایحه جزء دستور باشد چون کارهای آن درتمام کمیسیونها انجام شده وبرای طرح درمجلس آماده است این جا صبح آقای ارسلان خلعتبری راجع بارتش مطالبی فرمودند بنده خیلی تشکر می کنم از احساسات وطن پرستانه ایشان وغیر ازاین هم ما انتظاری نداشتیم ارتش برای مملکتی بخصوص کشور ایران در رأس تمام امور قرار گرفته وباید قرار بگیرد برای این که اگر ارتش نداشتیم وامنیت واقعیمان برقرار نباشد هیچکدام نمی‌توانیم باآسودگی خیال کار بکنیم آقایان بخاطر دارند بعد ازشهریور هرموقعی که خواستند درمملکت ما اعمالی را انجام بدهند اول سعی کردند ارتش را تضعیف کنند برای اینکه اگر ارتش ضعیف شد واگر ارتش قوی نداشتیم آن اشخاصی که می‌خواستند بمملکت خیانت کنند بآسانی می‌توانستند بهدف خود برسند از این جهت بعقیده من هرفرد ایرانی ووطن پرستی باید تا آن حدی که می‌تواند ارتش را تقویت کند وبارتش احترام بگذارد والبته مورد احترام ما هست دولت هم تا حدی که توانسته است در بودجه خودش با تمام مشکلات سعی کرده است که بودجه ارتش تقویت شود و ارتش ما و افسران ما ازهرحیث دررفاه باشند تا بتوانند درمواردی که لازمست برای وطن خدمت و جانبازی کنند ووظیفه خودشان را انجام دهند موضوع دیگری که اینجا صحبت شد راجع بدادگستری بود و اعتباری که برای دادگستری تصویب شده است البته ما درداد گستری قضات صحیح خیلی زیاد داریم (صحیح است) همه شان مردمان شریفی هستند ولی بایستی وسایل کار آنها را فراهم کنیم تا بتوانند کارها را یکقدری باجریان تندتری انجام دهند ومردم در محاکمه معطل نشوند بعد که مراجعه کردیم دیدیم که قانونی هم هست که درحدود ۲۰ سال قبل تصویب شده است برای تسریع در امر محاکمات که محاکم می‌توانند یك جلسات فوق العاده تشکیل بدهند که کار زودتر انجام بشود ومانعش نداشتن اعتبار بوده این اعتبارش تأمین شده وتصویب شده وامیدوارم که آقای دکتر هدایتی وزیر دادگستری با جدیتی که دارند توفیق حاصل کنند وبتوانند این چرخها را یك قدری براه بیاندازند ومردم اطمینانشان بدادگستری بیشتر باشد و کارمردم همه زودتر بنتیجه برسد (صحیح است) بنده معتقد هستم با اینکه اگر ما عدلیه مان خوب کار بکند وتوفیق حاصل بکند ومحاکم سرعت بیشتری داشته باشند خیلی ازمشکلات اجتماعی ما حل می‌شود (صحیح است) الان مردمی هستند که سالهای زیاد گرفتار کار عدلیه هستند وحتی شاید خودشان حاضر هستند که محکوم بشوند برای اینکه راحت بشوند هستند اشخاصیکه حاضرند محکوم شوند تا راحت شوند عوض اینکه هفت ۸ سال معطل شوند ازاین جهت ماسعی خواهیم کرد که این کار انجام شود واین اعتباری که آقایان تصویب خواهید فرمود این قسمت را تأمین کنند اینجا صبح آقای عمیدی نوری و آقای شمس قنات آبادی راجع بسینما ها مطالبی فرمودند که شهرداری تهران کاری انجام نداده عرض کنم آن آئین نامه را اگر ملاحظه بفرمائید که تصویب شده در آنجا شرایطی قائل شده است که اگر صاحبان سینماها این کارها را برای رفاه حال مردم میکنند بتماشا انجام بدهند ازیك تخفیف هائی استفاده خواهند کرد برخی از آقایان اصرار داشتند که هنوز آن کارها را نکرده تخفیف ها داده شود ملت تمام آن اختلافات وسروصداها همین بود ودرجلساتی که شده و خودبنده دستور داده بودم ودر بازرسی نخست وزیری بود اینکار تمام شد (شمس قنات آبادی - بنده دراین قسمت چیزی نگفتم) حالا نمی‌دانم جنابعالی بودید یا یکی دیگر از آقایان درهرحال در آنجا آن کار انجام شده است وشهرداری تهران جز اجرای دستوریکه وزیر کشور به ایشان می‌دهد کار دیگر ندارد و قطعاً یك اشتباهی رخ داده است که صاحبان سینماها فکر کرده اند که بعضی تصویب این آئین نامه حق دارند از آن تخفیف استفاده کنند ولی در آنجا شرط شده است وآن تخفیفی را که ما می‌دهیم شرط اینستکه برای رفاه وآسایش اشخاصیکه بسینما میروند این اقدامات را انجام بدهند وخیال میکنم که رفع این سوء تفاهم بشود راجع بارقام بودجه ای که تقدیم کردیم آقایان یك مطالبی فرمودند همانروز اول موقع تقدیم بودجه بنده عرض کردم نظر دولت اینستکه بایستی مجلس شورای ملی از تمام اقلام دخل و خرج مملکت اطلاع داشته باشد ورسیدگی کنند رسیدگی بودجه یکی ازوظائف مختصه مجلس شورای ملی است وبرای اولین مرتبه هم ما سعی کردیم که این ارقام بیاید درتوی بودجه وسالهای قبل هم شاید بعضی ها همین فکر را داشتند ولی توفیق حاصل نکردند (صفاری - قدم بزرگی است) ولی تصمیم ما قطعی بود وهست امسال این ارقام را آوردیم وامیدواریم که سال آینده همانطوریکه هم خودمان وهم آقایان میخواهید بودجه را تقدیم کنیم . بنده خودم خیلی مقید هستم که تمام این اقلام رسیدگی شود وشاید یك مخارج بیهوده که دربعضی جاها می‌شود بارسیدگی کامل این اقلام جلو گیری خواهد شد وما می خواهیم عایدات خیلی خیلی زیادتری داشته باشیم الان بعضی از چیزهای اختصاصی دربعضی ازوزارتخانه ها هست که آقایان ملاحظه می‌فرمائید که آنها البته طبق قوانین اختصاصی است که حالا هست وطبق آن قوانین عمل می‌شود ولی چون رسیدگی دقیقی که میبایستی بشود نشده ممکنست درطی عمل ودرطرز عمل خوب انجام نشود بنده هم تصدیق میکنم وامیدوارم اینکار آنطوریکه آقایان میخواهند درسال آینده انجام شود برای اینکه خود ما هم علاقه داریم که ببینیم چه خرجهائی می‌شود ازنظر دولت وقتیکه ما نفهمیدیم آقایان یك رسیدگی کامل میکنند واگر نظریاتی هست البته خواهند فرمود وماهم استفاده خواهیم کرد بنده بیش ازاین وقت آقایان را نمیگیرم دربودجه ایکه مطرح است یك تبصره ای مال وزارت جنك بوده است که در کمیسیون بودجه هم مطرح شد قرار بود از کمیسیون بودجه ودارائی به سو کمیسیونی ارجاع بشود این ازقلم افتاده است البته درموقع خودش آقای وزیر جنك وآقای وزیردارائی باطلاع آقایان خواهند رسانید خواستم تقاضا کنم این تبصره ایکه ازقلم افتاده است در ضمن بودجه منظور شود و بتصویب آقایان نمایندگان محترم برسد

رئیس - پیشنهاد آقای دکتر دادفر قرائت می‌شود

دکتر دادفر - چون جناب آقای نخست وزیر وعده فرمودند که اجرا خواهد شد ودرصورتمجلس هم درج شد دیگر احتیاجی بتصویب ندارد

رئیس - پیشنهاد دیگری قرائت می‌شود

(بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم قسمت ب ماده واحده بشرح زیر اصلاح گردد

ب - بودجه بنگاهها وشرکتهای دولتی طبق مقررات وقوانین مربوط بهر کدام قابل اجرا میباشد همچنین آنچه وزارتخانه ها وادارات کل ازمحل درآمدهای اختصاصی استفاده مینمایند تابع مقررات و قوانین مخصوصه بدرآمدهای مزبور میباشد

عمیدی نوری

رئیس - آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری - جناب آقای نخست وزیر این پیشنهاد اصلاحی درحقیقت تذکری بود که بعرضتان رساندم و قبول فرمودید ومربوط بسازمان برنامه است که باتصریحی که قانون سازمان برنامه درماده دوم آن راجع بمذاکره اخذ وام شده است دیگر ذکر این جملهٔ سازمان برنامه تا آخر قسمت (ب) یك چیز زائدی است وممکنست که عبارتی منطبق باآن ماده ۲ مربوط ببودجه سازمان برنامه هم نباشد از اینجهت اینجا بدولت اختیار داده شده است که مذاکره وام بکند وبعد ازاینکه قوانینش ازمجلسین گذشت البته اجرا می‌شود اما اینجا سازمان برنامه گفته شده است و یك تناقضی دارد بعلاوه یك جمله زایدی است فردا که شما لوایح مربوط بوام کسری دخل وخرج عوایدی سازمان برنامه را بتصویب رساندید طبیعی است که این وام هم میرود جزء دریافتی سازمان برنامه کسری مخارجش اینست که بعقیده بنده این جمله زائد است و بهمین جهت پیشنهاددادم که بنده ب طوری تنظیم شود که سازمان برنامه درمیان نباشد همان نظری بود که قبلا عرض کردم (مشایخی -

بقانونی که در این مورد در روز تصویب شده بایداشاره بشود) هست درقانون

رئیس- آقای مهندس هدایت

معاون نخست وزیر (مهندس خسروهدایت) - دربودجه ایکه تقدیم شده فصل چهارمش مربوط بسازمان برنامه است دراین فصل مینویسد درآمد ۸ ملیارد خرج ۱۴ ملیارد اگر این بند ب نباشد که تکلیف این کسری را معلوم کند اصلا معنی پیدا نمیکند یعنی که سازمان فقط مجاز است ۸ ملیارد خرج بکند برای اینکه خرج ۱۴ ملیارد وجمع درآمد ۸ ملیارد است پس باید یك جائی باشد که اینکسری را جبران بکند وباین دلیل است که در بند (ب) ذکر شده است که می تواند وام بگیرد حالا اینجا گفته که سازمان برنامه کماکان اجازه دارد بنویسد دولت اجازه دارد یا اشاره بفرمائید بهمان قانونیکه تصویب شده است ولی وقتی می گوئید مخارج ۱۴ ملیارد ودرآمد ۸ ملیارد برای تعیین تکلیف اینکسری باید ازتحصیل وام استفاده شود منتهی دولت مانعی نمی بیند که بجای سازمان برنامه گذاشته شود بدولت اجازه داده می شود اگر هم مایل باشید دراینجا اشاره بهمان قانونیکه تصویب شده بشود

عمیدی نوری - بنده موافقم که نوشته شود به دولت اجازه داده میشود طبق همان ماده ۲ قانون وام مذاکره وام کند

رئیس- آقای مهندس سعیدهدایت مخالفید (مهندس هدایت - بله) بفرمائید

مهندس سعیدهدایت- بنده فقط خواستم تذکر کوچکی بدهم که آن قانون درست است که بتصویب مجلس شورای ملی رسیده است ولی هنوز جنبهٔ قانونی ندارد برای اینکه باید بتصویب سنا برسد واعلیحضرت همایونی موشح بفرمایند وابلاغ بشود بنابراین اگر موافقت بفرمائید نوشته شود بدولت اجازه داده می شود برای اینکه ممکنست آن قانون تغییراتی بکند (عمیدی نوری - بنده موافقم نوشته شود بدولت اجازه داده میشود)

رئیس- پس مجدداً قرائت می شود وبجای سازمان برنامه دولت گذاشته می- شود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ب - بودجه بنگاهها وشرکتهای دولتی طبق مقررات وقوانین مربوط بهر کدام قابل اجرا میباشد وهمچنین آنچه وزارتخانه ها و ادارات کل ازمحل درآمدهای اختصاصی استفاده می نمایند تابع مقررات و قوانین مخصوصه بدرآمدهای مزبور میباشد ضمناً دولت میتواند بقیه وجوه مورد احتیاج خود را الی آخر

(همهمه نمایندگان)

رئیس- گذاشتن کلمه دولت تنها این را اصلاح نمیکند چون باید وجوه مورد احتیاج سازمان برنامه نوشته شود

آقای مخبر شما این قسمت را اصلاح کنید تا قرائت شود

مشایخی - اصلاح کردم بااین صورت:

ضمناً دولت می تواند بقیه وجوه مورد احتیاج سازمان برنامه را برای اجرای برنامه های مصوب که درفصل ٤ این بودجه ذکر شده است ازمحل وام بعد ازتصویب مجلسین تأمین نماید (صحیح است)

رئیس - رأی گرفته می شود باین اصلاح آقایانیکه موافقند قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد پیشنهاد دیگری قرائت می شود

(بشرح ذیل قرائت شد)

تبصره ۱۲ اینطور اصلاح شود:

تبصره ۱۲- بقیه اعتبارات ساختمانی سالهای ۱۳۳۵ منظوره در بودجه کل کشور و یاوزارتخانه ها وادارات کل وهمچنین بقیه اعتبار راهسازی سالهای مذکور تا آخر سال ۱۳۳۷ قابل مصرف میباشد

عمیدی نوری

رئیس- آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری- این یکی از تبصره- هائی بود که مربوط باعتبارات ساختمانی است که اگر گزارش فعلی کمیسیون بودجه قید شده است اعتبارات ساختمانی سال ۱۳۳۶ دربودجه وزارتخانه ها وبودجه کل کشور فقط تامیزان ۳۰ ملیون ریال که شهرستانها حواله شده تا آخر سال ۱۳۳۷ قابل پرداخت است دربودجه سال گذشته وسیع تر از این بود این اختیار باینکیفیت بود که خدمتتان میخوانم

«تبصره ۷- بقیه اعتبارات ساختمانی سالهای ۳۳۰ تا آخر ۳۵ منظور در بودجه کل کشور یاوزارتخانه ها یا ادارات کل و همچنین بقیه اعتبار راهسازی سالهای مذکور تا آخر سال ۱۳۳۶ قابل مصرف می- باشد»

رئیس- ۳۶ یا ۳۷ ؟

عمیدی نوری - قربان اینکه خواندم مال پارسال است این را بنده اصلاح کردم چون برخوردم بموضوع ساختمانهای نیمه تمام واعتبارات راهسازی که در شهرستانها نیمه تمام مانده چون یك مقرراتی درقانون بودجه هست که اگر تا آخر اسفند تصفیه نشود ویا مصرف نشود میرود جزء صرفه جوئی واین ابتلا سبب شد که نمایندگان توجه کردند وخود آقایان طرحی تهیه فرمودند که اعتبار ساختمان های نیمه تمام را باین عنوان بگذاریم و آن طرح تصویب شد که این اعتباراتی که مانده مال سال های گذشته تا آخر سال ۳۶ بوده قابل مصرف باشد حالا دولت آمده است منحصراً دراین تبصره باعتبارات ساختمانی درحدود ۳۰ میلیون ریال معدودش کرده است البته شاید یك توضیحات قانع کننده ای داشته باشند که برای این کار اجباری باشد وآن ماده نباید جلوی این فکر را بگیرد وراهها وساختمانها نیمه کاره بماند حالا اگر غیر از این دلیل خاصی دارد بنده حرفی ندارم والا معتقدم که این طور بهتر است.

رئیس- آقای مخبر

مشایخی- جناب آقای عمیدی نوری در بیانات مشروحی که فرمودند اظهار نگرانی فرمودند راجع به ۱٤۰ میلیون کسری بودجه کشور (عمیدی- شما که رفع نگرانی فرمودید) موضوعی که مورد توجه است این است که بطور کلی واساسی باید بودجه کشور توازن داشته باشد و تعادلی داشته باشد این موضوع که آقای عمیدی نوری فرمودند در کمیسیون بودجه طرفدارانی داشت یعنی اعضاء کمیسیون بودجه وبالاخص نمایندگان شهرستانها بحث کردند وتقاضا کردند که اعتبار ساختمان قابل استفاده در سال ۳۷ باشد ولی باتوضیحاتی که جناب آقای ناصر وزیر دارائی در کمیسیون بودجه فرمودند وباتوجه بکسر بودجه ای که هست این اعتبار نامحدود ومطلق غیر قابل قبول بود و وزارت دارائی نمی توانست قبول بکند که اعتبارات ساختمانی نامحدود باشد این بود که اینطور درنظر گرفته شد که اعتباراتی که تعهد شده تامیزان ۳۰ میلیون ریال و حواله اش صادر شده قابل پرداخت خواهد بود اما اینکه فرمودند در بودجه سال گذشته بوده است و چرا امسال وارد نکنیم در بودجه سال گذشته بهیچ وجه عمل نشد باین دلیل که پول نداشتند این ۳۰ میلیون ریال که در اینجا ذکر شده است برای این است که این ۳۰ میلیون ریال حداقل بمصرف برسد علیهذا از نقطه نظر توازن بودجه کشور واینکه برای وزارت دارائی امکان بیش از ۳۰ میلیون هم نیست تقاضا می کنم پیشنهاد تانرا استرداد بفرمائید

رئیس- آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری- بااین توضیحی که می فرمایند که بیش ازاین برایشان امکان ندارد بنده عرضی ندارم و پیشنهادم را مسترد می کنم

رئیس- پیشنهاد دیگری قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۲٤ اینطور اصلاح شد

تبصره- تبصره هائی که ضمن قوانین بودجه ومتمم بودجه سال های قبل بتصویب رسیده وجنبه موقت نداشته ومحدود بدوره عمل آنسال نبوده طبق فهرستی که دولت تهیه وبمجلس شورای ملی بموجب لایحه قانونی تقدیم می نماید پس ازتصویب مجلس شورای ملی کماکان قابل اجراست

عمیدی نوری

رئیس- پیشنهاد مشابهی هم از آقای صدر زاده رسیده که قرائت می شود

(بشرح زیر قرائت شد)

تبصره ۲٤ باین صورت اصلاح شود

تبصره هائی که ضمن قوانین بودجه و متمم بودجه سال های قبل بتصویب رسیده وجنبه موقت نداشته ومحدود بدوره عمل آن سال نبوده هر کدام مورد ضرورت نباشد طبق صورتی که وزارت دارائی تهیه می نماید پس از تصویب مجلس شورای ملی موقوف الاجرا خواهد ماند.

صدر زاده

رئیس- آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری- در اصل فکر نظر بنده وجناب آقای صدر زاده یکی است نظر بنده این است که ما اختیار لغو قوانین را بکمیسیون خاصی ندهیم این از وظایف مجلس شورای ملی است در این تبصره که از کمیسیون بودجه گذشته اجازه وسیعی داده شده است که تمام آن تبصره هائی که جنبه موقت ندارد وزارت دارائی فهرستش را تهیه کند وبیاورد در کمیسیون بودجه و کمیسیون بودجه بگوید لغو بشود یانشود البته این زیاد فرقی ندارد والبته کمیسیون بودجه هم جزء مجلس شورای ملی است وعده ای از نمایندگان محترم هستند واعتماد کامل هم بهشان هست ولی اصل این است که ما باید کوشش کنیم که از اختیار توکیل غیر که وکیل اصولا ندارد وانجام وظیفه اش بستگی بخودش دارد ازاین عمل اجتناب بکنیم واین هم یك کاری نیست که الزام و اجباری باشد که حتماً این فهرست تهیه بشود وببرند آنجا این کار را بکنند چه مانعی دارد که دولت موافقت بکند تبصره هائی را که میخواهند بموجب لایحه ای تأیید کنند بمجلس بدهند مجلس هم خیال میکنم موافقت کند و زودتر تصویب بکند این است که چون من این تبصره را مخالف اصل میدانم وجناب آقای صدرزاده هم باین هم فکری دارند باپیشنهاد ایشان هم اگر موافق باشید بنده حرفی ندارم ولی این بهتر است

رئیس - آقای صدرزاده

صدرزاده - یك روشی سابقاً در بودجه معمول بوده است ولی باید گفت که دولت این روش را در بودجه عمل نکرده است وبسیار هم کار خوبی کرده است آن این بود آخر سال که میشد دولت ها بفکر خانه تکانی می افتادند ودرضمن بودجه یك قوانین نیمه تمامی را بعنوان تبصره ذکر میکردند واز تصویب میگذراندند برای اینکه مراحل قانونی را نگذرانند وغالباً هم ارتباط به بودجه نداشت ومحدود بدوره عمل نبود الان این دولت توجه باین داشته است و تبصره ها را از بودجه جدا کرده است یعنی آن تبصره هائی که مربوط بدوره عمل بوده است جدا کرده است وآنها که جنبهٔ مدام داشته است درجای دیگر گذارده ودرهمین تبصره ۲٤ آورده است ولی این جور در نمی آید زیرا تبصره ها ضمناً ملغی است مگر آنچه را که کمیسیون بودجه تأیید کند ولی درحال حاضر

مانمیدانیم چه تبصره هائی هست ممکن است تبصره هائی باشد که مانظر مخالف با آنها نداشته باشیم بنده ظرف مثبت قضیه را میگیرم که دربست اینها را بهیه کنند چیز- هائی را که لازم میدانند الغاء آنرا ازمجلس بخواهند اینکه عرض کردم ازاین نظر است که تبصره ها ازمجلس گذشته است ونمیشود اختیار الغاء قوانین را که از مجلس گذشته است بکمیسیون داد بنابراین بنده پیشنهاد دادم صورتی که وزارت دارائی تهیه میکند آن تبصره هائی که بهش احتیاج ندارد و باید ملغی بشود تمام آنها را پیشنهاد بکند ولی الان ودرحال حاضر تمام این تبصره ها خواه مفید وخواه غیرمفید ملغی شده محسوب می شود بعد هرچه در کمیسیون بودجه تصویب کرد تصویب شده محسوب میشود وممکن است دراینجا تبصره هائی باشد که خود دولت احتیاج داشته باشد ولی خود دولت باین ترتیب یك الغاء ضمنی میکند ازتمام اینها

رئیس - آقای دکتر دادفر

دکتر دادفر - بنده تصور میکنم از نقطه نظر حقوقی پیشنهادی که جناب آقای عمیدی نوری فرمودند باصل نزدیکتر باشد باین معنی که طبق اصول معمولا تمام تبصره هائی که ضمن قانون بودجه تصویب می شود برای یکسال است مگر اینکه تصریح شود مثل اینکه دراین بودجه هم دولت آورده است ویکی ازمحسنات این لایحه بودجه تذکر داده نشد این است که دولت تبصره هائی را که برای یکسال لازم دارد باتبصره هائی که بصورت قانون میخواهد برای همیشه استفاده کند تفکیك کرده است درلوایح سابق اینها همه سان پشت سرهم ذکر میشدند دراینجا که میگوئیم تبصره هائی که دربودجه های سال قبل بتصویب رسیده وجنبه موقت نداشته ومحدود بدوره عمل آن سال نبوده است این خودش یك نوع تفسیر از قانون است قاضی و مرجع رسیدگی این امر که موقت هست یا نیست خود مجلس است کی باید بگوید که موقت بوده است؟ بنابراین اصل براین است که تمام تبصره هائی که جزء بودجه تصویب شده است برای یکسال بوده است وعلت ضرورت بخصوص این ماده هم این بوده است که این اختلاف دردستگاه های اجرائی پیش آمده است کسی میگوید که تبصره بودجه سال ۳۹ لغو است کس دیگری میگوید نه خیر به قوت خودش باقی است برای این اشکال آمده اند گفته اند تبصره هائی که درضمن بودجه هست ودولت لازم دارد بتصویب کمیسیون برساند بنده تصور میکنم که راه حل صحیح آن باشد که دولت فهرست این تبصره هائی را که در ضمن قوانین بودجه سنوات قبل بتصویب رسیده است ضمن یك ماده واحده برای تصویب بمجلس شورای ملی بدهد یعنی اصل عدم قوت این هاست و مجلس باید بآنها قوت بدهد نه اینکه اصل قوت آنها باشد مگر اینکه لغو بشوند باین ترتیب اگر اینطور اصلاح بفرمائید تبصره کاملتر می شود واین پیشنهاد هم کاملتر می شود

رئیس - آقای نخست وزیر

نخست وزیر - بنده تقاضا میکنم که اصلا این تبصره را حذفش بفرمائید

رئیس - بسیار خوب چون پیشنهاد دیگری نیست رأی گرفته میشود بماده واحده وتبصره ها وحذف تبصره ۲٤ واصلاحاتی که شده است آقایانی که موافقند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد کلیات آخر مطرح است آقای ارباب

ارباب - بنده تذکراتی را لازم میدانم که باحضور هیئت محترم دولت به عرض مجلس برسانم البته قبلا عرض کنم سابقه ندارد بحث درقانون بودجه مثل این دو جلسه اینطور زود بپایان برسد و این حاکی از کمال اعتمادی است که مجلس بدولت دارد و اطمینان دارد که واقعاً دولت دولت کار است و کار خودش را می کند بنده هم ایمان دارم که هیئت دولت و فردفرد وزراء هیچ نوع غرضی جز تأمین سعادت و آتیه درخشان مملکت ندارند و باعلاقه ای که دارند امیدوارم هر کجا مزایای عمل دولت هنوز نفوذ پیدا نکرده حتی در اقصی نقطه کشور در این سال ۱۳۳۷ نافذ شود تذکراتی که خواستم بعرض برسانم یکی این است که در کمیسیون بودجه نسبت بادارات سرپرستی از وزارت فرهنگ بنده بودجه جزء آنها را خواستم قرار بود بیاورند مرا قانع بکنند یا آورده اند آن روز بنده مریض بوده ام یا اصلا نیاورده اند

وزیر فرهنگ - آوردیم تشریف نداشتید.

مهدی ارباب- وحالا آنچه اطلاع صحیح بدستم آمده است و باستحضار دولت میرسانم این است که اداره سرپرستی در اروپا زیاد با محصلین مرتبط نیست اداره سرپرستی بایستی در محل اجتماع محصلین مامتمرکز باشد تا آن ها بآن اداره دسترسی داشته باشند و اداره سرپرستی هر روز بتواند توجه بحال آنها بکند و بطوریکه اطلاع رسیده بعضی از محصلین بیمار میشوند بآنها تفقد نمی شود اطلاع دیگری که دارم این است که حتی دولت حبشه از دانشگاه پاریس محل گرفته زمین گرفته ساختمان برای محصلین کرده چندمرتبه برای محصلین مادانشگاه پاریس خواسته زمین واگذار کند ولی استفاده نکرده اند و ساختمان نکردند آقایان اگر محصلین در خارج در آن محیط آزاد که عوامل مخرب آزادند برای مسموم کردن افکار جوانان هر کشوری منزل نداشته باشند و در یك جا متمرکز باشند وارتباط بخارج نداشته باشند ما بیك ضرر و زیان هائی نمی رسیم این خرج های ظریف کاری این خرج های تجملی این خرج های اضافی این حقوق های اضافی را اگر بمصرف ساختمان لااقل ۵۰ اطاق برای محصلین بکنند ما یك منافع خیلی خوبی از آن خواهیم برد و باوضع فعلی مثل اینکه اداره سرپرستی تطبیق باقعالیت وزارت فرهنگ ما نمی کند وزارت فرهنگ ما در داخله کشور اتفاقاً خوب کار میکند بنده یکی از افرادی هستم که بنام یکنفر ایرانی بی اندازه ازفعالیت وزارت فرهنگ سپاسگذارم گو اینکه امسال دبیر نداشتند به بندر عباس مرحمت کنند ولی سال آینده مسلماً التفات خواهند کرد و درحسن نیت ایشان و کمك ایشان بنده کوچکترین تردیدی ندارم اطلاع دیگری که دارم روزنامه های مخرب خارجی نشریه هائی دارند که برای محصلین ما می فرستند و فکر آنها را می خواهند مسموم کنند و ادارات سرپرستی یك عملی که عکس العمل آن باشد تا بحال در این زمینه نشان نداده اند عرض دیگرم این است که طبق اطلاعاتی که میرسد نسبت باملاك بمپور (جناب آقای نخست وزیر استدعا میکنم توجه بفرمایند) یك عملیاتی میشود که یك اختلاف عمیقی عنقریب در بلوچستان ایجاد میشود و یك تحمیلی بزارعین شده که نقض غرض دولت و مخالف اصل کلی است که می خواهند زارعین را علاقمند کنند فعلا زارعین در زحمت هستند اگر بنا حق املاك زیاده از حد بکسی داده شده یك توجهی بفرمائید یك تبصره ای درقانون بودجه بود که نمی دانم چه شد مانع فنی داشت مانع قضائی داشت چه شد تصویب نشد برای آسایش هزاران زارع که دست رسی بمرکز ندارند استدعا می کنم در این قسمت توجهی مبذول بفرمائید عرض دیگرم موضوع راه کناره جنوب است برای ساختمان راه کناره مدت هاست صحبت می شود دربرنامه هم هست از جناب آقای وزیر محترم راه تمنا دارم این موضوع را خیلی اهمیت بدهند زیرا کمکی میشود بجناب آقای وزیر گمرکات زیرا حقاً وزارت گمرکات خیلی خوب جلو گیری می کند ازورود قاچاق وواردات نامشروع واگر این راه باشد عمران جنوب را تضمین می کند این راهم استدعا می کنم که توجه بفرمائید عرض دیگر هم این است که اگر یك روزی آقایان راه بیفتند درمحله های این شهر کوچه پس کوچه های این شهر را ملاحظه بفرمایند خواهند دید اینقدر خرابه وویران افتاده که معلوم نیست مالکش کیست آنوقت مردم میروند درده کیلومتری شهر خانه می سازند وجا ندارند معلوم نیست این زمینها مال کیست درداخل شهر مالکش کیست جناب آقای وزیر محترم کشور یك توجهی بوضع این شهرداری بکنید واین ویرانه ها واین خرابه ها که بلامالك افتاده است اگر مالك دارد و می توانند بسازند مجبورشان کنید بسازند اگر نمی توانند بفروشند این وضع گل وگشاد این شهر را جمع وجور کنید درحالی که محل دارید زمین دارید وبلااستفاده افتاده است نگذارید مردم بجاهای دوردست بروند تقاضای آخر بنده است که هیأت محترم دولت بمردم جنوب منت گذارند وتشریف بردند واقعاً رنج ومشقت بخود هموار کردند

نخست وزیر- وظیفه داشتیم

ارباب- یعنی درهیچ جا یك دقیقه تأمل نکرده اند بنده حالا که پیر شده ام درجوانی هم چنین طاقتی درخود نمیدیدم که هیچ جا تأمل نکنم وعده هائی هم بمردم داده اند آقایان شما دولت هستید دولت بمردم وعده داده استدعا می کنم ایفا بکنید وضع لنگه هم که اخیرا بنده دیدم محتاج ببذل توجه دولتی است که محبوب همه مردم است

رئیس- آقای مرآت اسفندیاری

مرآت اسفندیاری- عرض کنم لایحه بودجه کل که مطرح است موقع مناسبی است برای پاره ای امور که لازم است تذکرات وعرایضی عرض شود خواستم بعرض هیأت محترم دولت که کمتر چنین شانسی پیدا میشود که همشان را دراینجا زیارت بکنیم برسانم که بتصدیق خود هیأت محترم دولت استان کرمان یکی ازعقب افتاده ترین استان های ایران است واین موضوعی است که مورد توجه خود هیئت محترم دولت واقع شده است وازسال های قبل بنده و سایر همکاران دراین مورد مستدعیاتی داشتیم که بعرض مجلس و هیأت محترم دولت رسانده بودیم متأسفانه تا کنون توجهی آن طور که باید وشاید باستان کرمان نشده است تا اخیراً که هیئت محترم دولت اینطور پیش آمد که تشریف بردند بآنجا عذری باقی نیست برای بنده وسایرین که بگوئیم واقعاً دردهای یك استان عقب افتاده ومردم استان راهیأت محترم دولت اطلاع ندارند واگر اقدامی نفرمایند بنده خیال می کنم این عذر بدازتر گناه باشد برای اینکه موانع ومشکلات را برای العین دیده اند و متأسفانه باید عرض کنم آنطور که ما انتظار داشتیم ومردم کرمان هم با یك ولع وشادی ازهیئت محترم دولت استقبال کردند تا بحال چیزی از آن مشهود نشده است حداقل آرزو داشتیم که بیك مسائل ومشکلات آنی استان کرمان در این مدت دوماه ونیم وسه ماهی که ازاین سفر گذشته هیأت محترم دولت توجه بفرمایند مثلا یکی ازمشکلات بزرك که خود جناب آقای نخست وزیر هم توجه دارند موضوع گندم ونان کرمان است دریك سال ونیم قبل بنده گندم شهر کرمان واستان کرمان را بانانی که از آن گندم تهیه شده بود آوردم اینجا وحضور همه آقایان ارائه دادم وگفتم که در کرمان گندم برای بذر نیست جناب تیمسار هرچند جناب زیادی است تیمسار ضرغام

وزیرمحترم گمرکات (ارباب - تا وقتی که
وزیر هستند جناب می گویند) تیمسارهمان
جناب است • خودایشان ببنده نامه نوشتند
و قبول کردند که بوضع گندم کرمان
رسیدگی میکنند وبذراستان را خواهند
داد ولی خدا میداند کوچکترین توجهی
نشده است بهیچ وجه ولی من اذعان می-
کنم که سیاست دولت درموردغله در یك
قدمش بسیارخوب بوده است وآن آزادی
حمل ونقل غله بودواگراین موضوع نبود بدون
شك امسال کرمان بیك قحطی دوچار
میشد اما هیچ فکر کردید تیمسار که این
گندمی را که خریدند از کجا آوردند؟

وزیر گمرکات وانحصارات -
خود بنده بردم آنجا

مرآت اسفندیاری - ولی پولش
را از کجا آوردند که خریدند؟

وزیر گمرکات - من چه میدانم از
هر جا آوردند

مرآت اسفندیاری - از هر کجا
آوردند ؟ قالیشان را فروخته و گندم
خریدند دوسال در کرمان نه کسی گندم
بدستش آمد ونه کسی توانست گندم بدست
بیاورد دوسال قبل سیل بود درسال قبل آفت
بود تیمسارمی‌فرمایند از هر کجا آوردند
آوردند خریدند خریدند

وزیر گمرکات وانحصارات -
بنده غله را بردم وظیفه بنده همین بود

مرآت اسفندیاری - آخراز کجا
بیاورند بخرند ؟ بنده استدعا کردم که
شما دویست تن غله بزارعین جزء کرمان
پنج من وده من وام بدهید نامه کتبی منهم
الان درپرونده هست این ضرری داشته
است ؟

وزیر گمرکات - وام با بنده نیست
بذر با بنده نیست

مرآت اسفندیاری - راجع ببانك
کشاورزی امروزدرشعبه بانك کشاورزی کرمان
رفسنجان، سیرجان، جیرفت یك شاهی پول نیست
خدا را گواه میگیرم نیست و آنچه تلگراف
وشکایت میشود یك قران تابحال بآنجا نداده‌اند
اینها مطالبی است که واقعاً باید توجه
بفرمایند تا بشود این مسائل ومشکلاتی را که
الان مردم با آن مواجهند حداقل برای زارعین
جزء مرتفع بکنند در موضوع وزارت
کشاورزی واداره کشاورزی عرض میکنم
شاید درحدود چند سال است که یك منطقه
پنبه خیز استان کرمان یعنی جیرفت پنبه
آنجا بیك آفتی مبتلاشده است که
بنده استدعامی کنم این را یك موقع مقتضی
اطلاع بدهید که راجع باین چه اقدامی
شده حالا آنچه ازبین رفته هیچ سایر نقاط
پنبه خیز کرمان هم شعبه‌های شرکت پنبه
و توسعه کشت پنبه بسته شده است میگویند
چون در آنجا آفت هست سایرجا ها هم
نکارند راجع ببانك رهنی و ساختمانی
اقعاً باعث تعجب بنده وهمه است که عرض
بکنم نظر وهدف کمك است ولی مشکلاتی
و تضییقاتی که در راه کمك است بحدی
است که از کمکش هم میگذرند کارمندان
دولت در این استان عقب افتاده اگر
بخواهند سه هزار تومان وام بگیرند برای
تهیه منزل و مسکن معلوم نیست بکجا
مراجعه کنند و بکدام اداره بروند تهران
هم جواب نمی دهدو باید خودشان بیایند تهران
وقتی هم بیایند معلوم نیست بکدام اداره
مراجعه کنند که واقعاً بتواند این کمك را
بکنند ؟ مدتی است آقاهم علاقمندند که
بیمه کارمندان دولت عملی بشود ولی کجا
شده است؟ استان کرمان اصلا بیمه
ندارد اصلا معلوم نیست کی بیمه شده
است بنده چندی پیش نامه نوشتم جواب
دادند بنا بمقتضیات عجالة مقدور نیست عین
نامه هم موجود است بنده میدهم خدمت
آقایان که ببینند این بیمه که مال من نیست
یك کارمند بدبخت بازن وچندتابچه اش در
گوشه جیرفت که هیأت محترم دولت تشریف
برده اند واطلاع دارند • • •

نخست وزیر - نرفته‌ایم •

مرآت اسفندیاری - باعث بدبختی
بنده است جاهای دیگر که تشریف بردید
سیرجان که تشریف بردید • • •

حشمتی - ولی از جانشان سیر
شدند •

مرآت اسفندیاری - اگر سیر شده
بودند نمی‌رفتند (حشمتی - بعداز رفتن)
سیرجان که تشریف بردید در آنجاهم
بیمه نیست استدعای بنده این است که واقعاً
در مورد استانهائی که عقب افتاده است یك
کمی بیشتر توجه بشود و کارمندان را
بوسائلی تشویق بکنند وعلاقمند بکنند که
باین استانهای عقب مانده بروند خدمت
کنند و خدمتشان هم درآنجا منظورشده
عرایضی داشتم راجع بوزارت راه در
استان کرمان در چند سال اخیر وزارت
راه مشغول اقداماتی شده است که
بنده متشکرم ولی متأسفانه چون این
اقدامات اساسی نیست با یك پیش آمدجزئی
از بین میرود مثلا جاده کرمان به جیرفت هر سال
ساخته میشودو دراثر بارندگی مجدداً ازبین
میرود خیال میکنم اگر این جاده را بیك نحو
اساسی بسازند شاید این اشکالات پیش
نیاید دوم راه کرمان بشهداد است شهداد
یك منطقه بسیار حاصلخیز وقابل استفاده
ای است که بعلت نداشتن راه تا کنون
ازهمه مزایا محروم مانده است خود تیمسار
محترم وزیرراه استحضار دارند که این راه
را قرار بود با کمك لشکر کرمان انجام
بدهند ولی بعداً این فکر عوض شد بهر
حال بنده اطمینان دارم که اگر این راساخته
شود مزایای زیادی دارد چه برای خود
شهر کرمان و یامحصولاتیکه ازآنجا برای
خود تهران خواهد آمد ودرتهران استفاده
میکنند بیحدوحساب است راه سیرجان
ببافت را بنده نمی‌دانم وزارت راه درست
میکنند یاسازمان برنامه تامدتی باسازمان
برنامه بوده واخیراً بوزارت راه واگذار
شده است درحدود ۵۰ کیلو متر از این
جاده ساخته شده من انتظاردارم تیمسار
محترم وزیرراه که همیشه توجه مخصوصی
دارند دستور بفرمایند این جاده برای حمل
کرومیت هائی که خوردشان میبرند ومیفروشند
لااقل برای خودشان درست شود چونکه
معدن بزرك کرومیت بالای اسفندقه هست
وازتعداد کامیونهائی که درسال میروند
قطعاً اطلاع دارند اصلا این جاده باید برای
آنجا ساخته شود سوم راه برد سیر ببافت
است دربردسیر کارخانه قندی در دوسال
دوسال ونیم قبل باتوجه سازمان برنامه
نصب ومشغول شده خوشبختانه درسال جاری
متجاوزازسی هزار تن چغندرداشتندو خوداین
نمودار این استکه کهاین منطقه قابلیت
و استعداد کارخانه قند دارد • البته
برای توسعه زراعت چغندر لازم بیك بذل
خرج هائی هم هست از جمله اینکه جاده هائی
ساخته بشود و این جاده برد سیر ببافت
جزء برنامه کارخانه قند ازدوسال قبل تا
بحال هست که درسال قبل مختصر اقدامی
روی آن شده ولی درسال جاری اهالی
بافت چغندر کاشتندولی بعلت نبودن راه
تنی ۹۰ تومان کرایه دادند که بیاورند
بکارخانه و تمام فروش چغندربکارخانه تنی
۱۲۰ تومان است که خیال می کنم ۹۰ تومان
را که بفرمائید چیزی عاید نمی‌شود برای
همه‌اش و بهمین علت دیگر کشت نکردند
واز خیرچغندر گذشتند عرض کنم کارخانه
قندبردسیرواقعاً یك کمك مؤثر و اساسی
باستان عقب افتاده کرمان بود که ازمزایای
این کارخانه واقعاً مردم بهره‌مند شده اند
دراین دوسال اخیربنده واقعاً ازطرف اهالی
کرمان می‌توانم از این فکر صحیح وعمل
بجائی که دولت کرده و تا بامروزاولین
اقدامی است که نسبت بکرمان شده است
تشکرو سپاسگذاری بکنم این اولین
اقدامی است که نسبت باستان کرمان شده
ولی انتظارداریم که این توجهی که شده
تکمیل شود یعنی واقعاً بمردم یك کمکهائی
بشود که بتوانند این زراعت راتوسعه بدهند
در کرمان زراعت زیاد زراعت خشخاش بود
که خوشبختانه آن زراعت از بین رفت ولی
چیزی که مایه امیدواری است زراعت چغندر
است که جای آن را بگیرد و این ازدولحاظ
مفید است هم برای دولت بصرفه هست و
کمك بمملکت است و بما تشویق زراعت
چغندر محل زراعت خشخاش پر میشود
دوم اینکه مردم از این وضع بدی که در
استان کرمان امور کشاورزی دارند رهائی
پیدا می کنند عرض دیگری که بنده داشتم
نسبت باستانداری کرمان و فرمانداریها
است متأسفانه بنده باید اذعان بکنم الان
اگر یکنفر از همکاران ما و هموطنان ما
بکرمان برود یك محل کوچکی که این
شخص بتواند برای یك شب بیتوته کند
نیست(یکی ازنمایندگان- اغلب جاها نیست)
صحیح است همه جا همینطور است برای
آمدو رفتی که امروز بکارهای عمرانی و
تولیدی هست بجاست که یك توجهی در
این مورد بشود و اگرهتل بزرگی هم
ساخته نمیشود واقعاً مردم تشویق بشوند
وبآنها کمك شود که یك مهمانخانه کوچکی
درآنجا دائر بشود متأسفانه محل استانداری
هم محلی نیست که مورد پسند باشد عمارتی
است که شاید ۱۰۰ سال از عمرش می-
گذرد و فوق العاده کهنه و فرسوده
شده است هیئت محترم دولت هم
که تشریف بردند آنجا وعدهٔ مساعدت
فرمودند اعتباری هم خیال می کنم تصویب
شده اگرانجام بشود بجاست که اگر کسی
بخواهد برود آنجا محلی باشد که درآنجا
سکنی کند موضوع دیگر موضوع فرمانداری
های استان کرمان است متأسفانه هر چه
نقاط دورتر می‌شوند مزایا واستفاده‌هائی
که مأمورین ازلحاظ حقوقی دارند کمتر
می‌شود درسیرجان یا رفسنجان که محل عبور
ومروراست وشاید هفته‌ای بیست یا ماهی نیست
که هیأتی مربوط بکارهای عمرانی ردنشوند
ولی چون مهمانخانه‌ای درآنجا نیست وارد
برفرمانداری هاخواهند بود بقدری بودجه
واعتبارپذیرائی فرمانداری ها ناچیزاست
که قابل ذکر نیست اگرواقعاً نظراینست که
مأمورین که هستند درآنجا با پاکی ودرستی
خدمت کنند باید وسائل ومزایائی برای آنها
قائل بشوند (مهندس فروهر- اتومبیلهایشان
را هم گرفته‌اند) والا یك فرماندار فکر
بفرمائید با ۲۰۰ تومان باسم خرج سفره
چه بکند جزاین که دائم دست تکدی باین
وآن دراز بکند لااقل یك مزایائی برای
شهرستان هائی که محل عبورومرور هست
قائل بشوید که ازاین وضع فلاکت بار خلاص
بشوند یك فرماندارمنزلش می‌شود مهمانخانه
صبح تا غروب هر که می آید میرود منزلش
آخرنمی‌شود ازاین فرماندار وظیفه خواست
البته نمی‌شود آنطوریکه باید ازآنها وظیفه
خواست اگر وظیفه ودرستی می‌خواهید باید وسیله
ومزایا برایشان قائل بشوید راجع باین موضوع
خرج سفره شاید چندبار با سایر همکاران
خدمت جناب آقای وزیر کشور عرض کردیم
امیدوارم که بذل توجهی بفرمایند عرض کنم
درموضوع کارمندان دولت بنده یادداشت
هائی کرده بودم اما وقت گذشته واگر بخواهم
زیاد صحبت کنم اسباب مزاحمت خواهد
بود • وضع کارمندان دولت بخصوص
در استانهای عقب افتاده جناب آقای نخست
وزیر خیلی بداست این راحقیقت عرض
میکنم که اگر از کارمندی شما بخواهید که
بمردم خدمت بکند ومجری دستوروزارت
متبوعه خودش باشد بدون توجه بمعاش
غیرقابل قبول است که ازاو خدمت بخواهید
بنده خدا را گواه میگیریم دربافت سیرجان
رئیس یکی از ادارات را دیدم که با

شش سر بزبان خودمان عائله بدون زن
وخودش که جمعاً هشت نفر میشدند • قادر
نبود دربافت یك خانه اجاره کند ورفته بود
بادونفر دیگر شریك شده بود یك خانهٔ محقر
کوچك گرفته بود چرا ؟ برای اینکه
فوق العاده بخش بافت که ۱۴۰۰ کیلومتر
۱۵۰۰ کیلومتر با مرکز فاصله دارد صد
بیست است یعنی یك مأموری که ازطهران
میرود بفاصله ۱۵۰۰ کیلومتری علاوه بر
حقوقش بیست درصد مزایا میگیرد و این
واقعاً اثر آوراست • خوشبختانه قانون تقسیمات
مورد نظر وتوجه است ودر این تقسیمات
گذشته یك اجحافی در اثر سهل انگاری
شده است برای استحضارتان عرض میکنم
قانون تقسیمات گذشته کشور بعداز آنکه
تصویب شد یك نقاطی از قلم افتاده بود
آنهائی که ذکر کرده اند یك مزایائی در
مقابلش ذکر کرده بودند اما آنهائی که از
قلم افتاده بودهمینطور دسته جمعی صد بیست
بهشان مزایا میپردازند تون باشد یا طبس
باشد یا هرجا حالا که اصلاح قانون
تقسیمات کشورمورد توجه قرار گرفته است
من استدعا می کنم که توجهی بفرمائید که
این مأمورینی که میروند آنجا بااین بدبختی
و فلاکت زندگی نکنند • عرض دیگر
بنده راجع بمحصلین بود محصلین ایرانی
در خارج این را عرض میکنم، صحبت خودم
را خاتمه میدهم، بنده بدون شائبه عرض میکنم
آقای دکتر مهران خیال می کنم واقعاً
استادبیشتر ما بوده وهستند لیاقت وکاردانی
ایشان در امر وزارت فرهنگ برهیچکس
پوشیده نیست بنده این را روی ایمان
می گویم خدا میداند هیچ غرضی ندارم ولی
یك توجه بیشتری ایشان باید بفرمایند وضع
محصلین ایرانی درخارج از ایران چندان
مرتب نیست درآمریکا شاید بیشتراز
۱۲ سرپرست هست (وزیرفرهنگ - فقط
سه نفر)نیست؟ چندتاست قربان(وزیر فرهنگ-
سه نفر) (ارباب- دوتایشان را بفرستید
بندرعباس) کالیفرنیا نیویورك وواشنگتن ودر
حدوددوهزار محصل ایرانی درآنجا وجود
دارد ولی خدا میداند اگر هیچکدام از
آقایان سرپرستها اطلاع داشته باشند که
این محصلین کجا هستند و چه میکنند
(دکتر مشیر فاطمی- باستثنای دکتراسفندیاری)
شما که کاسهٔ گرمتر از آش شده‌اید • تمام
این محصلین با یك مرکز سر کاردارند
و آن هم واشنگتن است ولی مشکلات
دستگاه هم طوری است که سرپرستی
های محصلین آنطوری که باید و شاید
نمیتوانند در موارد لزوم یك مساعدت
هائی بمحصلین بکنندو یادرمواردی که لازم است
یك شدت عملی نشان بدهند بنده بخصوص
آمریکا راعرض می کنم برای اینکه دراروپا
بهتر میتوانند محصل را اداره کنند تادر
امریکا که قاره بازو وسیعی است البته
دستگاه های اداری خود امریکا بحد کافی ناظر
برتحصیل محصلین هست آقا کاش که ازاینجا
شروع می‌شد بنده قبول دارم کشده ام اما خوب
بود دراین مورد بخصوص بیشتر دقت میشد محصلین
که میروند آنجا اغلب مواجه مشوند که
حقوقشان دیر میرسد و برای همه هم پیش می-
آید ای کاش یك صندوق اقلامی شد
برای سرپرستی درآنجا درست کنند که اگر
یك محصلی حقوقش دریك ماه دوماه بتأخیر
افتاد بتوانند باو کمك کنند برای اینکه در
آن محیط کسی نیست که باین محصلین کمکی
بکند بانك ووسیله‌ای نیست که بتواند کمك
ومساعدتی برای مدت کوتاهی بکنند ومجبور
میشوند برای دو ماه دست از تحصیل بردارد
برای اینکه در دانشکده‌ای که تحصیل میکنند
تادل ندهند ورقه تحصیلی نمیدهند اگر در
آنجاشبانه روزی باشد بمحض اینکه حقوق آنها
بتأخیر بیافتد مطالبه میکنند ومعطل دارد
میکنند بنده چه خودم دیدم وچه ضمن مکاتبه
چند نفر ازآقایان بامن ازمحصلین آمریکا
استدعا داشتند که یك صندوق برای کمك
بمحصلین آمریکا درست کنند نه اینکه مجاناً
پول بهشان بدهند ولی تأسیس شود که هر
موقع برای هریك از محصلین پیش آمدی
شد بتوانند از آن صندوق یك وام کوتاهی
بگیرند وبعداً پس بدهند این را بنده انتظار
دارم که موردتوجه قرار بدهند ولی درمورد
محصلین اروپا باید عرض کنم که آنجا تا اندازه‌ای
وضع بدتر ازامریکاست چون درامریکا
این تسهیلات وجود دارد که یك محصل در
موقعیکه درسش را باندازه کافی خواندو آن
اطلاعات را باندازه‌ای که لازم است داشته
باشد با اجازه مدرسه درهمان محیط مدرسه یك
کارهائی بهش محول میشود ومیتواند یك حقوق
ناچیزی بگیرد و کمك خرجی او بشود
ولی دراروپا چنین چیزی اصلا وجود ندارد
وچون این نیست وشاید دراروپا آمد رفت
بشهرستانها وآمدورفت بکشور های دیگر
سهل تر باشد محصلین یك مدتی در یك جا
کارمیکنند باشکالاتیکه برخوردند ازاین
شهرستان یامی شوندمیروندشهرستان دیگر
یا کشوردیگر گواینکه اخیراً یك مشکلاتی
دراین امر پیداشده واشکالاتی فراهم شده که
محصلین بدون اجازه سرپرستی و بدون
اجازه وزارت فرهنگ نمی‌توانند مدرسه
خودشانرا تغییر بدهند معذلك آنطور که
باید وشاید وضع آنها مرتب نیست و بنده خیال
میکنم اگر همین صندوق کمك بمحصلین
که دراروپا افتتاح شود بسیار کمك بزرك
وخدمت بجائی بمحصلین خواهد بود •

رئیس - آقای خلعت بری راجع بماده
۲۸۲ آئین نامه یك توضیحی میخواهند بدهند
بفرمائید •

خلعتبری - مطلبیکه بنده امروز
صبح عرض کردم راجع بکمك های امریکا
وبیاناتیکه جناب آقای عمیدی نوری همکار
محترم فرمودند بنظر بنده رسید که یك قسمت
ازعرایض بنده درست توجه نشده است بنده
هیچوقت نگفتم که دولت امریکا بما دلار
بدهد برای بودجه وزارت جنك وما آن دلار
را بفروشیم وبعد باپول آن دلار واردات
بیاوریم این ضرر مملکت است بنده همچو
عرضی نکردم بنده عرض کردم که اضافه
ای که بر مخارج شده است این اضافه مخارج
مسلم است و بمناسباتی هست آنها را هم عرض
کردم همچنین عرض کردم که باید بتناسب
ارزش وضع ما و موقعیت ما بما کمکهای
اقتصادی بشود که ما از کمك های اقتصادی
استفاده کنیم و مخارجیکه فعلا متحمل
می شویم این مخارج از آن طریق جبران
شود اگر غیر ازاینکه عرضی کرده ام منظورم
همین بوده است وبعنوان مثال عرض کردم
گفتم مسئله بازار توتون برای ما
درست کنید و مثل ترکیه توتون ازما
بخرید حالا که من باب مثال عرض میکنم
مثلا آلمان غربی بعداز جنك از امریکا
دلار گرفت و باآن دلار کارخانه خرید
کارخانه های مدرنی که تأسیس کرد از
محل کمك امریکا بود وهمین کارخانه‌های
مدرن آلمان است که با کارخانه‌های فرسوده
انگلیس رقابت میکند ودر اقتصاد جلواست
از انگلیس و فرانسه همینطور ایطالیا
امروز بین آسیا واروپا فرقی نیست الان
ما یك موقعیت خیلی مهمتری ازاین ممالك
داریم مثلا بنده گفتم که به بحریه ما کمك
کنند خوب اگر به بحریه ما کمك کنند
کشتی بما بفروشند قرض بدهند بیست ساله
وسی ساله اینجا آقای وزیر گمرکات هستند
شما مطمئن باشید که اگر ما بحریه خوب
درخلیج فارس داشته باشیم علاوه بر سیادت
درخلیج وعلاوه برمزایای سیاسی ما سالی
۵۰۰ میلیون تومان جلوی قاچاق را می
توانیم بگیریم وقتی گرفتیم زحمات وخدمات
دولت بهنتیجه میرسد بکشور ترکیه کمك
کردند بانك صنعتی کشور ترکیه ببینید
این بانك بکشور ترکیه چقدر کمك کرده ما
احتیاج باین چیزها داریم مااحتیاج بسرمایه
داریم نه سرمایه برای پپسی کولا وکانادا
درای و کوکاکولا ما احتیاج داریم سرمایه
برای تراکتور ما احتیاج بسرمایه داریم
برای اینکه کارخانه و لوازم برق تهیه
بکنیم وچیزهائی که مورد احتیاج امروزما
هست بنابراین ما احتیاج بکمك اقتصادی
داریم وامروز هر کشوری که بیشتر بتواند
از کمك های اقتصادی امریکا استفاده
بکنند آن دولت خدمتگزارتر است وهیچ
عیب وعاری هم ندارد وقتی ما نفتمان را
ملی کردیم واز شرکت سابق نفت خلع ید
کردیم چرچیل باشد رفت آنجا و دوتا
سیصد میلیون دلار از امریکا کمك گرفت
همه دنیا استفاده کرده ومیکنند ماهم می
خواهیم از این موقعیت خودمان استفاده
کنیم چند ماه پیش گفتند کنفرانس بغداد
تشکیل می شود و نماینده رئیس جمهور
امریکامیاید بالاخره تشکیل شدو جمع شدند
دست آخر ۵ میلیون دلار بما کمك فنی
کردند بنده عرض می کنم بهتر است
نکنند • • • •

رئیس - آقای خلعت بری ازآئین نامه
وماده مربوطه دورنشوید

خلعت بری - بنده می خواستم در
این مورد توضیح عرض کنم که روشن بشوند
دوستان ماکه اگرمی خواهند بما کمکی
بکنند باید کمك اقتصادی بکنند وازتذکر
ایشان هم خیلی خوشوقتم وازایشان متشکرم
که به بنده فرصت دادند که این توضیح
را بدهم •

رئیس - ۱۲ تبصره دیگر هنوز
مانده است که باید جداگانه بطوری که
شرح خواهم داد طرح شود آقای وزیر
گمرکات بیانی دارید بفرمائید •

وزیر گمرکات - نماینده محترم
جناب آقای مرآت اسفندیاری نماینده
محترم سیرجان یك بیاناتی راجع به غله
فرمودند که برای روشن شدن ذهن آقایان
نمایندگان ومخصوصاً اهالی کرمان بنده را
وادار کرد یك توضیحاتی بدهم بطوری که
بارها تذکر داده ام واینجاهم بارها بعرض
آقایان نمایندگان محترم رسانده ام وظیفه
بنده در مورد غله فقط جمع آوری غله
اضافی است که اگر درنقاطی باشد تاحدی
که دولت مورد احتیاجش است میخرد و
برای کمك کردن بنقاطی که کمبود دارد
میفرستد برای اینکار امسال درمهر ماه واوایل
آبان ماه استاندار کرمان یك گزارشی
داد که یادوهزار تن غله یا ۵ میلیون تومان
پول یك کدام از اینها را بفرستید برای
اینکه غله کرمان آفت زده است برای اولین
دفعه در تاریخ این مملکت جواب داده
شد که دوهزارتن غله فرستاده شد و هم ۵
میلیون پول (مرآت اسفندیاری - فرع
خواستند ازشان) بطوری که آقایان
نمایندگان محترم استحضار دارند غله پولش
ازبانك ملی گرفته میشود بافرع صدپنج وقتی
بشهرداری هاهم میدهند بافرع صدپنج میدهند
متأسفانه در کرمان نه از آن غله استفاده کردند و نه
ازآن ۵ میلیون پول عیناً هست ویك مثقالش را
نخریدند وقتی که جناب آقای نخست وزیر
باهیأت محترم دولت تشریف بردند کرمان
مالکین ازما گله کردند که چراغله فرستادید
در صورتیکه ما غله داریم استاندار را
خواستیم روبرو کردیم که آقای استاندار
گفته این غله را بفرستید ما بااینکه این
غله را تنی ۵۰۰ تومان درفارس خریده ایم
وچون آنوقت راه سیرجان بسته شده بود
یعنی ۱۴۰ تومان کرایه اش راپرداختیم از
راه یزد بردند وتنی ۱۵۰ تومان خرج
برداشته ۶۵۰ تومان تمام شده حالا ۶۰۰
تومان نخریدند بر می گردانیم بفارس و
اصفهان میفروشیم ولی دوهزار تن غله الان
جناب آقای مرآت اسفندیاری در کرمان

هست وآن ۵ملیون پول هم‌هست دست بهیچکدامش نزدند بنده دراین مورد و اقلا درمورد شهر کرمان انتظار داشتم که مورد تشویق واقع شویم تا در مقابل کرمانشاه وخراسان که غله شانرا نخریدیم اقلادرمورد کرمان موردتشویق واقع‌شوم امااینکه بذرغله‌را بنده مراجعه‌می‌فرمائید بذرغله بابنده‌نیست بنده‌آن نامه‌ای که آقا مرقوم فرموده‌اید آن نامه را عیناً منعکس کردیم بسازمان برنامه و وزارت کشاورزی این عیناً مثل این میماند که چغندر کم‌باشد چون قند را بنده مصرف میکنم بنده مراجعه‌کنید البته مراجعه‌که بفرمائید بنده عیناً بسازمان برنامه منعکس میکنم این بود که‌خواستم‌عرض کنم که بذر بعهده‌بنده‌نیست اماخریدوفروش‌غله بعهده بنده‌است

رئیس- آقای وزیرفرهنك

وزیرفرهنك - عرض کنم‌چندنفر از آقایان نمایندگان محترم در موقع مذاکرهٔ مربوط ببودجه راجع بمحصلین درخارجه تذکراتی فرمودند وبنده لازم دیدم که چند جمله عرایضی میکنم البته ارقامی فرمودند که برای روشن‌شدن ذهن آقایان بنده آنها را تصحیح میکنم عدهٔ محصلین خارجه امریکا واروپا هشت‌هزار نفراست که‌ازاین‌عده‌تقریباً نصف‌مخارجشان رادولت میدهد ودر بودجه وزارت فرهنك ۲۲میلیون تومان برای این کمك منظور شده وامسال یك ملیون تومان بیش‌علاوه شده است وخود مردم هم مبالغی خرج میکنند که‌جمعاً درحدود ۷۵ملیون‌تومان در سال میشود البته وزارت فرهنك وظیفه‌دار است که یك تشکیلاتی برای سرپرستی بدهد ونظارت کامل بشود البته دراین‌باب اقداماتی شده قانونی بتصویب رسیده و آئین‌نامه‌هائی‌هم‌تنظیم‌شده که هم‌تکلیف سرپرستی‌ها وهم روابط آنهارا بایکدیگر روشن میکند وچندآئین‌نامه دیگر هم در شرف تهیه وتصویب است بنده به آقایان می‌توانم اطمینان بدهم اولا بااظهارامتنان از توجه وعنایت آقایان نسبت بمحصلین مقیم خارجه وامورسرپرستی‌ها ومراقبت‌در تحصیلات واخلاق محصلین روزبروز بهتر خواهد شد البته این نکته را باید عرض کنم که بسیاری از محصلین ما درخارج خیلی خوب تحصیل میکنند (صحیح است) دررشته‌های مفید تحصیل میکنند و بسیار بکشورشان علاقمند هستند گاهی اوقات اگراتفاق می‌افتد یکنفریادونفرمحصل یك حرکات زشتی‌میکنند یاخوب درس نمی‌خوانند این کلیت ندارد وبنده به آقایان اطمینان میدهم این جوانها بامیل وشعف علاقمندی فوق العاده خودشانرا مجهز و آماده برای خدمت بمملکت میکنند و ما هم‌کمال مراقبت را خواهیم کرد البته در این قسمت اولیای محصلین که وظیفه دار هستند که مراقبت بکنند که پول بموقع بآنها برسد ماهم بسهم خودمان تشریك مساعی خواهیم کرد (صحیح است - احسنت)

ارباب- اجازه میفرمائید بنده از همینجایك‌توضیحی‌عرض کنم

رئیس- بفرمائید‌بنشینید‌آقا شما در در کلیات آخرهم‌صحبت کردید چه‌توضیحی میخواهید‌بدهید‌بفرمائید‌بنشینید

ارباب- آنچه که بنده عرض کردم آنطورنیست که ایشان توضیح دادند بنده راجع بسرپرستی عرض کردم گفتم‌ادارات سرپرستی خرابست مطالب که نباید لوث بشود

(زنك‌رئیس - دعوت بسکوت)

رئیس- چرا ساکت‌نمی‌نشینید اگر ساکت‌نشوید‌من بشمااخطارخواهم کرد آقای ارباب

ارباب- بنده اصلا مرخص می‌شوم که‌عرضی‌نکنم (استخر بفرمائید - حالا تشریف‌نبرید خواهش‌میکنم)

رئیس- بفرمائید اینجا مجلس است جای مسخره‌نیست آقای استخر بشماچه که بنشینند یابروند ازخنده ومزاح بنده هیچ خوشم‌نمی‌آید، آقایان‌بایدرعایت‌نظم‌مجلس رابکنند ۰مذاکره درلایحه‌بودجه تمام شد برای اظهارملاحظات میفرستیم به مجلس سنا

۶-طرح‌وتصویب‌فوریت گزارش کمیسیون‌دارائی راجع‌به‌چندتبصره‌ضمیمه بودجه ۱۳۳۷ کل کشور

رئیس- یك تبصره‌هائی‌ضمیمه‌بودجه بود که جنبه مالیاتی داشت ودوشوری بود آنهابکمیسیون‌دارائی‌هم فرستاده شده‌ماده واحده‌است‌ودوازده‌تبصره‌عده‌ای‌ازآقایان پیشنهاد کرده‌اند که یك فوریت داشته باشد ویك شوری باشد۰

پیشنهاد قرائت‌میشود

(بشرح‌ذیل‌قرائت‌شد)

مقام عالی ریاست مجلس‌شورایملی

امضا کنندگان‌زیرتقاضاداریم گزارش کمیسیون قوانین دارائی مربوط به چند تبصره پیش بینی‌شده درلایحه بودجه‌بقید یك فوریت مطرح شود

مشایخی۰ مشار۰ توماج ۰ مهندس اردبیلی۰ مسعودی ۰ بزرك‌نیا ۰ دکترامیر نیرومند۰ صفاری۰ صادق بوشهری۰ خسرو قبادیان۰ سعیدمهدوی۰ برومند وچندامضای دیگر

رئیس-ماده واحده وتبصره‌هاقرائت می‌شود

(بشرح‌زیرخوانده شد)

ماده‌واحده- چون‌بعضی ازتبصره‌های پیش‌بینی‌شده درلایحه بودجه سال ۱۳۳۷ کل کشور ازامور مالیاتی بوده و بایستی مورد تأیید وتصویب کمیسیون‌قوانین‌دارائی قرار گیرد ازاین جهت تبصره‌های ذیل که بتصویب کمیسیون بودجه هم رسیده‌است عینا مورد تایید کمیسیون قوانین دارائی قرار گرفته تقاضای تصویب آنها را دارد۰

مسعودی (منشی) - تبصره ها از شماره ۲۸ نمره گذاری شده ولی چون گزارش علیحده است از شماره ۱ می‌گذاریم۰

تبصره۱- وجوهی که بابت ده‌درصد شهرداری ها قانونا به‌بهداری‌ها اختصاص دارد ازاول فروردین ۱۳۳۷ بترتیب ذیل بمصرف خواهدرسید : چهل‌درصد دارو۰ چهل‌درصد تعمیروتاسیس وتجهیزمؤسسات بهداری و بیست در صد حقوق و مزایا ۰

تبصره ۲ - ازاول سال۱۳۳۸ کلیه معافیت‌های گمرکی که بتمام وزارتخانه‌ها ومؤسسات وسازمان‌ها وبنگاه‌ها وشرکت‌های دولتی داده شده لغومیشودودستگاه های مربوطه موظفند اعتبار مورد لزوم برای این‌قبیل معافیتهاراضمن بودجه سال ۱۳۳۸ خود پیش بینی نمایند وزارتخانه‌ها ومؤسساتی که از معافیت سیاسی استفاده مینمایند و کنسرسیوم نفت وتجهیزات نظامی اعم ازارتش وژاندارمری وهدایائی که ازطرف دولت‌هایامؤسسات خارجی‌بدولت یامؤسسات خیریه ایران داده میشود کماکان ازاین معافیت استفاده خواهندکرد ضمناً بوزارت گمرکات وانحصارات اجازه داده میشود ازمطالبه حقوق گمرکی‌موتور های مربوط بتلمبه‌های آبیاری‌را که بانك کشاورزی درتاریخ‌های متفاوت وجداگانه واردنموده وباتعهدپرداخت‌حقوق گمرکی مرخص کرده و در دسترس کشاورزان گذاشته است بتعداد تلمبه های مربوطه صرفنظر نماید۰

تبصره۳- ماده واحده مصوب تیرماه ۱۳۳۵راجع‌بحق‌الحفاظهٔ بانك‌کارگشائی ازاول فروردین‌ماه ۱۳۴۷ لغوواختیارتعیین نرخ‌حق‌الحفاظه بانك مزبوربعهده‌شورای عالی بانکملی ایران واگذار میگردد مشروط براینکه حداقل بهره دودرصد و حداکثربمیزانی‌برآوردشود که فقط‌هزینه های بانك کارگشائی‌را تامین نماید

تبصره۴ - وزارت دارائی مجازاست املاك‌ومستغلاتی‌را که درمقابل‌بدهی‌مالیاتی ویامطالبات غیرمالیاتی بدولت منتقل‌میشود ازطریق مزایده بفروش‌رسانده وبحساب درآمد مربوطه منظورنماید ومادام که بفروش‌نرفته اداره آن‌بعهده وزارت‌دارائی است۰

تبصره۵ - مالیات اتومبیلهای‌سواری مقرردربند (یك) تبصره(۱۱)قانون‌بودجه سال ۱۳۳۵ ازاول‌سال ۱۳۳۷ بسیصدریال وبند(۲) بپانصد ریال وبند(۳) بیك‌هزار وپانصد ریال‌ترقی داده میشود۰

تبصره ۶- وزارت دارائی مجازاست ازاول فروردین ماه۱۳۳۷ ببعد کسور کمتر ازیکریال‌را درموقع وصول‌درآمد یکریال‌تمام اخذ ودرپرداخت هزینه بنفع خزانه حذف نماید

تبصره۷- بوزارت دربار شاهنشاهی اجازه داده میشود که قسمتی از اراضی صاحبقرانیه رابشهرداری‌تهران برای‌احداث پارك عمومی وقسمتی باشخاص یامؤسسات یابانکها بقیمت‌عادله بفروشد ووجوه‌حاصله را دربانکملی تودیع ومنحصرا بمصرف هزینه مقدماتی ساختمان کاخ فرح‌آباد که اعتبارآن در بودجه سالیانه دولت تامین خواهدشد برساند و همچنین اجازه دادهٔ میشود که گاراژواقعه درخیابان‌باب‌همایون متعلق باداره‌بیوتات سلطنتی وباغ‌اوشان راکه فعلادرتصرف وزارت جنك است‌به قیمت عادله بفروش رسانیده ووجوه حاصله رابترتیبی که دربالا تعیین گردیده‌بمصرف برساند۰

تبصره۸- درصورتیکه وزارت جنك برای استفاده نظامی احتیاج بباغ اوشان داشته باشد میتواند درمقابل‌پرداخت‌بهای عادله یاواگذاری اراضی معادل بهای‌آن که ازطرف‌وزارت دربارشاهنشاهی‌بفروش خواهدرسیدسند انتقال‌باغ‌مزبوررادریافت دارد۰

تبصره۹ - برای خرید گاراژواقعه‌در خیابان باب همایون شهرداری تهران در صورت تساوی شرایط و قیمت مقدم است۰

تبصره۱۰- قسمت اخیرتبصره۱۹قانون بودجه ۱۳۳۵ که ذیل تبصره ۴۷ قانون بودجه سال۱۳۳۶ اصلاح وتصویب شده کان‌لم‌یکن خواهد بود ولی وزارت دربار شاهنشاهی میتواند قسمتی ازاراضی‌شمالی کاخ صاحبقرانیه را براساس‌قیمت اراضی مشابه‌آن که از طرف بانك ساختمانی به کارمندان دولت واگذار گردیده برؤساء وکارمندان دربارودفترمخصوص شاهنشاهی جهت تهیه خانه مسکونی‌واگذارنماید۰

تبصره۱۱- چون منظورازساختمان کاخ‌فرح‌آباد اینست که کاخ‌مزبورنمونه‌ای برای مجسم کردن‌عظمت شاهنشاهی‌ایران باشد وباید ازوجود مهندسین ومتخصصین مشهورومعروف خارجی وداخلی استفاده شود لذاتشریفات مالی آن تابع تشریفات و مقررات معموله و جاریه مالی نخواهد بود۰

تبصره۱۲- عوارض‌محصولات‌جنگلی از اول سال ۱۳۳۷ بشرح زیر تعیین میگردد :

۱- هرمترمکعب هیزم جنگلی که در کوره‌های‌مصالح‌ساختمانی‌وکارخانجات مصرف‌میشود ۲۰ریال

۲- هرتن ذغال چوب جنگلی که‌در شهرها مصرف میشود ۱۲۰ریال

۳- هرمترمکعب چوب الوارجنگلی که از جنگل خارج می گردد ۲۰۰ ریال

۴- هرمترمکعب درخت گردو (اعم ازجنگلی وغیرجنگلی) که بخارجه صادر میگردد ۲۰۰۰ریال

۵ - هر متر مکعب چوب‌های بلوط تخته‌بشکه که‌بخارجه صادرمیگردد ۱۵۰۰ ریال

۶ - هرمتر مکعب چوب‌های دیگر جنگلی که بخارجه صادر می گردد ۵۰۰ ریال

۷- برای صدورپروانه بهره‌برداری از جنگل هر متر مکعب ۱۰۰ریال

عوارض مذکور دراین تبصره‌صرف نگهداری واحیاء جنگلها وجنگل کاری خواهد شد

مخبر کمیسیون بودجه - مشایخی

مخبر کمیسیون دارائی - مهدی مشایخی

رئیس- فوریت مطرح است (گفته شد- مخالفی نیست) رأی گرفته می‌شود بفوریت این‌لایحه‌آقایانی که موافقند قیام بفرمایند۰

(اکثر برخاستند) تصویب شد۰

۷-طرح‌گزارش کمیسیون دارائی راجع بتبصره - های‌ضمیمه‌بودجه۱۳۳۷ کل کشورو ارسال بمجلس سنا

رئیس- ماده واحده و تبصره‌ها مطرح است، چون خوانده شده قرائت آن دیگرلازم نیست۰

آقای نخست وزیر

نخست‌وزیر- بنده همانطوری که قبلاعرض کردم‌تبصره ۱۶ پیشنهادی‌دولت ازقلم افتاده است استدعا می کنم ضمن همین تبصره هائی که خواندند تبصره ۱۶ پیشنهادی دولت هم اضافه شود۰

رئیس- تبصره ۱۶ پیشنهادی دولت قرائت می‌شود۰

(بشرح‌زیرقرائت شد)

تبصره۱۶-اشیاءولوازم‌هیئت‌مستشاران نظامی‌امریکاوخانواده آنها(که بموجب‌بند د ماده واحده‌قانون‌مصوب آبان‌ماه۱۳۲۲ تعیین‌حدود اختیارات وشرایط استخدامی آنها بدولت ووزارت جنك واگذار شده است)ازکلیه حقوق و عوارض گمرکی معاف می‌باشند وهمچنین تدارکات و لازم ساختمانی‌ووسایل‌موتوری‌ومایحتاج‌متخصصین وخانواده آنها که برای‌اجرای برنامه‌های ساختمانی کمك‌نظامی بلاعوض‌بکشور وارد واظهارنامه آنها بدستوروزارت جنك و ژاندارمری گمرك داده می شود و بعلاوه خروج قسمتی ازاین لوازم که موردحاجت نباشد ازعوارض‌وحقوق گمرکی معاف می‌باشد۰

رئیس- اینجالازمست که بنده‌بگویم که‌آقای مهدی ارباب که همیشه بیاناتشان درمجلس توأم باحسن نیت است میدانند که من بایشان علاقمندم اگر بیانی شده فقط ازلحاظ حفظ نظم و سرعت در کار بوده است۰

ارباب- ازالطاف جناب‌آقای‌رئیس همیشه سپاسگزارومفتخرم .

کلیات مطرح است۰ آقای دکتر دادفر بفرمائید

دکتردادفر- ماده واحده‌ای که مطرح شده وتبصره‌های‌ضمیمه بودجه که بعنوان تبصره‌های این‌ماده بحساب آمده بخصوص تبصره‌ای که‌الان‌علاوه‌شداز نقطه نظراصولی واقعاً بعقیده بنده بعضی‌هایش بسیارخوب است‌ولی‌بعضی‌هایش‌قابل‌انتقاداست ازجمله تبصره‌هائی که درماده واحده‌هست وبسیارپسندیده است تبصره ۳۲ است که الان شاید تبصره چهارم یا پنجم محسوب می‌شود که بموجب‌آن مالیات اتومبیلهای سواری دوبرابرشده‌است درحالی که‌اکثر یا قسمت اعظم مالیات‌کشور ما را مالیات غیرمستقیم تشکیل‌بدهدواقعاً گرفتن‌مالیات ازصاحبان اتومبیل‌ها که معمولا اشخاص دارا ومتمکن هستند بسیارعمل‌پسندیده‌ای است وکمك بزرگی ببودجه‌می کند اما دربرابراینعمل‌انواع واقسام معافیت‌ها از حقوق گمرکی مخصوصاً برای مؤسسات خارجی وسفارتخانه‌ها که حالامستشاران و خدمتگزاران ومهندسین که‌جزء آنهاشده‌اند بنده فلسفه‌اش‌رانفهمیدم .تصدیق‌میفرمائید که حقوق گمرکی مملکت فقط‌آن پول نقدی که وارد کننده بصندوق گمرك می‌پردازد نیست گمرك درواقع مؤسسه‌ای است که حافظ دروازه‌های کشور و حافظ نظم اجتماع ازلحاظ اقتصادی است تمام واردات وصادرات را کنترل‌می کند واین که معافیت‌های‌دولت وشرکت‌های‌تابعه‌هم ازاول‌سال ۴۸ لغومی‌شود برای‌این‌تعرفه است والا چه‌فرق‌میکند که دولت‌ازیکطرف دربودجه‌اش حقوق گمرکی‌راوضع کند وازطرف دیگرآنرابگیرد این برای‌این است که کنترلی باشد بنده نمی دانم اگر چنانچه بنا باشد که هرخارجی که بعنوان مستشاریا متخصص‌درمملکت‌ماهست‌خودش وخانواده اش را ازلحاظ مصرف آنهم در کشودما معاف کنیم‌بنده شنیدم برای‌یکی ازسفارتخانه‌ها دریك‌ماه۱۹هزار بطری آبجووارد شده است قسمت اعظم اجناس قاچاقی که درخیابان‌هاهست مال‌سفارتخانه هاست بدون هیچ‌رودربایستی‌ماحق داریم ما می‌توانیم مراتب رابگوئیم اگروزارت خارجه موظف برعایت نزاکت است بنده که نماینده مجلس هستم موظف برعایت نزاکت نیستم (بعضی ازنمایندگان-هستید آقا)نزاکت بین‌المللی به‌بنده مربوط نیست وزارت‌خارجه تشریفات ونزاکت‌را رعایت میکندودولت نمیتواند نامه‌بنویسد آقا مابايد بگوئیم تمام این‌مردمی که دراین مملکت هستند وجنس وارد می کنند باید این را رعایت کنند دولت نمیتواند نامه بنویسداما من می‌توانم بگویم ما دراین مملکت چوب حسن‌روابط رامی‌خوریم‌بنده‌نمیدانم پس این شرط معامله متقابله چیست ؟ سفارتخانه‌های ما اگر هم‌بخواهند چیزی ببرند‌دومثقال آب‌لیمویادومثقال‌زیره کرمان خواهدبرد درهیچیك ازسفارتخانه‌های ما هم بیشتر ازهشت نفر طبق سازمانی که وزارت خارجه بتصویب رسانده ماکارمند، سفیر وسفیر کبیرنداریم‌درعوضش‌درمملکت مااغلب‌سفارتخانه‌هادارای‌کارمندان وتشریفات زیادی‌هستند واین قبیل معافیت های‌بدون حدوحصر واقعاً باعث سوء استفاده‌هائی میشود در کشورهای خارجی تا آنجائی که بنده اطلاع‌دارم‌درانگلستان مخصوصاً آمده اند برای اجناسی که‌بعنوان سفارت خارجی مقیم آن‌کشور وارد میشود وزارت‌دارائی انگلستان یك حسابی دارند از آن حساب می‌پردازد و آنهارامعاف می کندچرا؟ برای اینکه کنترلی در دروارادات باشد اگر ما بخواهیم بقول دولت تمام اجناسی که وارد میشود تمام مستشارها و کارمندان ومتخصصین رامعاف کنیم‌دولت بایدتمام اجناسی که‌واردمیشود بعنوان‌سفارتخانه، متخصص‌مستشار،کارمند معاف کنیم وکار جوردرنمی آیدالان‌وقتی شما درآبادان میروید اینهمه‌اجناس‌قاچاق می‌بینید میگویند مال کنسرسیوم است آقا مال این است مال‌آن است وما نمی‌توانیم حرفی‌بزنیم دستگاه‌انتظامی‌ماتمام‌معافیتی که‌ازش استفاده کرده‌است درسال گذشته همه‌اش ۴ میلیون‌تومان‌بوده است باوجود اینکه حق داشته است هر چقدرمیخواهد وارد کند آقا ببینید تاچه اندازه ارتش‌ما کمال‌دقت وکنترل راکرده است و یك جنس بدون کنترل‌مقامات نظامی‌واردنشده است وکمال‌دقت شده‌است وتمام اجناسی که‌هست‌دربیرون فقط مال این‌قبیل‌معافیت هاست‌بنده تصور می کنم که‌درمقابل‌خارجی ها یکقدری‌بیشتر شهامت‌بایدنشان‌دادبنده نمیدانم مستشارانی که کارمند ماهستندچرا درحقوق گمرکات معاف میشوندخودشان وخانواده‌شان مگراین مملکت‌خودش‌جنس ندارد این قبیل مستثنیات یواش یواش مملکت مارا بیك‌جائی میرساند که‌مادرمقابل تمام امپال‌خارجی‌ها باید تسلیم شویم در کدام‌نقطه‌دنیا اینگونه معافیت‌هارا‌شناخته اند شما یکجا را اگر بعنوان نمونه در تمام دنیا بمن نشان‌بدهیدبنده تسلیم‌میشوم اگر هم باشدبایدتحت‌یك‌قیودی‌مقید کرده شود وزارت خارجه باید برای اینها یك سهمیه معین کند یك میزانی معلوم‌می کند تا معلوم باشد وسوء استفاده ازش‌نشوداین یکی از عرایض من بود(دکترعدل- مال ارتش ۲۸ میلیون است) طبق توضیحی که‌بنده‌شنیدم‌خیلی کمتربوده است وقتی آقای وزیر گمرکات گفته‌اند که‌من‌حاضرم وخوودولت درنظر گرفته‌است‌وقبول کرده است که‌دربودجه‌قبلاخودش پادار بکند و دیگرمشمول این معافیت نشودچرا؟ برای اینکه‌برخورده‌اندباینکه‌ازاین‌معافیت‌هاسوء استفاده‌میشوداین‌تبصره‌ای که دولت‌آورده است واقعاً یکی از بزرگترین قدم های اصلاحی این‌دولت است بدلیل اینکه اگر لازم است دستگاههائی معاف بشوند این عوارض گمرکی‌رادربودجه‌شان‌منظورکنند که میزان اجناس‌وارده معلوم‌باشدبهرحال بنده‌ازجناب‌نخست وزیراستدعا دارم اگر ذکرش درقانون هم مناسب نباشد دستور بفرمائید برای این معافیت های گمرکی که‌خارجی های مقیم مملکت ازش‌استفاده میکنند یك آئین نامه ای یك سهمیه ای وضع شودبنده‌خودم سابقه‌دارم وقتی که درداد گستری بودم بایك کاغذ معمولی یکی‌از سفارتخانه‌ها چندمیلیون جنس‌ازگمرك‌مرخص کرده بودندالان‌در آبادان‌پرونده‌ای‌است که کاغذیکی‌ازسفارت خانه‌هارا جعل کرده بودند وچندمیلیون جنس از گمرك‌ترخیص کردنداین کارها میشود۰

رئیس-آقای وزیرجنك

وزیرجنك-(سرلشکروثوق)- بنده لازم میدانم چند کلمه توضیح عرض بکنم آنچه مربوط بسفارتخانه‌هاست بیشتر برای نزاکت بین‌المللی‌است روی‌عمل متقابل است‌وبرای اینکه نظارت بیشتری، بشود جلوگیری بشود یك بررسی‌هائی‌در دولت بعمل‌خواهد آمد وبهمین‌دلیل که‌دقت‌زیاد میشودهمین‌طورشده‌است که‌اجناسی‌هم که‌باسم سفارتخانه می‌آید کنترل‌میکنندآما آنچه مربوط بمستشارهاست‌نظرتازه‌نیست‌همان طوری که‌در تبصره‌تصریح‌شده‌است‌بموجب بند۱ قانون مصوب آبان‌ماه۲۲است که تابحال‌هم‌عمل‌شده‌است و آنچه مربوط بمهندسین است اینها آمده‌اندبما پیشنهاد کرده‌اند که ما یك مبالغ هنگفتی درحدود ۴۲ میلیون دلار برای‌شماخرج میکنیم‌وساختمان میکنیم‌منتهی‌بمامیگویند پولی را که خرج میکنیم میخواهیم‌تمامش صرف ساختمان بشود و مصالح بیاوریم ادوات بیاوریم کامیون بیاوریم دررضائیه بنده دیدم که یك کارخانه آجر سازی آورده‌اند وهرساعت درحدود دویست‌هزار آجر بیرون میدهد چطور این‌را بگوئیم مالیات بدهد این مالیات ندارد مجاناً و بلا عوض چیزهائی بما میدهند باین شرط که عوارض نگیریم و این مورد موافقت دولت است وگمان‌میکنم که‌آقایان‌هم‌موافق باشند۰

رئیس- در کلیات دیگر کسی اجازهٔ صحبت نخواسته رأی میگیریم بورود در ماده واحده آقایانی که موافقند قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد وچون کسی درماده واحده اجازهٔ صحبت نخواسته است پیشنهادات قرائت میشود

(پیشنهاد آقای عمیدی نوری بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم تبصرهٔ ۳۰ اینطور اصلاح شود.

ماده واحده مصوب تیر ماه ۱۳۳۴ راجع به حق الحفاظه بانك کارگشائی از اول فروردین ماه ۱۳۳۷ لغو واختیار تعیین نرخ حق الحفاظه بانك مزبور بعهده شورای عالی بانك ملی ایران واگذار میگردد. مشروط براینکه حداقل بهره دودرصد وحداکثر ازچهار درصد تجاوز نکند

رئیس- آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری- پیشنهاد بنده راجع به همان تبصره‌ای بود که در کلیات بعرض رساندم مربوط به بهره بانك کارگشائی که یك وام مختصری بطبقه بسیار ضعیف و مستمند درمواقع بسیار ضروری میدهد که که آنها باگرو گذاشتن مختصر مایحتاج خود پانصد تومان هزار تومان میگیرند سابق مجلس شورای ملی توجه فرموده و نرخ بهره‌اش را پائین آورد وحالا طبق این تبصره اجازه میخواهند آن قانون لغو بشود وبعد حداقلی برایش صدی دوممعلوم کرده‌اند ولی حداکثررا معلوم نکرده‌اند یعنی بعهده خود شورای بانك گذاشته است بنده در مورد اینکه آن ماده واحده لغو شود واختیار با شورا باشد حرفی ندارم وحداقلی هم که معلوم کرده‌اند که صدی دوباشد آنرا هم موافقم ولی بنده معتقدم که حداکثرش هم باید معلوم باشد و اینطور با این عبارت کش دارد باین شکلی که دراینجا نوشته شده است که بنحوی که فقط هزینه های بانك کارگشائی را تأمین نماید نباشد چون این یك عبارت مبهمی است هزینه های بانك کارگشائی هم چند جورمیشود یك وقت میشود مختصر باشد یك وقت مفصل باشد بنده پیشنهاد کردم حداکثر بهره صدی چهار باشد شنیدم که قبلا صدی شش بود پیشنهاد بنده این است که حداقل دودرصد وحداکثر چهار درصد باشد وشاید آن ماده را هم بنده الان بخاطر ندارم باین جهت بود که این پیشنهاد را بنده کردم وخیال میکنم که صلاح نباشد یك طبقهٔ بسیار ضعیفی که در یك مواقع بسیار ضروری که باید برایشان کارگشائی بشود نرخ بهره این وام هم مثل بانك های دیگر باشد و بگوئید این میزان کارشان است این پیشنهاد بنده بود.

رئیس- آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی- مقصود از ذکر این تبصره دراین لایحه قصد انتفاع برای بانك کارگشائی نیست قصد این است که بانك کارگشائی ضرر نکند وبرای تأمین نظر جنابعالی هم بنده یك اصلاحی دراینجا میکنم که اینطور باشد مشروط براینکه حداقل بهره بمیزان دو درصد وحداکثر بمیزانی برآورد شود که منحصراً هزینه‌های بانك کارگشائی را با نهایت صرفه جوئی تأمین نماید وقصد انتفاع نباشد.

جمعی از نمایندگان- بسیار خوب است.

رئیس- آقای عمیدی نوری

عمیدی نوری- بنده با این اصلاحی که جناب آقای وزیر دارائی فرمودند موافقم

رئیس- آقای طباطبائی

احمد طباطبائی- بنده خواستم این را طوری قرار بدهند که حداکثر آن وحداقل نداشته باشد وبطور کلی سه درصد باشد.

رئیس- خود آقای وزیر دارائی این پیشنهاد را اصلاح میکنند. پیشنهاد دیگر قرائت میشود

(پیشنهاد آقای دکتر مشیر فاطمی بشرح زیر قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورایملی

پیشنهاد مینمایم در آخر تبصره ۳۲ این عبارت که مربوط بقانون بودجه سال ۱۳۳۵ است و ظاهراً طبق پیشنهاد دولت بقوت خود باقی است اضافه شود:

عمر اتومبیل ازسال ساختمان پنجسال محسوب میشود وبعد ازپنجسال ازپرداخت این مالیات معاف است.

دکتر مشیر فاطمی

رئیس- آقای دکتر مشیر فاطمی

دکتر مشیر فاطمی- عرض کنم در سال ۳۴ بنده در کمیسیون بودجه افتخار عضویت داشتم ویك پیشنهادی کردم که اتومبیل های کهنه دیگر این مالیات سنگین را ندهند چون ماهی بیست تومانی که میدهند کافی است دولت وقت هم موافقت کرد که عمر اتومبیل بیش از پنج سال نباشد حالا بنده برای محکم کاری این پیشنهاد را کردم چون دراین قانون صراحت ندارد گو اینکه در کمیسیون بودجه دولت گفته بود که پنجسال باشد بنده برای محکم کاری این پیشنهاد را کردم حالا اگر میفرمائید که همینطور است حرفی ندارم وپیشنهادم را پس میگیرم

رئیس- آن قسمتی را که مربوط به بهره بانك کارگشائی آقای وزیر دارائی اصلاح کردند قرائت میشود

مشروط براینکه حداقل بهره دودرصد وحداکثر بمیزانی برآورد شود که منحصراً هزینه های بانك کارگشائی را بانهایت صرفه جوئی تأمین نماید و قصد انتفاع نباشد.

عمیدی نوری- بنده هم با این اصلاح موافقم.

رئیس- آقایانی که با این اصلاح موافقند قیام کنند (اغلب برخاستند) تصویب شد آقای وزیر دارائی

وزیر دارائی- اینکه آقای دکتر مشیر فاطمی پیشنهاد کردند که عمر اتومبیل پنجسال باشد وبعد از آن مالیات گرفته نشود همینطور است وبعد از پنجسال از پرداخت مالیات معاف است.

نخست وزیر- همینطور است

رئیس- هم جناب آقای وزیر مالیه و جناب نخست وزیر قبول کردند که عمر اتومبیل ازتاریخ ساختمان ۵ سال محسوب میشود وپس ازپنجسال ازپرداخت مالیات معاف است. باین ترتیب موردی برای پیشنهاد آقای دکتر مشیر فاطمی باقی نمی‌ماند.

نخست وزیر- صحیح است عرض کردم این در قانون هست و احتیاجی نیست.

رئیس- آقای دکتر مشیر فاطمی

دکتر فاطمی- بنده با این تأییدی که فرمودند پس میگیرم

رئیس- پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(پیشنهاد آقای دکتر دادفر بشرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم که تبصره ۱۳ بشرح زیر تکمیل گردد:

میزان این معافیت دربودجه سال ۳۸ مشخص و جزء بودجه های وزارت خانه های مربوطه منظور وپادار خواهد شد.

دکتر دادفر

رئیس- آقای دکتر دادفر

دکتر دادفر- درتبصره های قبلی دولت خودش پیشنهاد کرد و تصویب شد که کلیه معافیت‌های گمرکی دولت ووزارتخانه و مؤسسات وبنگاهها وغیره ازسال ۳۸ ملغی می‌شود ووزارتخانه های مربوطه مکلفند امسال برای سال آتیه شان اعتبار آن را پیش‌بینی بکنند ودر بودجه‌شان بگذارند این ارقام که خواهد آمد متخصصین و مستشاران یا مال وزارت جنك یا وزارت دارائی یا وزارت گمرکات مال هر کجا هستند اگر خانواده های این آقایان یاخود آنها بیك معافیت‌هائی احتیاج دارند امسال بآنها بخشیده ولی سال دیگر هرقدر که آنها مصرف میکنند گمرك آنها را وزارت خانه های مربوطه دربودجه‌شان پیش‌بینی کنند ودربودجه‌شان بگذارند که از بابت معافیت حقوق گمرکی افسران خارجی و خانواده‌های آنها مثلا چندمیلیون تومان آنوقت ما تصویب میکنیم وبهرحال کلی باشد ولی عنوان یك معافیت اختصاصی برای افراد خارجی درمملکت صحیح نیست حالا که دولت میخواهد باینها کمك کند در بودجه سال آینده‌اش بهر وزارتخانه‌ای که مربوط است ملحوظ بدارد حالا برای اینکه باشکال برخورد نکند مثل آن تبصره اولی بنده گفتم مثل سایر مؤسسات ووزارت خانه‌ها در بودجه ۳۸ وزارتخانه‌های مربوطه منظور شود واین چیز تازه‌ای هم نیست دولت خودش هم این فکر را داشته که این را در تبصره پیشنهاد کرده و باین ترتیب دولت میفهمد چقدر جنس معاف خواهد بود اعتبار آنرا در بودجه‌اش منظور کند

رئیس- آقای وزیر جنك

وزیر جنك- اشتباهی که آقای دکتر دادفر کرده‌اند این است که این معافیت هائی است که ما پیش‌بینی کرده‌ایم که ملغی بکنیم وزارت جنك مثلا نسبت به مایحتاج شرکت تعاونی معافیت دارد که آن اشکالی ندارد و میزان معافیتش معلوم میشود وازسال دیگر عمل خواهد شد اما این مربوط بلوازم و کمك نظامی است آن هارا ما نمیتوانیم قیمت بگذاریم که تانك چند است مسلسل چند است که بر آورد کنیم همینطور آن وسایلی که برای ساختمان می‌آورند، وسائل فنی است، ادوات مهندسی است اینها قابل این نیست که تخمین زده شود وقیمت گذاشته شود که در بودجه پیش‌بینی شود عرض کنم اینها یك چیزهائی است که بلاعوض بما داده می‌شود اگر بخواهیم در بودجه پیش‌بینی کنیم از این جیب بآن جیب است واین قابل تقویم و قابل قیمت گذاری نیست آنچه که مربوط است باداره تعاونی قبول داریم، نظر جنابعالی را تأمین خواهیم کرد درسال آینده دربودجه پیش بینی خواهد شد.

رئیس- آقای دکتر دادفر

دکتر دادفر- این موادی را که تیمسار فرمودند هم درلایحه تعرفه گمرکی وهم درخود این لایحه جزء مستثنیات و معافیت های کلی است اصلا گمرك حتی نگاه هم نمیکند منظور بنده معافیت‌هائی بود از گمرك برای خانواده های افسران ومستشاران ومهندسین که تبصره آن خوانده شد چاپ نشده که بنده عرض کنم کجایش است.

رئیس- پیشنهادی که دراین قسمت بود وضمیمه شد قرائت میشود

(بشرح زیر قرائت شد)

اشیاء ولوازم هیئت مستشاران نظامی امریکا وخانواده آنها (که بموجب بند د ماده واحده قانون مصوب آبان ۱۳۲۲ تعیین حدود اختیارات وشرایط استخدامی آنها بدولت ووزارت جنك واگذار شده است) از کلیه حقوق وعوارض گمرکی معاف می‌باشند وهمچنین تمام ازکات ولوازم ساختمانی و وسایل موتوری و مایحتاج متخصصین وخانواده آنها که برای اجرای برنامه های ساختمانی کمك نظامی بلاعوض بکشور وارد واظهار نامه آنها بدستور

وزارت جنك وژاندارمری به گمرك داده میشود وبعلاوه خروج قسمتی ازاین لوازم که موردحاجت نباشد ازعوارض وحقوق گمرکی معاف میباشد

رئیس- پیشنهاد آقای دکتر دادفر قرائت میشود

(بشرح سابق خوانده شد)

رئیس- رأی گرفته میشود بپیشنهاد آقای دکتر دادفر آقایانیکه موافقند قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد

دیگر پیشنهادی نیست. این لایحه فرستاده میشود برای مجلس سنا یك قسمتی برای ملاحظات فرستاده میشود ویك قسمتی که مالیاتی است برای تصویب. تفکیك میکنیم بمجلس سنا میفرستیم حالا باید یك رأی هم بمجموع این لایحه گرفته شود آقایانی که موافقند قیام بفرمایند (اغلب برخاستند) تصویب شد. آقای نخست وزیر بیانی دارید بفرمائید

نخست وزیر- بنده وظیفه خودم میدانم که ازطرف دولت ازاین حسن توجهی که آقایان نمایندگان محترم بلایحه بودجه فرمودند سپاسگزاری کنم این توجه که تصور میکنم تا حدی که من بنده اقتضا میکند و یادم هست هیچوقت لایحه بودجه نه در کمیسیون بودجه نه در موقع طرح مجلس اینطور مورد اظهار لطف واقع نشده وظیفه من است که سپاسگزاری کنم واین فقط وفقط از اعتماد لطفی است که آقایان نمایندگان نسبت بدولت دارند

۸- تعیین موقع ودستور جلسه بعد- ختم جلسه

رئیس- جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز سه‌شنبه خواهد بود دستور هم لایحه تعرفه گمرکی

(مجلس هشت ساعت بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورایملی- **رضاحکمت**